

GYÖNGYÖS

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS, KÖSZÖNTŐ	5
2. BEMUTATÁSA	7
3. ÖRÖKSÉGÜNK	13
4. TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK	25
TÖRTÉNETI VÁROSKÖZPONT	27
KISVÁROSIAS KARAKTER (ZÁRTSORÚ BEÉPÍTÉS)	31
ZSELLÉRKÖZÖS BEÉPÍTÉSŰ LAKÓTERÜLET	35
FALUSIAS KARAKTER	38
PÜSPÖKI	41
LAKÓTELEPI KARAKTER	45
KERTVÁROSIAS LAKÓTERÜLET	49
ÚJ CSALÁDI HÁZAS KARAKTER	53
SORHÁZAS BEÉPÍTÉSŰ LAKÓTERÜLET	57
MÁTRAI KISÜDÜLŐS KARAKTER	61
MÁTRAI KARAKTER	65
FARKASMÁLY	69
IPARI – KERESKEDELMI TERÜLETEK	70
KÜLÖNLEGES KARAKTER	74
NEM BEÉPÍTETT TERÜLETEK	74
5. AJÁNLÁSOK	75
ILLESZKEDÉS	76
LAKÓHÁZAS KARAKTERŰ TERÜLETEK - ÁLTALÁNOS JAVASLATOK	78
TÖRTÉNETI VÁROSKÖZPONT	86

KISVÁROSIAS KARAKTER (ZÁRTSORÚ BEÉPÍTÉS)	89
ZSELLÉRKÖZÖS BEÉPÍTÉSŰ LAKÓTERÜLET	90
FALUSIAS KARAKTER	92
PÜSPÖKI	94
LAKÓTELEPI KARAKTER	97
KERTVÁROSIAS LAKÓTERÜLET	100
ÚJ CSALÁDI HÁZAS KARAKTER	103
SORHÁZAS BEÉPÍTÉSŰ LAKÓTERÜLET	106
EGYEDI KARAKTERŰ TERÜLETEK	
MÁTRAI KISÜDÜLŐS KARAKTER	107
MÁTRAI KARAKTER	109
FARKASMÁLY	111
IPARI – KERESKEDELMI TERÜLETEK	112
NEM BEÉPÍTETT TERÜLETEK	113
UTCÁK, KÖZTEREK, KÖZPARKOK	114
GYÖNGYÖS FŐ TERE	117
HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK	120
6. JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA, épületek, építészeti részletek közterületek, zöldfelületek	125
7. JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA, sajátos építményfajták, reklámhordozók egyéb műszaki berendezések	131
8. HIVATKOZÁSOK	134
9. IMPRESSZUM	135

1

BEVEZETÉS,
KÖSZÖNTŐ

BEVEZETÉS

Településeink folyamatosan változó és alakuló környezetét eltérő jellegű házak, kertek, utcák, parkok és terek elemei építik fel. Ezen sokszínűség ellenére felfedezhetők uralkodó motívumok, hasonló formák, jellemző anyaghasználatok, melyek egységes karakterré, karakterek szövedékévé fűzik össze az épített és természeti környezetet.

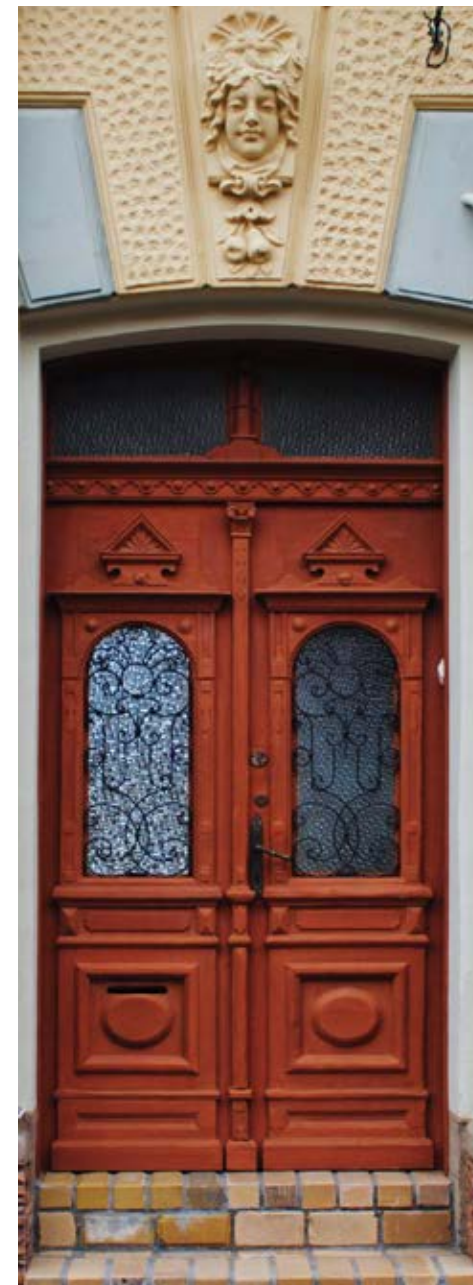
Az Arculati Kézikönyv feladata, hogy segítse a településképi jövőbeli alakulását, javaslatokkal támogassa a harmonikus települési szövet megteremtését, inspirációt nyújtson a környezetalakítási folyamatokhoz, elősegítse az építéshez kötődő döntések meghozását, irányt mutasson a jövő építettőinek.

Gyöngyös városa kiemelt figyelmet fordít a településképi minőségi formálására, hiszen mindenkinek érdeke, hogy esztétikus, kényelmes, ízléses és jól használható környezetben éljen. A település arculatának megőrzése, védelme kiemelten fontos, amit a város történeti épületállománya, védett településképe, nagy kiterjedésű mátrai területei tovább hangsúlyoznak.

A kézikönyv meghatározza Gyöngyös városának településképi jellemzőit, elkülönülő karakterrel rendelkező területeit, javaslatokat fogalmaz meg a településképi minőségi formálására, valamint bemutatja a településképhez szervesen illeszkedő megoldásokat és jó gyakorlatokat.

A településképi arculati kézikönyv általános ajánlásokat fogalmaz meg, illetve javaslatokat rögzít egyes eltérő karakterű területek sajátos tulajdonságai mentén. A kézikönyv iránymutatást tartalmaz a tömegképzésre, a tájolásra, a tetőformálásra, az anyaghasználatra, a kertkialakításra, valamint a közterületre és a közterülethez szervesen kapcsolódó zónákra vonatkozóan.

Fontos, hogy a kézikönyv nem építési szabályzat, nem helyettesíti azt. A kézikönyv iránymutatásokat, javaslatokat és elveket fogalmaz meg, például illusztrálja a településrendezés szempontjából igényes, jó gyakorlatokat annak érdekében, hogy segítse a jövő átalakítási, megújítási, bővítési munkáit és új építkezéseit a harmonikus településképi megvalósítása érdekében.

Gyöngyös
TP 102°57

2

GYÖNGYÖS
BEMUTATÁSA

GYÖNGYÖS

Gyöngyös 29 750 fős (2017) lélekszámával Heves megye második legnépesebb városa. Köszönhetően annak, hogy a település a mátrai és az alföldi tájak határvonalán fekszik, története során mindig adottak voltak a helyi és helyzeti energiák. A kedvező földrajzi elhelyezkedés alapjaiban határozta meg Gyöngyös gazdasági lehetőségeit. A Budától keletre, illetve a délre tartó kereskedelmi útvonalak kereszteződtek itt, ami fontos kereskedelmi központot alakított ki a szőlőtermesztéséről, illetve bortermeléséről híres területen. Napjainkban az ipari és a szolgáltató szektor a meghatározó foglalkoztató a településen.

A Mátra lábánál fekvő település egyedi hangulatú területei, a nagy tűzvész után újjáépített történeti belvárosa, illetve az épített örökség elszórtan megtalálható emlékei fémjelzik Gyöngyös történeti karakterét.

Gyöngyöst részben dombos, részben sík fekvésének köszönhetően eltérő hangulatú, változatos területek jellemzik. A belváros központi magját körülölelő területek változatos képet mutatnak, melyet a századforduló idei tudatos városépítési döntések a mai napig meghatároznak és szerveznek. A korábbi történeti szövetre emlékeztető zsellérközös településrész sűrűn beépített telkeitől, a Nyolcvanas lakótelep területén át a Kálvária lakóparkban jelenleg beépülő új telkekig eltérő karakterű lakóterületeket találunk, melyeket a belváros megújított közterületei, zöldfelületei és a város felé magasodó Mátra erdőterületei tovább színeznek.

A „Mátra kapuja”-ban fekvő Gyöngyös közigazgatási területe egészen a Kékesig elnyúlik, magába foglalva Mátrafüred, Sástó, és Mátraháza területét. Ennek köszönhetően a város kiemelt turisztikai és üdülő célpont mind a nyári, mind a téli időszakban. Változatos természeti környezete, a hegyvidéki területek szubalpini éghajlata egyedi táji környezetet kölcsönöz Gyöngyös számára.

forrás: <http://mapire.eu/hu/>

TELEPÜLÉSTÖRTÉNET

A mai Gyöngyös területén lévő első települést a régészeti leletek és az írásos források szerint az avarok alapították Kr. u. 700-800 körül, ami ezt követően a honfoglalás idején is lakott volt. A Gyöngyös elnevezés első említését egy 1261-ben kelt oklevélben találjuk „Gungus néven”. A XII-XIII. században a településen élők leginkább szőlőtermesztéssel és bortermeléssel foglalkoztak, ezáltal jelentős piacozó, illetve kereskedelmi csomópont alakult ki a térségben. Ennek eredményeként az egykori falusias települést Károly Róbert mezővárosi rangra emelte. A várost fallal vették körül, kulcsos városi rangot kapott, melynek részeként elnyerte azt a kiváltságot, hogy kereskedhetett saját termelt borával, ezzel tovább erősítve gazdasági szerepét.

A XIV-XIX. század között erősödött Gyöngyös szerepe és a Mátravidék legjelentősebb városává vált. A török uralom alatt a fejlődése megtorpant, de a céhes ipar, illetve a szőlőkultúra tovább erősödött. Bár a török korban a várost a Mátra-folyó (ma Gyöngyös-patak) két részre osztotta, utcái rendezettek, egyenesek voltak. 1634-ben alapították meg a Schola-t, a mai Berze Nagy János Gimnáziumot, mely az ország legrégebbi alapítású iskolái közé tartozik. A török kiűzéséig, majd a Rákóczi-szabadságharc idején is a város csaták helyszíne, felkelések központja volt, s csak a szatmári béke után kezdődtek meg a helyreállítások. Szőlőművelés továbbra is folyt a várostól nyugatra és a Sárhegyen. Fellendült a kereskedelem, fejlődött a céhrendszer.

A XVIII. században megkezdődik Farkasmály kiépítése a Sárhegy andezittufa kőzetébe vájt pincesor kialakításával. A terület rövid idő alatt népszerű fesztiválok, mulatozások színhelyévé vált. Az országos filoxéra járváynak köszönhetően hanyatlásnak indult a terület, mely csak az 1910-es éveket követően kezdett ismét felívelni. A pincesor fénykorát a két világáború közötti időszakban érte el, Gyöngyös ekkor a térség szőlő és borkereskedelem központja lett.

forrás: <http://fortepan.hu>

forrás: <http://fortepan.hu>

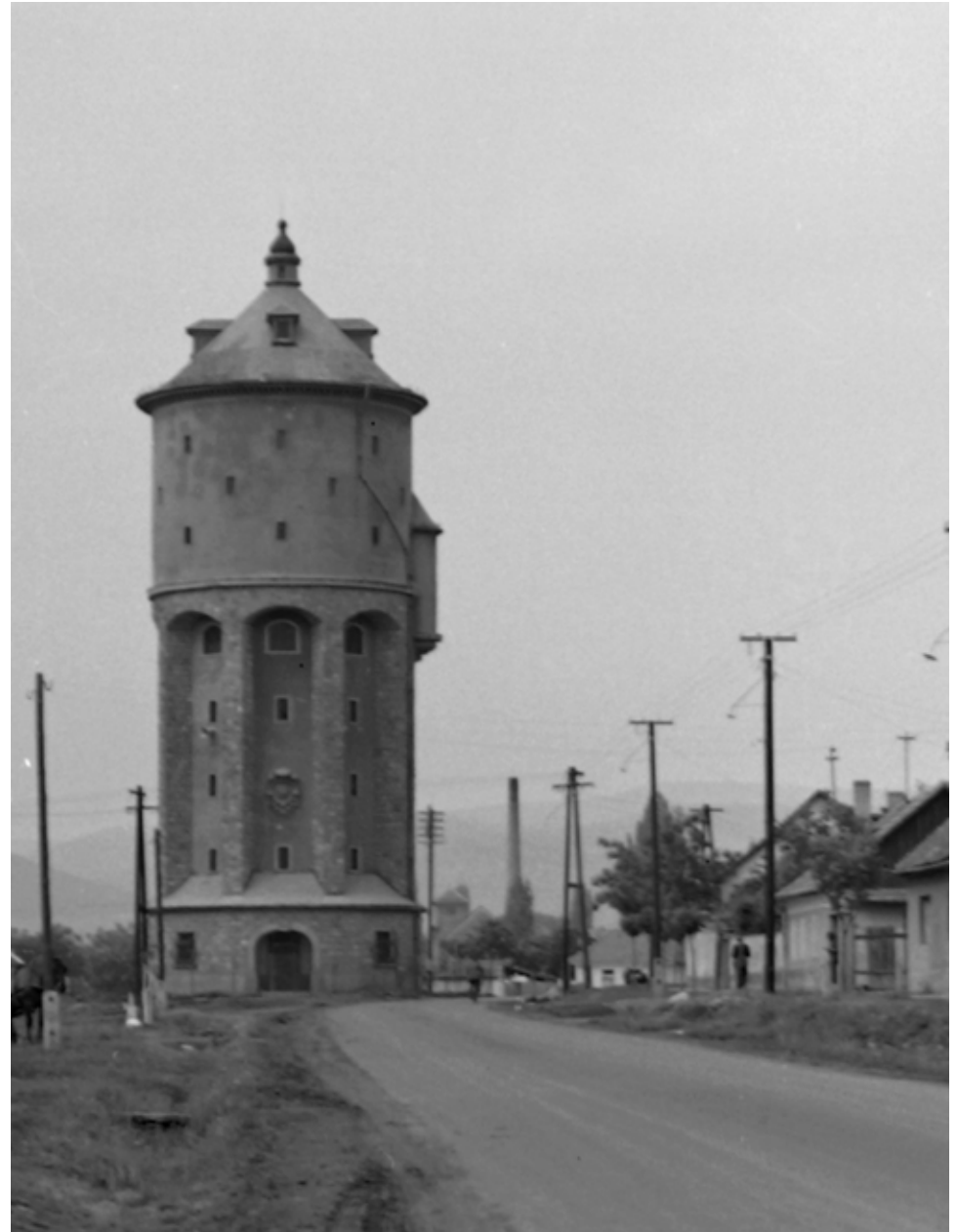
A XVII. századtól több tűzvész pusztított a városban, melyek közül a 1917. évi volt a legsúlyosabb, melyben elpusztult a városközpont épületállományának jelentős része. A belvárosban 559 lakóház, 1400 melléképület, a Szent-Bertalan templom, a Fő tér díszes épületei és a városháza is leégett.

A sorozatos tüzesetek rávilágítanak a város akkori zsúfoltságára. A sűrűn, egymás mellett álló épületeket szűk sikátorok és rendezetlen utcahálózat jellemezte. Az épületek között sok szalma- és nádtetős ház volt, ami tovább segítette a tűz terjedését. A város döntő része megsemmisült, a lakosság közel fele vált hajléktalanná.

A tűzvész után megkezdődött a város tudatos modernizálása és újjáépítése. Gyöngyös jelenetős adományokat kapott, melynek köszönhetően a város építészeti arculata teljesen megújult. Az újjáépítés kormánybiztosa Dr. Harrer Ferenc fővárosi tanácsos lett, az újjáépítés terveit Wargha László építészprofesszor készítette. A városrendezési terv fő elve volt a zsúfolt utcák megszüntetése, s helyettük derékszögben metsző széles utcák kialakítása, a régi utcák kiegyenlítése, a város bővítése és új városrész felépítése a mai Bethlen Gábor utca és Pesti út környékén, illetve Gyöngyöspüspöki területén, mely 1923-ra, Gyöngyös terjeszkedése folytán a város részévé vált. Gyöngyös mai városképe ekkor alakult ki.

1945 után lakónegyedek, iskolák épültek, jellemzően a városközpont körül, így a belváros megőrizhette egyediségét. 1950-1970 között épült meg az ún. Nyolcvanas lakótelep, melyet továbbiak követtek egészen a 90-es évekig. 1971-re felépült a jelképpé vált 20 emeletes toronyház a település déli részén. A Fő tér (korábbi Piac tér) 2000-ben nyerte el mai formáját. A régi gazdag polgári házak sajátos formában, de koruk építészeti hagyományait tükrözve újjaltak meg. A város nyugati részének beépítése a XX. században kezdődött, mely korábban szőlősökkel borított terület volt.

Mátrafüred, mely Bene, majd Benepusztá néven volt ismert, nagykiterjedésű falu, mely évszázadokkal ezelőtti virágzását vízimalmainak köszönhette. 1726-ban 1000 forintért vásárolta meg Gyöngyös Bene települését. A XIX. század

forrás: <http://fortepan.hu>

végére az erősödő gyöngyösi gyárilpar elsorvasztotta a korábban meghatározó helyi posztóverés mesterséget. Mátrafüred nevét 1893-ban kapta Ótátrafüred mintájára.

1886-ban megalakult a Máttra Egyesület, mely menedékházak, kilátók és forrásfoglalók építésével megkezdte a kiránduló-üdülő infrastruktúra kiépítését. A XX. század elején megindult az idegenforgalom, különösen a trianoni elcsatolások után, ami a Máttra felértékelődéséhez vezetett, illetve megnőtt a Kékes szerepe, mint az ország legmagasabb pontja. Már a XX. század első évtizedeiben megkezdődtek a szállodaépítések, a 20-as években számos villa is épült. 1929-re igazi nyaralóközponttá vált, a malmokat nyaralóhelyekké alakították, további nyaralótelepek és szállodák épültek.

1930-ban a Mátrai Egyesület megépítette Medgyaszay István tervei alapján a Sportszálló épületét, mely a mátraházi terület első épülete volt. 1932-ben megnyílt Mátraházán a Mátrai Magyar (Királyi) Horthy Miklós Gyógyintézet 300 ágyas tüdőszanatóriuma. Ugyanebben az évben nyitotta meg a kapuját a Kékesen kialakított magaslati gyógyszálló 150 ágyas épülete, valamint 1938-ban megindult a kékesi Déli-sípálya építése is. Az szálloda megvalósításának részeként kiépültek a szükséges közművek, valamint a Kékestetőre vezető 5 km hosszú út. A szálloda épületét 1949-ben államosították és egy évvel később gyógyintézetként nyitották újra, az épületeket egy szervezeti egységbe történő integrálása azonban csak 1980-ban történt meg

Az 1950-es évek elején megindult a korábban mocsaras területen Sástó üdülőterületének kialakítása, mely eredményeként a 60-as évek elején megnyílt az első hazai hegyvidéki kemping. 1960-1970 között újabb szállók épültek Mátrafüreden és Mátraházán, köztük a Máttra-vidék egyik leghíresebb szállodája az Avar Hotel, majd 1980-ban a Kékestetőn álló TV torony. Az 1990-es években számos szálloda újult meg és új épületek is épültek, fellendült a borturizmus a Mátraaljai Borút egyesület 1998-as megalakulása révén.

forrás: <http://fortepan.hu>

3

ÖRÖKSÉGÜNK

ÖRÖKSÉGÜNK

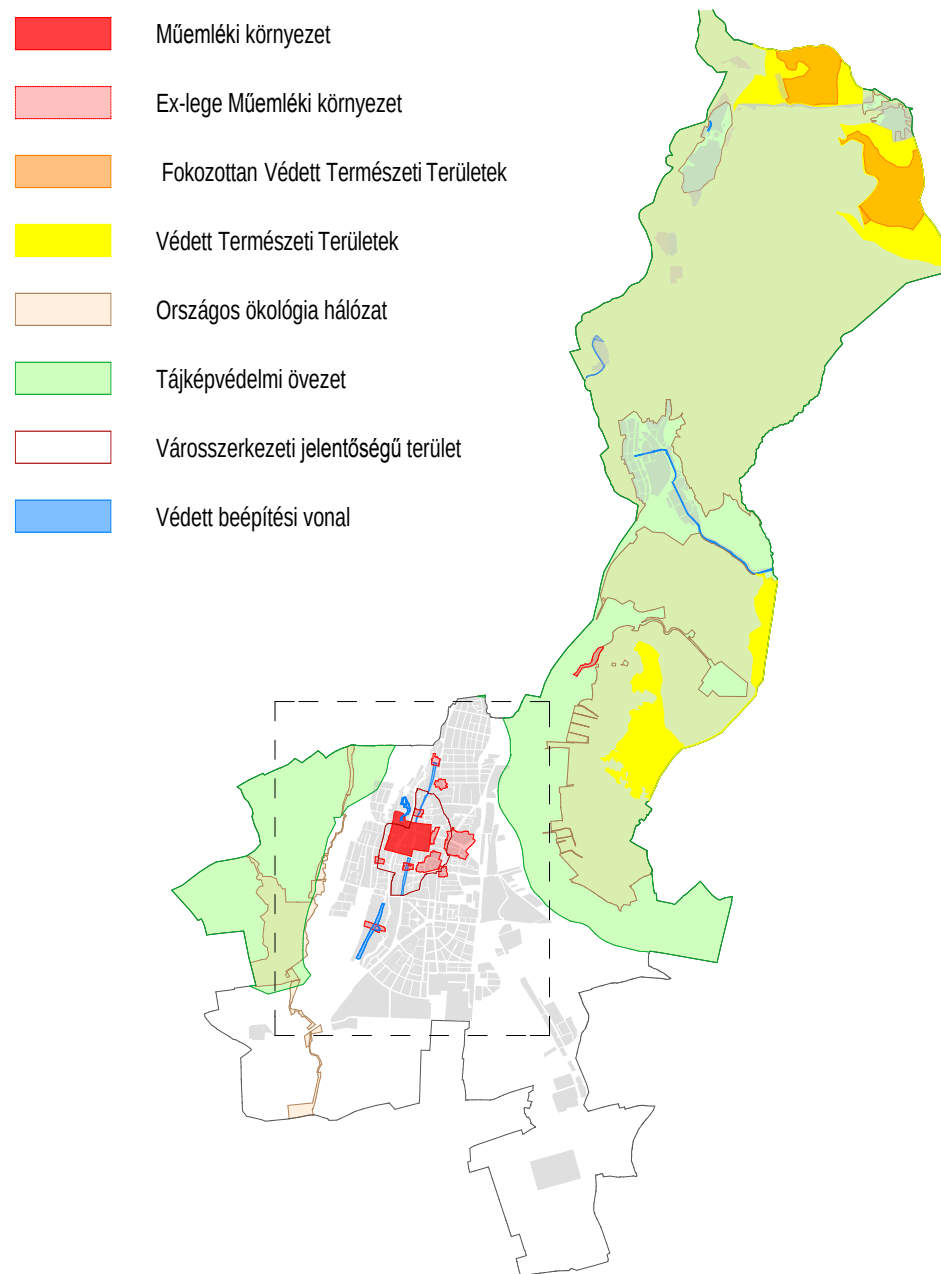
Gyöngyös városa számos természeti és épített területi védelemmel rendelkező területtel és műemléki épülettel rendelkezik. A Gyöngyöshöz tartozó Mátravidék nagyrésze, illetve a Gyöngyösi-tó és környezete tájképvédelmi övezet, valamint az Országos jelentőségű ökológia hálózat része. Kiemelkedő természeti értékei révén megállapításra kerültek védett természeti területek, illetve fokozottan védett természeti területek egyaránt.

Műemléki környezet

A műemléki környezet a védetté nyilvánított műemlékkel közvetlenül határos ingatlanokat, valamint a közterületrészek és a közterületrészekkel határos ingatlanokat jelenti. Az egyes védett épületek konkrét környezetét a műemléket védetté nyilvánító rendelet írja le. Gyöngyös területén két műemléki környezet található.

Gyöngyös belterületének műemléki környezete: Gyöngyös egykori piactere, a mai Fő tér körüli városszövege áll műemléki védelem alatt. A terület jelenti a város történelmi magját, épületállománya meghatározó, több műemléki épület található itt. Mai arculatára jelentős hatást gyakorolt az 1917-es tűzvész, valamint az azt követő újjáépítés.

Rusz-ház műemléki környezete: A Jókai Mór utca 8. szám alatt található Rusz-ház egy átmenő telken kialakított két épületből álló egység. A szecessziós stílusú épület 1922-ben épült Medgyaszay István tervei alapján. Mindkettő zárt sorúan beépített, földszintes, alápincézett kialakítású épület. A Jókai utca felőli traktus középfolyosós elrendezésű, fa építészeti elemkészletét használó, kő motívumokkal tagolt.

Ex-lege műemléki környezet

Azon műemlék környezete, mely nincs külön meghatározva rendeletben, ex-lege műemléki környezeti védelmet élvez. A műemlékekkel közvetlenül határos ingatlanokra, valamint a csatlakozó közterületrészekre és a közterületrészekkel határos ingatlanokra vonatkozó meghatározás.

Gyöngyös területén 46 ex-lege védett műemléki környezet található. Az örökségeket bemutató térképen a Településrendezési Terv Örökségvédelmi tervlapján ábrázolt lehatárolásokat tüntettük fel.

Helyi védelem alatt álló értékek

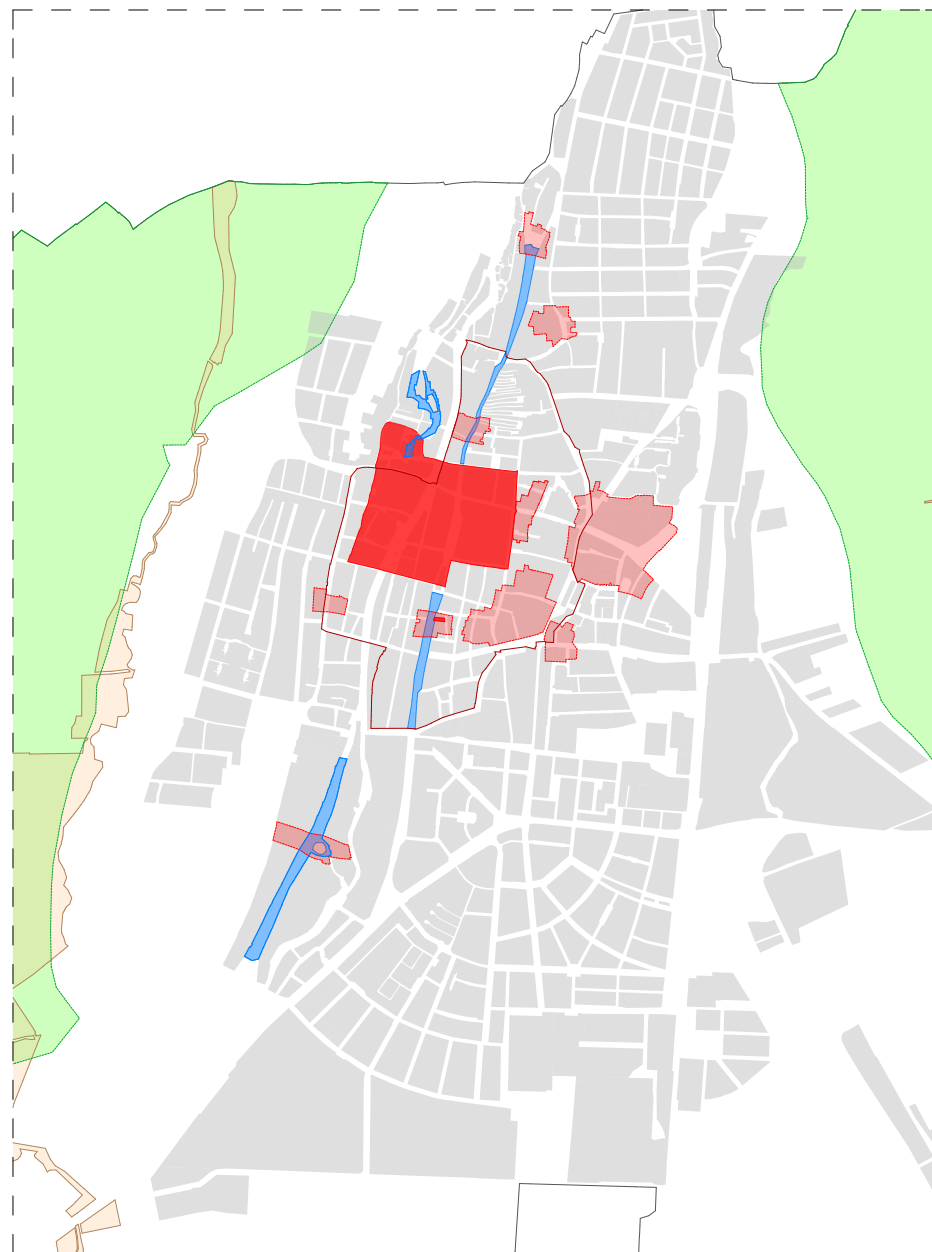
Városszerkezeti jelentőségű terület

A városszerkezeti jelentőségű területek olyan városi szövetet jelölnek, ahol a beépítési mód, a telekosztás, az úthálózat jellegzetességei megőrzendőek. Ezeken a településrészekeken új épület csak a városszerkezet, a településkép építészeti hagyományaihoz igazodva, azt tiszteletben tartva alakítható ki. Fontos szempont a beépítési vonal követése, az utcaképre jellemző tömegformálás.

Gyöngyös területén található helyileg védett városszerkezeti jelentőségű terület határai:

A Csárda utca és folytatása az Észak-Kálváriapart lábánál tervezett forgalmi útig, a Deák Ferenc utca nyugati oldalának teleksora, a Puskin utca, attól dél felé a Nagy-patak menti pontházak, keleti oldalán letérve a Báthory I. utca és az Országút utca, az Alkotmány utca a Zrínyi M. utcától kelet felé, valamint a Koháry út és a Dózsa Gy. utca a Csárda utcáig.

A városközpont területén belül a Deák Ferenc utca – Vachott Sándor utca – Nagy-patak – Táncsics Mihály utca – Dózsa György utca – Koháry út – Alkotmány utca – Puskin utca által határolt terület Gyöngyös város településszerkezetében és történelmében betöltött szerepe, épített környezetének valós és eszmei értéke alapján kiemelt jelentőséggel bír, és fokozott védelmet igényel, a helyi építési szabályzat (HÉSZ) külön taglalja.

Védett beépítési vonalak

A védett területeken fontos a hagyományos, történelmi beépítési vonal megőrzése. Az utcai homlokzat vonalát minden esetben (új építkezések, átépítések során) figyelembe kell venni. Igazodni kell a kialakult helyzethez, mind a tömeg- és tetőformálás, mind a homlokzati kialakítás esetén. Gyöngyös területén hét védett beépítési vonal található:

- A Jókai Mór utca a Báthory István utca - Bethlen Gábor utca csomópontjától a Széchenyi István utca bekötéséig,
- a Petőfi Sándor utca a Táncsics Mihály utca – Forrás utca csomópontjától a víztoronyig,
- a Püspöki utca a 6-60. hsz-ig és a 17-93. hsz-ig a templom körüli teresséssel,
- a volt patakmeder ívét követve a Sziget utca – Bihari János utca és Menház utca a Berényi utcától a Menház utca 33-ig.
- Mátrafüred területén Parádi út, Béke út, Pálosvörösmarti út menti telkek esetében
- Sástói 6906 hrsz-ú közterület (parkoló) körüli beépítés és a Farkas út mindkét oldala, valamint
- Mátraházai 7173 hrsz-ú ingatlan (parkoló) körüli beépítés

Táji és természeti értékek

Védett Természeti Területek és Fokozottan Védett Természeti Területek

Védett természeti területek találhatóak Kékestetőtől délre, illetve északnyugatra, mely területek jelentős része fokozottan védett. Emellett további védett természeti terület található a Sár-hegy észak-keleti oldalán. Fontos ezen területek védelmére, természeti értékeinek megőrzésére kiemelt figyelmet fordítani.

Tájképvédelmi övezet

Országos jelentőségű tájképvédelmi övezetbe tartozik a mátrai térség jelentős része, a Gyöngyösi Sárhegy Természetvédelmi Területétől a település északi közigazgatási határáig, illetve a Gyöngyösi tótól, egészen a nyugati településhatárig. Ezek a területek a táji látvány szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak. Kiemelt figyelmet kell fordítani ezeken a területeken a tájkép, a természetes élővilág, valamint a növénytakasúások megóvására. Fontos a tájképi egység megőrzése és a hagyományos tájhasználat fennmaradását biztosító megoldások választása az építkezések, egyéb beavatkozások során.

Országos ökológiai hálózat

Az ökológiai hálózatoknak kiemelt jelentőségű szerepük van az élőhelyek folytonosságának biztosításában. Ide tartoznak a hálózat központi területei, illetve az ökológiai folyosók, melyek a Tarján-patak, illetve a Gyöngyösi tó mentén is húzódnak. A legsűrűbb ökológiai folyosóhálózat többek között a Bükk Nemzeti Park és a Mátrai Tájvédelmi Körzetek közötti térségben található, mely érinti Gyöngyös közigazgatási területét is.

Helyi védelem alatt álló Természeti értékek

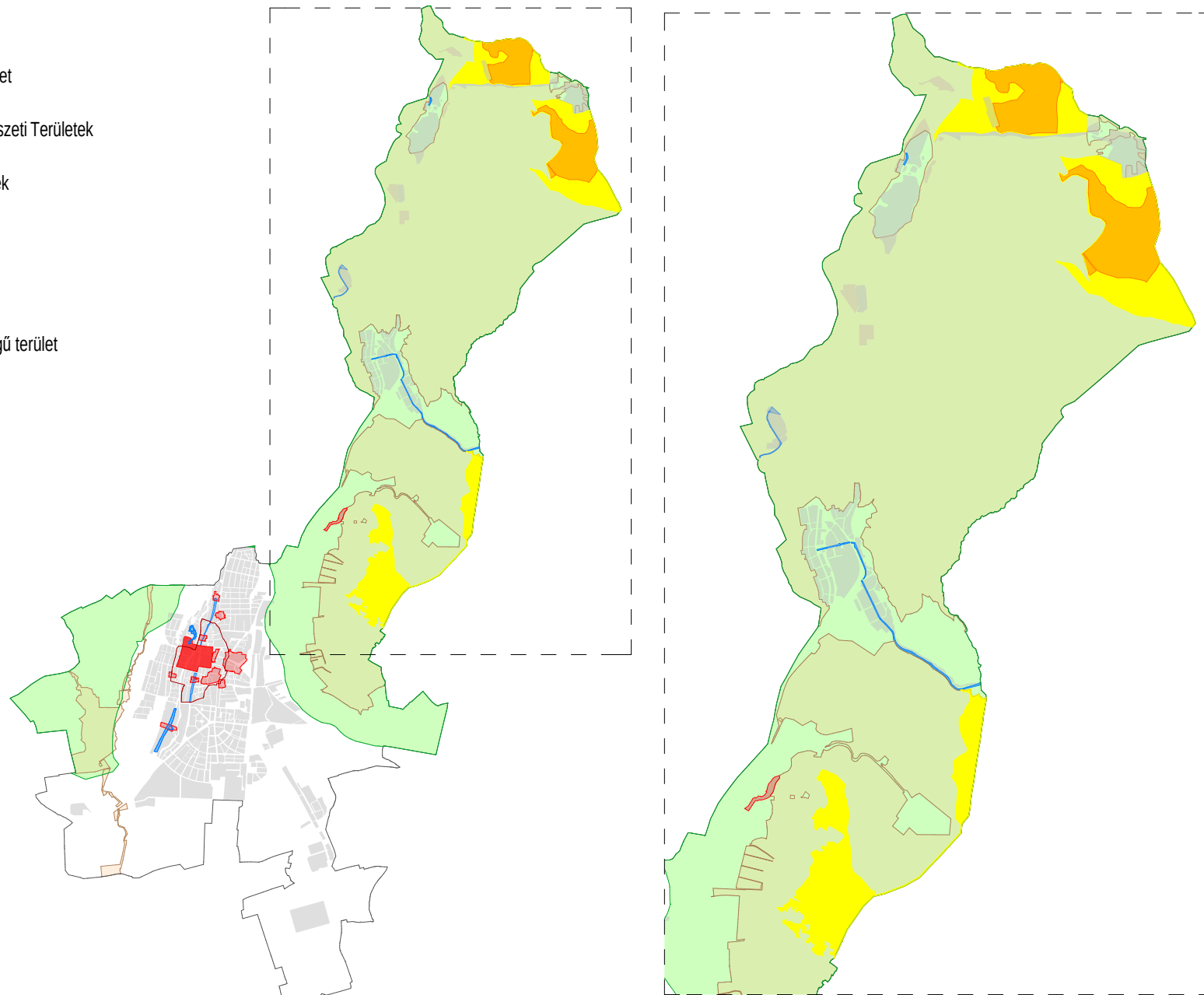
Gyöngyös területén található 10 helyi védett természeti értékmegőrzése, szakszerű fenntartása és kezelése kiemelten fontos. (Forrás HÉSZ)

- Orczy-kert: 1952 óta védett, de jogi védettsége jelenleg nem tisztázott (helyi, megyei, országos). Értékes növényállomány, történelmi kert.
- Rigó utcai lakókert, jelentősége elsősorban a kedvező helyi klímamódosító hatás, a közel 100 különböző fajtájú örökzöld népszerűsítése, a követendő lakossági példamutatás, igen jó környezeti állapota példaértékű.
- Petőfi Sándor utca 32., két tiszafa, becsült koruk 120 év 11-12 m magasak

- Klapka György utca 1., három tiszafa, koruk 120 évre becsülhető, 9-10-11 m magasak, egészségesek, gondozottak, szépen fejlődnek.
- Plébánia kerti japánakácok Szent Bertalan utca. 3., két japánakác, 170-180 éves korú, különleges alakú, 15-16 m magas japánakácok.
- Egri utca 2. alatti ginkgo, 15 m magas. A Kelet-Kínából származó fa érdekes, legyező alakú leveleivel, jellegzetes habitusával a legszebb dísfák egyike. Széles, kúp alakú koronája, őszi aranyárga, lombszínre figyelemfelkeltő, hangsúlyos eleme a növény-együttesnek.
- Mátrafüred, Akadémia utca 11., két lucfenyő, A két egészséges faóriás a kedvező környezeti adottságok között igen impozáns méretűvé fejlődött, magasságuk 35 és 37 méter, törzsátmérőjük 230 és 300 cm
- Farkasmályi pincesor borpincék környezetükkel, Az országos védettséget élvező pincék környezetükkel együttesen kultúrtörténeti tájérték. A 200 évesnél is idősebb tufába vájt pincék, a nagyméretű vadgesztenyefák, hársfák és platánok, a támfalra kúszó idős borostyán.
- Sás-tói kőbánya felhagyott andezitbánya, egyedülálló geológiai érték, a bányaudvarban olyan nedves élőhely fennmaradását teszik lehetővé, amely páratlan elterjedést, biotópot jelent számtalan növény- és állatfaj életében.
- Fő tér 13. – 1 db japánakác, közel 130 éves és közel 18 méter magas japánakác ritkaság.

- Műemléki környezet
- Ex-lege Műemléki környezet
- Fokozottan Védett Természeti Területek
- Védett Természeti Területek
- Országos ökológia hálózat
- Tájképvédelmi övezet
- Városszerkezeti jelentőségű terület
- Védett beépítési vonal

Orczy-kastély (Mátra Múzeum)

Gyöngyös városközpontjától észak-keletre, a Kossuth Lajos utcában található klasszicista stílusú kastély, melyet a korábban ott álló udvarház helyén építtetett Orczy Lőrinc 1770-ben. Az egyemeletes, U-alakú barokk épületet több alkalommal átépítették, mai formáját 1824-ben nyeri el, amikor klasszicista stílusban átalakítják, s az északi szárny hozzáépítéssel egy négyzet alakú zárt udvaros tömeg jön létre.

A szabadon álló épületet udvar veszi körül. Mind a négy oldali homlokzatképzésre jellemző az azonos elemeket felhasználó klasszicista architektúra, a triglifes osztópárkányos tagolás, az íves és egyenes záródású nyílászárók váltakozása. A parkra néző főhomlokzat hangsúlyos középrizalittal, díszes kocsithajtóval rendelkezik utóbbi felett erkély került kialakításra. A földszinti terek és a barokk periódust mutató emeleti részek boltozottak. A Kossuth utcai homlokzathoz falazott, mellvédes kerítés csatlakozik, melyet két oldalt egy-egy kapu szakít meg szembeforduló oroszlánokkal díszített pilléreivel. Az udvaros, egyemeletes épület ma a Mátra Múzeumnak ad otthont.

Mátra Szálló

Gyöngyös egykoron legjelentősebb szállodája, ma társasházként működik, a földszinti részen üzletek találhatóak.

A klasszicizáló homlokzatát, melyet pilaszterek tagolnak, a középrizalit felső részén díszes attikafal díszíti.

Pagoda

Mátraháza területén a 24-es út keleti oldalán található Mátraháza első épülete az egykori Sportszálló, mely jelenleg használaton kívül áll. A tagolt alaprajzú épület középrésze egyemeletes, háromszintes, pagodaszerűen tagolt tetővel, a gerincen két, huszártorony jellegű felépítménnyel.

Főhomlokzatában nyeregteret fedett, faszervezetű erkély jellemzi, melynek oromzatán sgraffito díszítés található. A Medgyaszay István által tervezett épületet a XX. század második felében felújították és bővítették.

Víztorony

A műemléki védelem alatt álló víztorony a város északi részén helyezkedik el. Az 1910-es években pusztító tűzvészek miatt vált szükségessé a víztorony építése, mely az oltóvíz mellett a megfelelő ivóvíz ellátást is biztosítja a helyieknek. A torony 1927-re, Wälder Gyula tervei alapján épült fel és kezdte meg működését. A kör alaprajzú építményt nyolc, kövel burkolt vasbeton pillér tartja, melyek falsávként jelennek meg a homlokzaton. A keleti oldalát a tartályhoz felvezető csigalépcső hengeres tömege jellemzi. A torony tetejét lanterna zárja. Jelenleg is víztoronyként működik, a Heves Megyei Vízmű Zrt. üzemelteti.

Borospincék, Farkasmály

A Külső-Mérge-patak keleti oldalán található a XVIII. századtól beépült farkasmályi pincesor. A kézzel vájt borospincék előtt több esetben présházak is állnak, ezzel egyedi karaktert és hangulatot kölcsönözve a területnek.

A különböző hosszúságú pincék egy, a dél-nyugati oldalon folyosóval, a bejáratnál kőből épített támfallal összekötött hálózatot alkotnak. A présházak jellemzően kétszintes épületei faragott fa tagozatokkal és erkéllyel kerültek kialakításra.

Az első pincéket az 1780-as években nyitották a területen, melyet egészen a XIX. század végéig fejlesztettek. Fesztiválok, rendezvények színtere volt, s virágzott a borkultúra. A terület jelentősége mára lecsökkent, de adottságai kiválóak, így érdemes a jövőbeli fejlesztése.

Nemzeti Bank és Tűzoltólaktanya (Körzeti Földhivatal és Önkormányzati Tűzoltóság)

Az illeszkedően csatlakozó épület egykor a Nemzeti Banknak, illetve Tűzoltólaktanyának adott helyet. Ma is itt működik a városi tűzoltóság, illetve a földhivatal és további állami hivatalok kapnak itt helyet.

Az egyemeletes épület három utcai homlokzattal rendelkezik, melyek jellegükben más-más képet mutatnak. A korábban a Nemzeti Banknak helyt adó szárny palotahomlokzattal rendelkezik, a Páter Kiss Szaléz utca felől a homlokzat díszítettsége visszafogottabb, míg a Tűzoltó utca felől a tűzoltóság készenléti szertárát jellemző sok kapuzatos kialakítás jelenik meg.

A tűzoltókocsik könnyebb közlekedése számára kisebb teresedést is kialakítottak a Tűzoltó utca felől.

A nyugati szárny középtengelyében található egy kosáríves kapu vaskorlátos erkéllyel összekapcsolva, felette díszes toronnyal. A Kossuth Lajos utcai homlokzat középtengelyét egy oszloppárral szegélyezett kapu szervezi.

Polgármesteri hivatal

A gyöngyösi Városháza a Fő tér és a Dr. Puky Árpád utca sarkán helyezkedik el, mely egy díszes homlokzatú, jó állapotú, felújított épület.

Ferences templom és kolostor

A Gyöngyös városában található templomok közül jelentős a műemléki védelem alatt álló Sárkány Boldogasszony Ferences templom a hozzá csatlakozó kolostor épületével, mely a legnagyobb magyarországi ferences rendi kolostorépület.

Az eredetileg az 1400-as években épült gótikus templomot a XVIII. században újjáépítették, bővítették. Az épület 1904-ben tűz áldozata lett, de csak 1910-ben állították helyre.

A templom keletelt, egyhajós, a város központjában szabadon álló, a nyugati homlokzat déli oldalán barokk-, a szentély északi oldalán gótikus toronnyal rendelkezik, déli oldalán kápolnák és kriptalejázat csatlakozik hozzá.

A templom épületéhez az északi oldalon kapcsolódik egy négyzetes alaprajzú udvart körülzáró, kétszintes barokk kolostorépület, melynek homlokzatai vakolatarchitektúra nélküliek. Elrendezését tekintve oldalfolyosós, egytraktusos, belső terei boltozottak.

A templom gótikus tornyát egyszerű párkányzatokkal tagolják, s bádorfedésű gúla toronysisak fedi. A félköríves, pilaszterpárral szegélyezett főkapu a nyugati homlokzaton helyezkedik el.

22

ÖRÖKSÉGÜNK / ÖRÖKSÉGÜNK

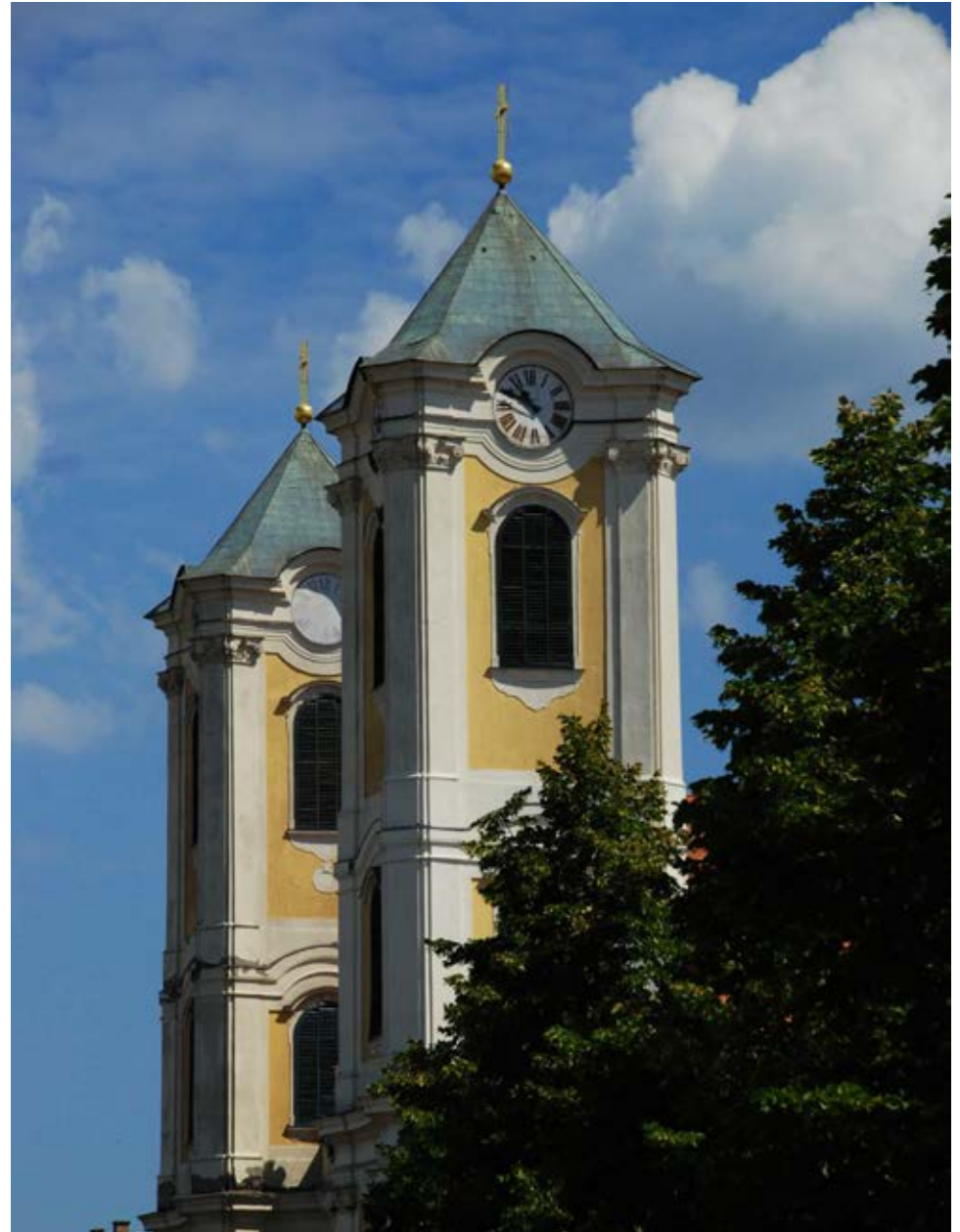
GYÖNGYÖK Móra Művelődési Központ

A város központjában található kulturális központ tagolt, félnyeregvetős fedésű épületszárnyaival kiemelt modern épülete Gyöngyösnek. A homlokzatok egyszerűek, fehérre festett téglafalak jellemzik, a tető fém-, illetve zindely fedésű, utóbbi függőleges formában a homlokzatra fordulva is megjelenik. Egy-egy hangsúlyos részlet, mint a bejárat előtti előtető áttört betonszerkezete, egyedi hangulatot ad az épületnek. Modern tömegformálásával kiemelkedik a történeti, hagyományosabb épületek közül, de részleteiben a környezetére való reflektálás is felfedezhető.

Szent Bertalan-templom

A Fő téren található római katolikus templom, a Szent Bertalan Plébániatemplom, a környék legnagyobb temploma. A középkori eredetű templom alapjai a XIV. században épültek, majd a XV. század végén gótikus csarnoktemplommá alakították. Később, a XVIII. század közepén barokk stílusban építették át. A téren szabadon álló, keletelt, háromhajós templom, a nyugati homlokzaton előreugró, négyszög alaprajzú toronypárral rendelkezik.

A mai egyszerűbb formáját 1773-ra nyerte el. Az 1917-es tűzvészben komoly károkat szenvedett, ezt követően 1921-re állították helyre. A tűzvész emlékére a déli kapunál egy emlékharangot állítottak.

Szent Bertalan-templom

Kálvária kápolna és templom

A római katolikus Kálvária, mely a XVIII. században a Gyöngyösön kívül álló dombon épült, egy kőfallal körbevett épületegyüttes, a kőfalban 5-5 stációval. A terület közepén található a kereszt alaprajzú Szent Kereszt-templom, mely előtt kétoldalt egy-egy kör alaprajzú kápolna helyezkedik el, továbbá egy tornyos, bejárati kapuépítmény tartozik hozzá, melyet a XIX. század elején építettek hozzá.

Pátzay János Katolikus Zeneiskola

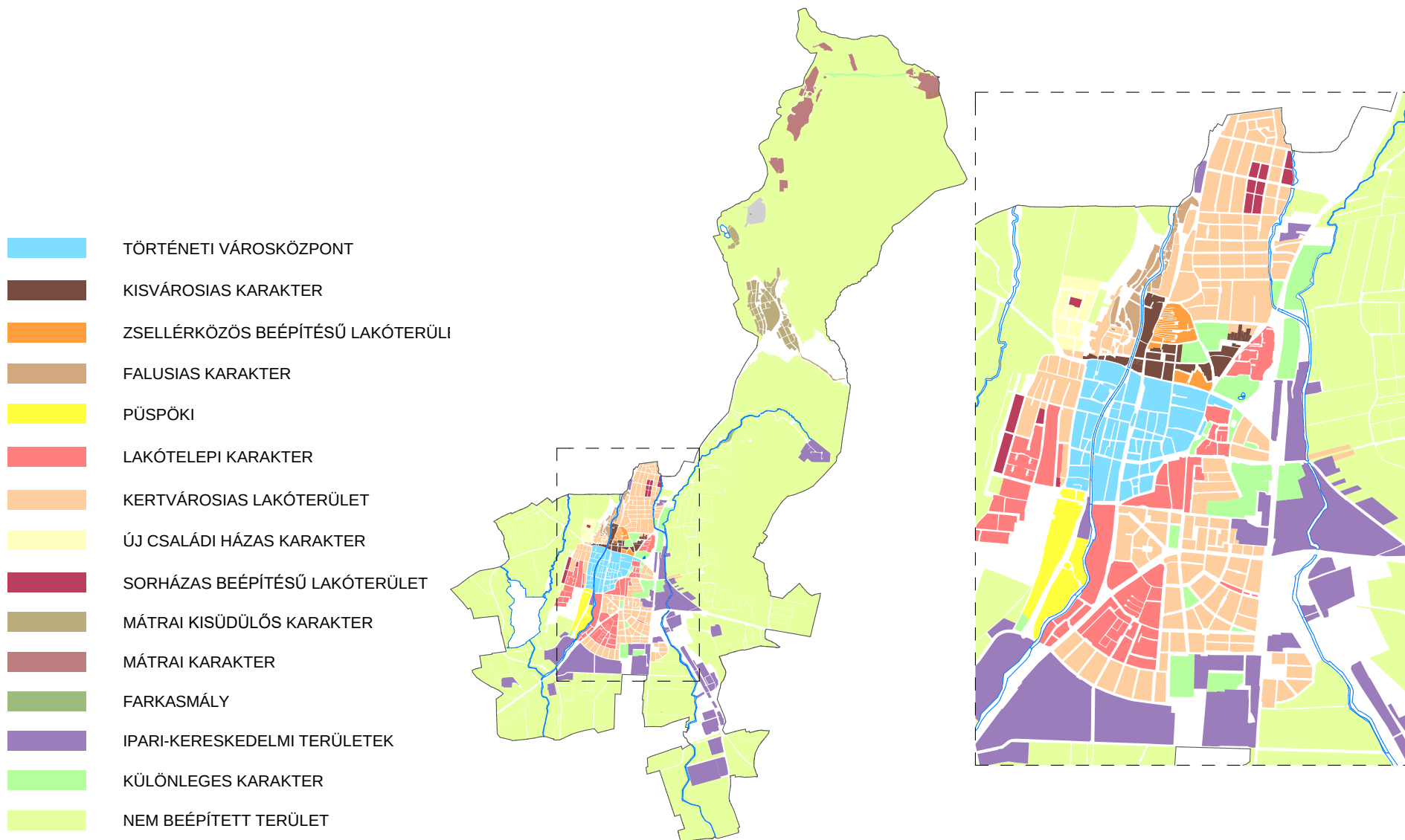
A jezsuita gimnázium a Szent Bertalan templom szentélye mögött található, mely a tér közepén szabadon álló módon helyezkedik el. A barokk iskolaépület egyszerű megjelenésű, egyemeletes, téglalap alaprajzú, melyet sima, vakolt falfelület jellemez, s alsó szintjén füles kőkeretezésű ablakok találhatók. A keleti homlokzaton elhelyezkedő fülkékben Szent Ignác és Szent Ferenc szobrának másolatai találhatók. Az épület felújítása a közelmúltban valósult meg, jelenleg a Pátzay János Katolikus Zeneiskola működik a falai között.

4

TELEPÜLÉSKÉPI
SZEMPONTBÓL
ELTÉRŐ KARAKTERŰ
TERÜLETEK

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL ELTÉRŐ KARAKTERŰ TERÜLETEK

TÖRTÉNETI VÁROSKÖZPONT

Általános jellemzés

Gyöngyös város központi területén helyezkedik el a történeti városrész, mely lakóépületeket, s számos városi szintű intézményt, kereskedelmi és szolgáltató egységet integrál. Épületállománya vegyes, karakterét leginkább az 1917-es tűzvész után épített és helyreállított épületek határozzák meg. A Fő téri tömbben új társasházi lakásépítések is találunk. A terület őrzi egykori karakterét, a város épített értékének döntő többsége itt, a Vachott Sándor, a Szent Bertalan, illetve a Kossuth Lajos utca vonalától délre, egészen az Országút utcáig elterülő, kelet felől a Deák Ferenc utca, nyugati irányból a Mérges út és Koháry út által határolt területen található.

Beépítettség, sűrűség

Sűrű, többnyire zárt sorú beépítés, és kisvárosias jelleg jellemzi. Az épületek általában földszintes, és egyemeletes kialakításúak, a központi részt nagyobb sűrűség jellemzi, itt jobbra egy- és kétemeletes magas épületek fordulnak elő.

A terület Gyöngyös-pataktól nyugatra eső részén, a Zalár József és Deák Ferenc utca közti részen viszonylag sűrű telekosztású, zárt sorú beépítésű lakóházak a jellemzőek, többnyire azonos az épületmagassággal, legfeljebb egy-két emeletes kialakításban. A Fő térhez kapcsolódó területek esetén találkozunk nagyobb méretű telkekkel, ahol megjelenik a két-három szintes beépítés.

A belvárosi területet két útvonal, egyrészt a Jókai Mór utca és annak kettéágazása, a Rózsa és a Móricz utca, másrészt a Páter Kiss Szaléz utca tárja fel észak-déli irányban. Köszönhetően a Fő tér forgalomcsillapításának a Jókai Mór utcai tengely gépjárműforgalom szempontjából csillapított.

Épületkarakter

A történeti városrész épületállományát meghatározzák a XVIII. századi barokk, a klasszicista, és a historizáló stílusban épült, eklektikus stílusjegyeket viselő épületek. Gyakori a díszes kapuzatok alkalmazása, melyek esetenként belső udvarokra nyílnak. Különféle kőfaragványok, díszes párkányzatok, ablakkeretezések, pilaszterek számos helyen megjelennek a homlokzatképzésben.

A területen a magastetős kialakítású, cserépfedésű lakóépületek jelenléte az uralkodó, melyek gyakran rendelkeznek eltérő anyagú, színű lábazatkialakítással. Anyaghasználatban gyakori a különféle kő (mátrai andezit burkolat), illetve téglahasználata.

A városközpont területén találunk példát igényes műemléki megújításra, általánosságban azonban elmondható, hogy az épületek felújításra, korszerűsítésre szorulnak, kiemelt figyelmet fordítva az építészeti arculatuk megőrzésére. A városközpont jelentős része védett műemléki környezet kategóriába tartozik. A történeti épületek mellett találunk példát a történeti városközponti karakterbe illeszkedő kortárs beavatkozásokra egyaránt.

A különböző intézmények, szolgáltatások épületállománya (oktatási, művelődési központ, egyházi épületek, kereskedelem épületei) vegyes, eltérő építészeti korszakokban épültek.

Közterületek, zöldfelületek

A Fő téren és közvetlen környezetében jelentős gyalogos forgalom által használt területek találhatóak. A tér kialakítására jellemző a vegyes kő és aszfalt burkolatok használata. A térhasználatot gazdagítja a tér kettős hársfa fasora, az ülőfelületek, további zöldfelületek, valamint az igényes virágládák és vertikális növényoszlopok jelenléte. A belvárosi területen két nagyobb közpark, a Bugát Pál téri Posta park, illetve a Barátok tere található. Mindkét esetben igényes zöldfelületek kerültek kialakításra, jellemző a többszintű növényállomány alkalmazása.

A lakóházakkal szegélyezett szűk utcák mentén keskeny járda vezet az út mindkét oldalán, faállományt jellemzően csak elszórva találunk az utak mentén. Hangsúlyos fasorok a nagyobb utak mentén találhatóak, melyből kiemelkedik a Gyöngyös patak vonalának, és attól nyugatra lévő utcák, valamint a Jókai Mór utca – Fő tér tengely fásítotttsága.

A közműellátás jól kiépített, az utak minősége megfelelő. Zárt csapadékcatorna hálózat jellemző, az áramellátás légkábelen keresztül megoldott.

KISVÁROSIS KARAKTER

Általános jellemzés

A történeti városközponttól északra található, területét keletről a Petőfi Sándor utca, délről a Vezekényi utca határolja el a zsellérközök területétől. A beépítés átmenetet képez a belvárosi karaktert meghatározó, zárt sorú, többszintes épületek és a zsellérköz keskenytelkes, földszintes beépítése között. Az épületállományt jellemzően lakóházak alkotják.

Beépítettség, sűrűség

A beépítés ezen a városrészen sűrű a városközpont lakóépületeivel azonos beépítési módú épületekkel, melyek zárt sorúan követik egymást. Jellemzően földszintes épületek alkotják a szövetet, nyeregtetős tetőformával, utcával párhuzamos gerincvonalal. Valamennyi épület „L” illetve „U” alakban beforduló belső szárnyakkal rendelkezik körülépített és részben körülépített, belső udvarokat létrehozva.

Épületkarakter

Az épületek többnyire historikus stílusban épültek, állapotuk jellemzően közepes vagy felújításra szoruló.

Uralkodó cserépfedés és a magastetős tetőforma, mely általában az utca vonalával párhuzamos nyeregtető, de megjelenik a manzard-, illetve sáttetős kialakítás is.

A zárt sorú beépítés miatt gyakori az utcára nyíló kapuzat, mely általában historizáló jellegű.

Az épületek homlokzatai többnyire vakoltak, de itt is megjelennek a különféle kőelemek a díszítésnél és a lábazatok kialakításánál. A homlokzatok általánosságban egyszerűek, mellőzik a díszítőelemeket, azonban elvétve találhatunk néhány díszesebb historizáló épületet is.

Közterületek, zöldterületek

A terület két meghatározó észak-déli tengelye a Gyöngyös-patak vonala, illetve a Petőfi Sándor utca. A patak kövel kiépített medrét kétoldról fák szegélyezik, rajta kis hidak vezetnek át jellemzően az utcák vonalában. Ezzel ellentétben a Petőfi Sándor utca mentén fák csak elvétve fordulnak elő. A keskeny utcák mindkét oldalán találunk járdafelületeket. A Táncsics Mihály utca környékén megjelenik az út menti zöld sáv, illetve gyakoribbak az utat szegélyező fák.

A területet délről határoló Vachott Sándor utca– Szent Bertalan utca részben kétoldali fasorral kialakított, nagyforgalmú utcaszakasz. Az utcák mentén szélesebb járdafelületek kerültek kialakításra, helyenként gyepes területek és cserjeállomány alkalmazásával. Az utcák mentén több üzlethelység és kereskedelmi egység található.

ZSELLÉRKÖZÖS BEÉPÍTÉSŰ LAKÓTERÜLET

Általános jellemzés

A homogén szerkezetű településrész a Petőfi Sándor utca keleti oldalán terül el. A telekalapú adószedés elkerülése végett, az egy keskeny és hosszú telekre betelepülő, egymás után folytonosan épülő lakóegységek sajátos karakterű területrészt hoztak létre. Az egyedi történeti településszövet területén élőket, a rendkívül zsúfolt, sűrű beépítésnek köszönhetően, számos tűzvész és járvány súlytotta történelme során.

Beépítés/ sűrűség

A sűrű, zárt sorú beépítésnek egyedi esete ez az aprótelkes ún. zsellérközös beépítés. A hosszú szalagtelkeken egymás után sorolt házak, majd az ezt követő feldarabolásnak köszönhetően kialakult rendkívül szűk telekszerkezet miatt nagyon sűrűn beépített épületállomány alakult ki. A kis alapterületű épületekhez szintén kicsi kertfelület tartozik. Rossz adottságú, szűk belső utcahálózattal rendelkezik a településrész, a telkek keskeny utakról megközelíthetőek, mely számos ellátási gondot jelent (autós megközelítés, közművek kialakítása). A trapéz alakú területet szélesebb utcák határolják, melyre a kifutó közök mellett zárt sorúan beépülő, bár jellemzően traktus széles tömbök csatlakoznak, hézagosan zárt sorú jelleget kölcsönözve az utcaképnek.

Épületkarakter

A sűrű beépítés alapvetően keskeny, kis alapterületű, egy traktus széles épületeket eredményez, melyek tűzfallal csatlakoznak egymáshoz folyamatos épületláncolatot alkotva. Az épületek földszintesek, magastetős kialakításúak, általában nyeregtetővel, többnyire cseréppel, illetve palával fedve. Vakolt falak jellemzőek, általánosan az épületek állaga leromlott, de találhatóak felújított épületek is a területen.

Közterületek, zöldterületek

A zsellérközben a szűk közterek és a keskeny utcahálózat a jellemző. Zöldfelületek, közterületi növények ritkán fordulnak elő a sűrű beépítés következtében. Az épületek közti utakat nem szegélyezi zöld növényzet. Egyes részeken megvalósult az extrém sűrű szövet fellazítása (Csobánka utca), itt találunk füves területeket. Az épületek előtt helyenként megjelenő szélesebb térrészeken elültetett növények mellett csak a kertekben találunk növényzetet. Az elektromos áram légkábeleken keresztül biztosított. A közelmúltban megkezdődött rehabilitáció a teljes terület harmadán tudott megvalósulni. A 2016-os év során a csapadékvíz-elvezető rendszer mellett térburkolatos út és járda került kialakításra a területen, illetve a vezetékes gázellátás is kiépítésre került a zsellérköz területén.

FALUSIAS KARAKTER

Általános jellemzés

A városközponttól távolabb, az Iskola utcától északra helyezkedik el a falusias karakterű beépítés. Viszonylag homogén szerkezetű városrész, a falusias jellegű beépítés az uralkodó. Az épületek állaga változó, de jellemzően leromlott a környezet állapota. Az épületállomány műszaki színvonala a többi városrész viszonylatában itt a leginkább megújításra szoruló. A közműellátás eltérő az egyes területeken, többnyire nem megfelelő. A városközpont-közel elhelyezkedése ellenére társadalmi szempontból erősen leszakadó a környék Gyöngyös más területeivel összehasonlítva.

Beépítettség, sűrűség

A nagyobb kiterjedésű területeken a falusias jellegű beépítés és sűrűség a meghatározó, az oldalhatáron álló beépítés az uralkodó. A telekosztás és az utak rendszere szabálytalan, őrzi Gyöngyös tűzvész előtti „nőtt” karakterét. A szabálytalan utcarendszernek köszönhetően a telkek mérete és alakja széles változatosságot mutat.

Az épületek földszintesek, kis alapterületűek, műszaki állapotuk jellemzően leromlott főleg az északi területeken. Hagyományos szerkezetű épületek határozzák meg a terület karakterét, egyszerű anyaghasználattal, díszítettség egyáltalán nem jellemző.

Épületkarakter

Az épületek kis alapterületűek, földszintesek, magastetővel rendelkeznek. A falak vakoltak, jellemző az hagyományos anyaghasználat. Az oldalhatáron álló épületek esetén az utcavonalra merőleges tetőgerinc kialakítás a jellemző. A kerítések gyakran készülnek fémből, esetleg hullámpala felhasználásával, de találunk téglából falazott, vakolt kerítéseket is, mindazonáltal uralkodó a zártan kialakított kerítésforma. A telkeket jellemzően egyéb gazdasági épületek, hozzátoldások, bővítések egészíti ki, az épületállomány emiatt vegyes képet mutat.

Közterületek, zöldterületek

Az utcaszerkezetet változatosság jellemzi, mind kialakításban, mind szélességben. A szabálytalan utca vonalvezetésnek és telekosztásnak köszönhetően kisebb-nagyobb zöldterületek, teresedések ékelődnek a szövetbe, melyek azonban a legtöbb esetben egyáltalán nem hasznosítottak. Nagyobb zöldfelületet jelent a területet átszelő Gyöngyös-patak medrét szegélyező hézagos fasor.

A patak mindkét oldalán futó utakra jellemző, hogy nem rendelkeznek szilárd burkolattal, és a gondozatlan zöldfelületek jelenléte a meghatározó. Oszlopokon vezetett légkábelek biztosítják az áramellátást, a terület részlegesen közművesített.

PÜSPÖKI

Általános jellemzés

Jellegzetes falusias karaktert hordoz a Gyöngyös nyugati részén található Püspöki utca és Rédei utca telekstruktúrájával, előkert nélküli, szabályozási vonalra illeszkedő beépítésével. Az utca szervesen illeszkedik a város szövetébe, keletről a Gyöngyös-patak, nyugatról szántóterületek, illetve sportterület határolja el a várostól. Észak-déli vonalban átjárható, ezen keresztül kapcsolódik a városhoz. A Gyöngyöspüspöki Olajbanfőtt Szent János templom központi eleme az utcának, melynek nyugati lezárásánál temető helyezkedik el. A korábban önálló falu megőrizte hagyományos karakterét, családi házas jellegét, amit egyedül az északkeleti területébe beleékelődő nagyobb kereskedelmi csarnokok törnek meg.

Az egykori Gyöngyöspüspöki középpontjában található római katolikus templom egy XI. századi templom helyére épült. A szabadon álló, kőfallal körülkerített, egyhajós templom állapota a 2010-es felújításnak köszönhetően megfelelő.

Beépítettség, sűrűség

Az utcára merőleges, egymással párhuzamosan kiosztott szalagtelkek határozzák meg a szerkezetét. A telekosztás sűrű, oldalhatáron álló beépítési mód a jellemző, azonban találunk ikeres, illetve beforduló, hézagosan zárt sorú telepítésre is példát.

Épületkarakter

A lakóépületek hagyományos szerkezetűek, magastetősek, cserép-, illetve palafedés héjalás a meghatározó. A tetőforma változatos, főként nyeregtető, csonkakonty és sátoztető jelenik meg. Vakolt homlokzat, vakolt lábazatképzés a jellemző. Az épületek általában egyszintesek, esetenként tetőtér-beépítéses, illetve emeletes épületek is előfordulnak. Az épületek vegyes képet mutatnak, mind színben, mind kialakításban, azonban az utca mentén lévő hézagos „fasor” nagymértékben hozzájárul az egységes megjelenéshez, illetve a rendezett utcaképhez. Az utca mentén a tömör kerítések a meghatározóak jellemzően vakolt és színezett megjelenéssel.

Közterületek, zöldterületek

Az utca szélessége lehetővé teszi nagyobb kiterjedésű zöld, füves sávok meglétét, a csapadékvíz elvezetés ezért nyíltárkosan megoldott. A zöldsávot fák és cserjék tagolják, nem alkotnak egységes fasort, egyedi kiültetések eredményei. Nem egységesek, azonban nagymértékben hozzájárulnak az utcaképhez, köszönhetően a kvázi folytonosságnak.

A közműellátás megfelelő, az áramellátás légvezetéken keresztül biztosított. Központi szerepe van a templomnak (Gyöngyöspüspöki Olajbanfőtt Szent János templom), mely szervezi terület szerkezetét. A templom szigetként helyezkedik el, utak veszik körül, valamint rendezett zöldfelület és fás körülkerített templomkert övezi.

LAKÓTELEPI KARAKTER

Általános jellemzés

Gyöngyös déli, észak-keleti és nyugati területein is található lakótelepi jellegű beépítés, melyek kiépülése az 1950-es években kezdődött.

A város déli részén található a legrégebbi és legnagyobb kiterjedésű telep szerű beépítés az úgynevezett Nyolcvanas, mely nevét az első 80 lakásos lakóépületnek köszönheti. A lakótelep a Pesti út dél-keleti oldalán, a Platán utca és a Róbert Károly utca, valamint a Pesti út által határolt területen található. Emellett szintén a déli területeken helyezkedik el a Pesti úti lakótelep.

A város második legnagyobb területű lakótelepi karakterű területe Gyöngyös nyugati határa mentén, a „dombon” helyezkedik el. A lakótelep déli peremén társasházépítés kezdődött, mely keretében a lakótelepi épületekkel azonos léptékű társasházi épületeket épülnek.

A város keleti, észak-keleti területein, a Mátrai úttól, illetve a Koháry úttól keletre, valamint a Mérgek utcától nyugatra szintén megjelenik lakótelepes beépítés, a 24-es út mellett elnyúlva közvetlenül kapcsolódva a belvárosi területekhez.

Beépítettség, sűrűség

A Nyolcvanas lakótelep 1950 és 70 között épült, jellemzően öntött falas, illetve blokkos építés technológiával. Rendszerint 4 emelet magasságú épületek alkotják a beépítést, de itt található Gyöngyös egyetlen 20 emeletes toronyháza is. A stílusát tekintve későbbi, Pesti úti lakótelep házai is jellemzően a 4 emeletes épületekből állnak össze, részben zárt tömbbelsőket létrehozva.

Az épületek elrendezése szabályos, többnyire a sugaras-gyűrűsen futó utcákkal párhuzamosan, illetve azokat követve épültek. Az épületek úszótelkeken helyezkednek el, ahol a tömbök jelentős zöldfelületeket zárnak közre. Meghatározó továbbá a lakótömbök mellett kiépült garázssorok jelenléte.

A Kócsag utcától nyugatra fekvő lakótelep tömbjei lazán, jelentős tereket közre zárva helyezkednek el. A Dr. Harrer Ferenc utca vonala osztja ketté a területet. Az utcától északra található, korábban beépült területen jellemző a pontházas beépítés, tőle délre zártabb, tömbbelsőket létrehozó, sarkon beforduló telepítés a jellemző. Az épületek többnyire 4 emelet magasak.

A 24-es út mentén található lakótelepi beépítést 4 emeletes épületek jellemzik, ezt kiegészítve elszórtan található néhány 10 emeletes épülettömb, de minden esetben az úszótelkes kialakítás a meghatározó.

A Koháry út menti lakótelepi területek esetében a sáv és pontházas telepítés a jellemző, az útvezetés meanderos jellegű. A déli területen nagyobb összefüggő beépítés található, míg a buszpályaudvar mögötti részekben sűrűbb, szabálytalan tömbök kerültek kialakításra. A vertikális tagolást 10 emeletes pontházak adják. Az északi területen lévő Mátrai úti lakótelep épületei U alakban telepítettek, ezzel kvázi tömbbelsőket lehatárolva.

Épületkarakter

A déli egységekben az épületek többnyire lapostetősek, de előfordul a Nyolcvanas északi részén magastetős tömegalakítás is. Jellemzően öntött falas és blokkos technológiával épültek az épületek, de találunk példát falazott szerkezetű szocreál stílusú épületekre is. A homlokzatképzést meghatározzák az erkélyes kialakítású lakások, a színesre vakolt felületek, a bejárat előtetővel való fedése, továbbá előfordul a földszinti tömeg visszahúzása is. A homlokzatok egyes részein megjelenik a kőburkolat használata is. A folyamatos kiépülésnek köszönhetően heterogén az épületállomány, oldalfolyósós és fogatolt épületeket is találunk. A területen találunk felújított, energetikailag korszerűsített, hőszigetelt és színezett épületeket is.

A „dombon” található lakótelep épületei jellemzően 4 emelet magasak, többnyire lapostetővel, melyek általában négyzetes alaprajzú, pontszerű házak. A Dr. Harrer Ferenc úttól délre található, korban későbbi beépítés esetében magastetős kialakítású házak határozzák meg a karaktert. A épületek többnyire alápincézettek, jellemzők a színesre vakolt felületek, illetve a változó nyílásméretek, valamint az erkélyes lakáskialakítás. Anyaghasználatban gyakori a lépcsőházak előtti kopolitüveg homlokzatképzés.

A 24-es út menti lakótelepi területek szintén változatos képet mutatnak. A többségében négyemelet magas lapostetős épületek beépítését 10 szintes toronyszerű, fogatolt kialakítású pontházak tagolják. Az épületek jellemzően öntött falas és paneles technológiával épültek. A homlokzatokra jellemző a síkok eltolása, a földszinti rész visszahúzása, és az erkélyes kialakítás. Az északi és a déli területen is találunk példát színesre vakolt épületekre, felújított homlokzatokra.

Közterületek, zöldterületek

Általánosan elmondható Gyöngyös lakótelepeiről, hogy jelentős zöldfelületekkel rendelkeznek az úszótelteken kialakított, változatos alakú épülettömegek között. Rendezett közterek, parkos felületek, játszóterek alkotják a nagy kiterjedésű zöldfelületeket.

A déli városrész lakótelepei családi házas szövetbe ékelődnek be, ami a határoló utcák esetében jelentős léptékváltást okoz. Az úthálózat jól kiépített, állapota megfelelő. A vízelvezetés zárt csatornahálózaton keresztül történik, az elektromos áram légvezetéken vezetett. Az épületek mellett parkolósávok találhatóak, fás, illetve füvesített területekkel szegélyezve. A terület karakterét meghatározzák a tömbök közötti nagy kiterjedésű parkosított közterek, fás ligetek, melyek elszórtan játszóterekkel pihenőkkel vannak kialakítva. A közös hulladéktárolók fém rácszata futónövényekkel takart, az elektromos elosztók épületei mátrai andezittal, illetve téglával burkoltak.

A nyugati településrész „dombon” található lakótelepi területein is jellemző a nagy arányú zöldfelületi ellátottság, mind a zártabb épülettömbök közötti belső közterek, mind a pontházak közötti felületek esetében. Gyakori az utcákat szegélyező fák, zöldsávok jelenléte, a parkosított területeket és a közösségi tereket játszóterek, ülőfelületek gazdagítják. A beépítést nyugati irányból zártkertes jellegű terület határolja, ami tovább erősíti a zöldfelületi jelleget.

A 24-es út menti lakótelepi területek esetében szintén jelentős a zöldfelületek aránya a köztereken, uralkodó a parkosított kialakítás, valamint a díszfákkal, díszcserjékkel és egyéb dísznövényekkel tagolt épületek közötti közterületek jelenléte.

KERTVÁROSIAS LAKÓTERÜLET

Általános jellemzés

A kertvárosias jellegű beépítés a város legtöbb részén előfordul, megtalálhatók a keleti, a nyugati, az északi és a déli területeken is. A legnagyobb kiterjedésű családi házas városrészek északon a Petőfi Sándor utcától keletre, Gyöngyössolymos irányába, illetve a déli településrészben a Bethlen Gábor utcától délre találhatók, egészen a Kenyérgyári útig, melyeket a történeti városközpont és a beékelődő lakótelepi területek választanak el egymástól.

Az egyes kertvárosias területek beépítései eltérőek, az épületállomány, illetve az épületek külső megjelenése igen változatos képet mutat. A családi házakon kívül megtalálhatók kisebb kereskedelmi-szolgáltatói épületek, valamint oktatási intézmények is ezeken a településrészekben.

Beépítettség, sűrűség

A beépítést tekintve többféle karakter állapítható meg, alkarakterekre bontható a beépítés jellege.

A városközpont közeli területeken, valamint a főbb utak mentén sűrűbb, oldalhatáron álló, hézagosan zárt sorú beépítés a jellemző. Ez a sűrűség a József Attila utcától északra feloldódik, szabadon álló lakóházak jelennek meg, de néhol előfordul ikres beépítés is, a családi házak közé néhol társasházak ékelődnek. Az utcahálózat, valamint a telekosztás szabályos, többnyire derékszögű rendszerű.

A déli kertvárosias területen, a Bethlen Gábor utcától délre, többnyire oldalhatáron álló vagy ikres beépítés a jellemző. A területe a tervezett telekkiosztás, valamint egyidőben épült azonos megjelenésű házak jellemzik.

A Könyves Kálmán tértől keletre lévő beépítés viszonylag laza. Változatos épületállománnyal rendelkezik a terület, nagyobb számban fordulnak elő oldalhatáron álló, oldaltelkes, kisebb arányban ikres beépítésű házak.

Ezt a Mérges út keleti oldalán lévő beépítés töri meg, mely egy rendkívül sűrűn beépített családi házas terület. Ezen a területen a telkek szabályos osztásúak, útra merőlegesen épült házakkal, viszonylag szűk oldalkerttel és zárt kerítésekkel kialakítva.

Épületkarakter

Az erősen heterogén és nagy kiterjedésű terület ellenére viszonylag egységes az épületmagasság, uralkodó a földszintes és tetőtér-beépítéses kialakítás. Kisebb arányban jelen vannak emeletes épülettömegek is, illetve elvétve előfordulnak kétszintes, társasház jellegű épületeket is.

Mindegyik városrészben egyaránt jellemző a magastető, a tetőforma főként nyeregtető, illetve sádtető, de megjelennek a kontyolt, csonkakontyolt tetőidomok is. A héjalást tekintve többnyire cserép-, illetve palafedés a jellemző. Az épületek általában vakoltak, gyakran rendelkeznek eltérő anyagú vagy színű lábazatkialakítással. Anyaghasználatban gyakoriak a különféle kőburkolatok (pl. mátrai andezit burkolat), illetve a téglá használata. Ezek az anyagok a kerítések lábazatai és pillérei esetén is gyakran előfordulnak. A kerítések változatos anyaghasználatot mutatnak, találunk példát kő, fa, és fém alkalmazására egyaránt, valamint átláthatóság szempontjából az áttört mellett a zárt, falszerű jelleg is helyenként megjelenik.

Az oldalhatáron álló beépítések esetében gyakoriak a homlokzattal egybeépített kerítés, kapu kialakítások által létrehozott jellegzetes utcai homlokzatok. Ez különösen a Kismérges úttól keletre, a Mikes Kelemen, a Madách Imre, és a Jászkuert utcákban jelenik meg hangsúlyosan.

Közterületek, zöldterületek

A hagyományos kertvárosias jellegű területeken jellemzően dísznövényekkel, fásszárú növényekkel társított füvesített kertek jellemzőek. Az utcák vonalán telepített fasor nem jellemző, a fák többnyire szabálytalanul helyezkednek el mind az ültetést, mind a fajválasztást tekintve, köszönhetően a lakói ültetéseknek. Néhány nagyobb, összefüggő fás, zöld köztér is található a területeken. Az utak mentén is megjelennek zöldfelületek dísznövényekkel, melyek mentén nyíltárkos és zárt vízelvezetésre egyaránt találunk példát.

Az úthálózat jól kiépített, állapota megfelelő. Az utcák többnyire szélesek, kertvárosias jellegűek, mely alól azonban kivételt képeznek a Mérgecs utcától keletre található sűrű beépítésű keskeny utcái, ahonnan helyenként teljesen kiszorulnak a füvesített, fás útmenti zöldsávok.

Az utak vonalvezetése a déli városrész kertvárosias területein többnyire sugaras jellegű. Az áramellátás szabadvezetékeken keresztül történik, a terület összközműves.

ÚJ CSALÁDI HÁZAS KARAKTER

Általános jellemzés

A város észak-nyugati területén, a Durandától nyugatra található a Kálvária lakópark területe, mely egy új viszonylag újonnan kiépült lakóterület, a város többi részétől eltérő karakterű beépítéssel rendelkezik. Kertvárosias jellegű, változatos épületállományú családi házas terület, melynek jelenleg a Damjanich János utca és a Kálvária utca menti területei épültek ki, de északi irányban további kiszabályozott, beépítésre váró telkekkel rendelkezik.

Beépítettség, sűrűség

A területet szabályos telekosztás jellemzi, nagyméretű házakkal, viszonylag nagy sűrűséggel. Oldalhatáron álló beépítés a meghatározó, de találunk sorházszerűen összeépülő kisméretű házakból álló beépítést is. A középső részeken nagyon sűrű, átriumházas beépítési mód került kialakításra. A mezőgazdasági területekkel határolt lakópark gépjárművel egy útvonalon közelíthető meg, csak a déli részein kapcsolódik Gyöngyös városszövetéhez.

Épületkarakter

Az új építésű lakóépületek kialakítása változatos képet mutat. Többnyire vakoltak, eltérő szín- és anyaghasználatok jellemzők. Gyakran a házak részben, vagy teljesen alapincézettek, általában magastetőű kialakításúak, cseréppel fedettek. A tetőforma változatos képet mutat, jellemző a kontyolt nyeregtető, a különböző szögekben tört tetőidomok, illetve az előtetős kialakítás a bejárat előtt. A kerítések anyagát tekintve többnyire a kő, a fa és a kovácsoltvas meghatározó, átláthatóság szempontjából váltakoznak az áttört és a fal szerűen kialakított, zárt kerítések.

Közterületek, zöldterületek

A lakónegyedben kevés zöldfelület található, azok is jellemzően a magánkertekhez kapcsolódóan. Közterületen nem található fasor, fák csak ritkán fordulnak elő, parkokkal, játszóterekkel, közösségi területekkel nem rendelkezik a negyed. Az épületek előtti területen burkolt parkolósávok kerültek kialakításra, beton rácskő térburkolat felhasználásával. A kertek füvesítettetek, azonban kevés fa és cserje jellemzi őket. A településrészt zöldfelületek határolják nyugati irányban, ezek egy része mezőgazdasági művelés alatt áll. Az úthálózat állapota jó, a közműellátás megfelelően kiépített. Az áramellátás földkábeleken keresztül történik, a csapadékvíz elvezetése zárt kialakítású.

SORHÁZAS BEÉPÍTÉSŰ LAKÓTERÜLET

Általános jellemzés

Gyöngyös város területén elszórtan több sorházas beépítésű lakóterület is előfordul. Ezek a néhány utcás lehatárolások beékelődnek a kertvárosias, többnyire oldalhatáron álló beépítésű területek közé, illetve egy kisebb részen (Aranyas utca) lakótelepi beépítéssel is határosak. Egy nagyobb kiterjedésű rész található az északi városrészben, a Kakastánc és Seregély utca által határolt területen, illetve a Pillangó utca keleti oldalán, emellett a sorházas jelleg megjelenik a nyugati területeken is a Gólya utca mentén, valamint a Fecske utca és Kócsag utca között is egy kisebb egységben.

Beépítettség, sűrűség

A sorházas beépítésű lakóterületek sűrűn települt lakóegységekkel rendelkeznek. Az alacsony intenzív beépítési mód városi sűrűséget eredményez, de kertvárosi jellegű lakókörnyezetet biztosít. A kertvárosi környezetben lévő épületek rendezetten, szabályosan osztott telkeken találhatóak. Az aránylag kisméretű telkek beépítettsége viszonylag magas. Általánosságban elmondható, hogy minden lakásegység rendelkezik egy kisebb hátsókerttel, valamint legalább egy gépjárműfelhajtóval, a felszereltebbek pedig garázzsal. Az épületek jellemzően egyforma magasságúak, többnyire emeletesek.

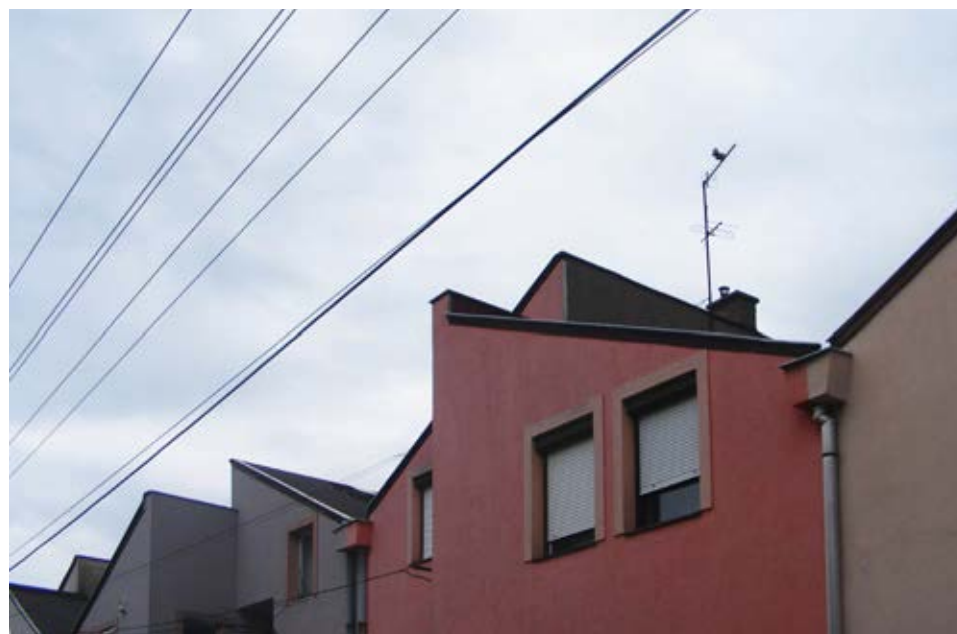

Épületkarakter

Az egyes városrészekben található sorházas karakterek eltérő képet mutatnak. A Kakastánc és Seregély utca által határolt területen belül változatos épületkarakterek jelennek meg. A terület déli épületeire jellemző az utcára merőleges, egymás mellett síkban és magasságban elcsúsztatott két, félnyeregvetős tömeg ismétlődő alkalmazása. Az északabbi részeken a hagyományosabb sorházépületek jelennek meg utcával párhuzamos nyeregvetővel, meghatározóan az emeletes tömegek sorolásával. Ezen épületeknél jellemző a függőleges, a tető síkjából kiugró ablakok, esetenként az előtetős hozzáépítések alkalmazása. A tetőfedés többnyire cserép, vagy pala. Az épületek világos színekre vakoltak, és rendszerint garázzsal rendelkeznek. A Pillangó utcában lévő sorházas beépítés esetén jellemző, hogy a földszinten kialakított garázs miatt az emeleti szinten található a bejárat, amely fém, illetve fa korláttal ellátott lépcsőkön keresztül közelíthető meg. Szintén világos színűre vakolt, cserép-, illetve palafedésű, utcával párhuzamos nyeregvetős épületek találhatók itt.

A Gólya utcai sorházakra jellemző az egyszerű formálás, amit a kiugró tömegben elhelyezett garázs egészít ki, tetején terasz kialakításával. Az egységes épülettömegek többnyire cserépfedéssel kialakított, utcával párhuzamos nyeregvetővel rendelkeznek.

A Fecske utca és Kócsag utca közti sorházakat szintén cserép-, illetve palafedésű, utcával párhuzamos nyeregvető jellemzi. Az épületek vakoltak, jellemző az eltérő szín-, illetve anyaghasználatú lábazatok kialakítása. Ezek az épületek a többi sorházas beépítéssel ellentétben földszintesek.

Közterületek, zöldterületek

A sorházas beépítésű területek a kertvárosi jellegből adódóan többnyire rendelkeznek hátsókerttel, illetve előkerttel is. A környező utcák derékszögű rendszerűek, a telekosztás szabályos. A Kakastánc és Seregély utca közötti részen, valamint a Pillangó utcánál az utakat burkolt parkolósáv, illetve zöld, füves területek felváltva szegélyezik. Az előkertek gondozottak, dísznövények, cserjék, néhol fák díszítik, azonban az utcákat szegélyező, egységes fasor nem jellemző.

A Gólya utca mentén szélesebb előkert jellegű sáv a meghatározó. A burkolt gépkocsi lehajtók mellett füves, fákkal és cserjékkel tagolt dísznövényes előkerteket találunk. A fák egyedi ültetésűek, egységes fasor itt sem fordul elő. A Fecske utcában az utat mindkét oldalon széles járda szegélyezi, zöldfelület csak a zárt előkertekben található. A Kócsag utcában a járda és az út között fákkal, cserjékkel tagolt zöldfelületi sáv húzódik.

MÁTRAI KISÜDÜLŐS KARAKTER

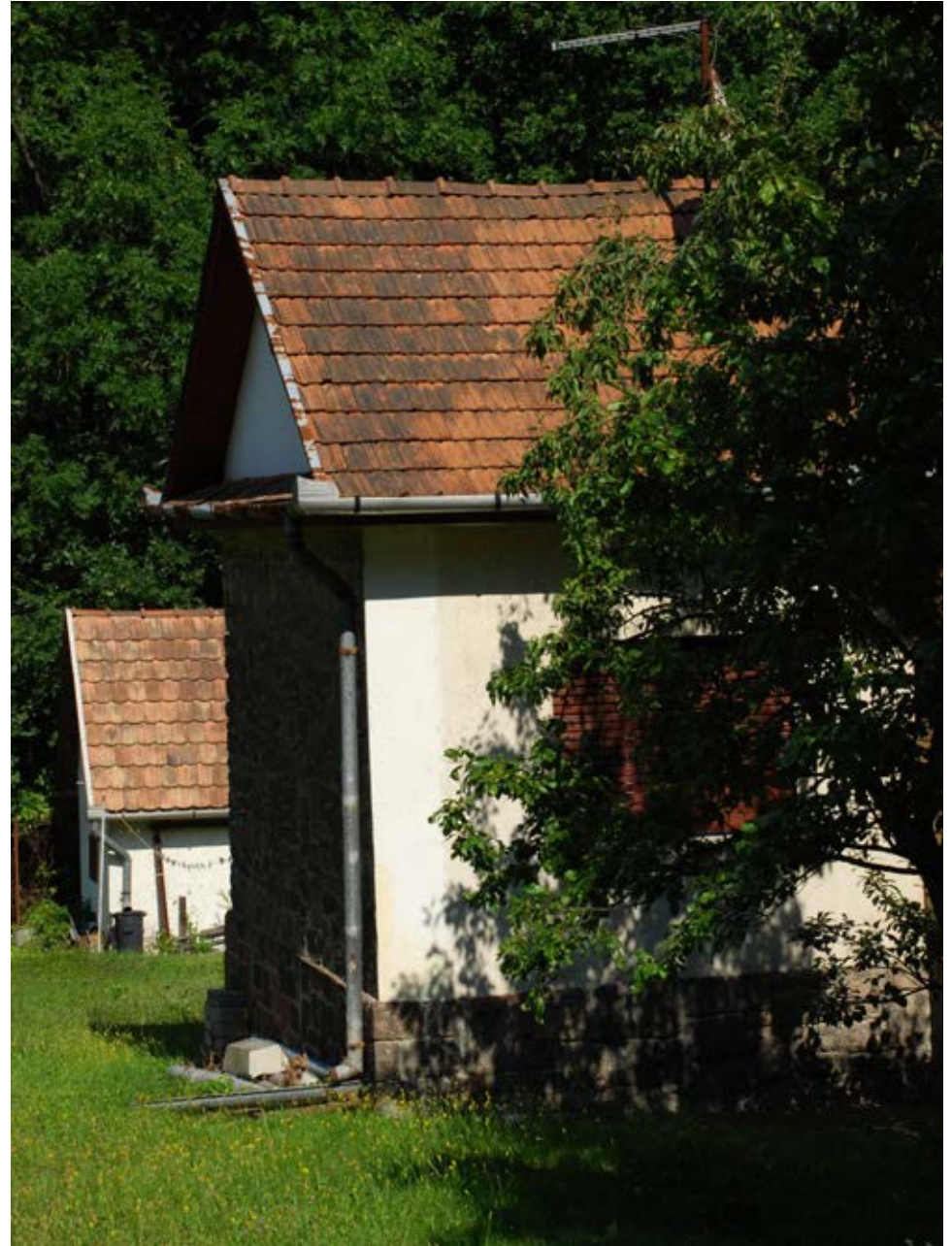
Általános jellemzés

Gyöngyös városától északra a 24-es út mentén, a városközponttól viszonylag távol, különálló városrészeket alkot Mátrafüred, és Sástó területe.

Ezek a településrészek a város fontos üdülőterületei, ebből következően a turisztikai szektor a domináns, kiemelkedő kiránduló, illetve rekreációs területek.

A Gyöngyöstől való

nagyobb távolsága, valamint a körülölelő erdős, hegyvidéki természetű környezetnek köszönhetően különleges karakterű terület.

Beépítettség, sűrűség

Mátrafüred területén jelentősebb üdülőházas részek találhatók. Az épületállomány változatos, a szabadon álló beépítés a jellemző. Az épületek lazán helyezkednek el az erdős területen. Az északabbra fekvő Sástó kisebb üdülőterület, Mátrafüredhez hasonlóan üdülőteltelkes, szabadon álló, laza beépítés jellemzi.

Épületkarakter

Mátrafüreden a szabadon álló beépítésű épületek változatos képet mutatnak. Mind a tetőforma, mind a tömegformálás egyedi, esetenként változó. Előfordulnak földszintes, de egy-két szintes épületeket is találunk. Az anyaghasználatban megfigyelhetők mintázatok, például az adott tájra jellemző, különféle terméskő (pl. mátrai andezit) díszítések, lábazatok, kerítés kialakítások esetében. Gyakori a kőburkolat alkalmazása a homlokzatképzésben, és egész falfelületek burkolására is találunk példát. Az épületek a kőburkolat alkalmazása mellett többnyire vakoltak. A jellemzően magastetős épületek tetőidomai változatosak, megjelennek az egyszerű nyeregtetős kialakítás mellett az összetettebb formák is. A fedés többnyire cserép, illetve pala. Sástó üdülőépületei is főként magastetősök, jellemzően cseréppel, illetve palával fedett nyeregtetővel épültek. Gyakori a fa használata, megjelenik az épületek homlokzatburkolatában, de találunk fa szerkezetű épületek is, továbbá itt is jellemző a kőburkolatok alkalmazása. Az újabb építésű, a hagyományos helyi karaktert nem követő épületek esetén jellemző a heterogén megjelenés, uralkodó a színek és a formák halmozása.

Közterületek, zöldterületek

Mátrafüred és Sástó is erdővel borított hegyvidéki környezetben találhatók. A növényzet dús, főként lombhullató fák alkotják, de nem ritka az örökzöldek jelenléte sem. Uralkodó a fás-ligetes karakter, valamint a közterületek kialakításánál megjelenik néhol a kőburkalotos felületek alkalmazása. Sástó egyedi megjelenését a központban található tó, valamint a körülötte elterülő, nagy zöldfelületi állománnyal rendelkező parkosított közterület adja, mely rendezett, burkolt sétányokkal és pihenőpontokkal rendelkezik.

MÁTRAI KARAKTER

Általános jellemzés

A közigazgatásilag Gyöngyöshöz tartozó legészakibb területek Mátraháza, valamint a Kékestető. A városrészek területén számos üdülő és szállodaépület, országos jelentőségű gyógyüdülőhely, valamint országos jelentőségű sport, illetve kirándulóhely található. A terület építészeti karakterét az erdőborította hegyoldalakon elszórtan, részben rejtetten elhelyezkedő épületek határozzák meg, aminek a körülölelő természeti környezet a szerves részét képezi.

Beépítettség, sűrűség

Mátraháza területére, mivel elsősorban kiránduló, rekreációs terület, a szabadon álló beépítésű, főként üdülők, turisztikai szempontból jelentős épületek jellemzőek. A kisebb-nagyobb épülettömegek elszórtan, kis sűrűségben helyezkednek el az erdős területen.

Kékestetőn szintén elszórtan található néhány épület. Jelentős magaslati pontot jelent a Torony Kilátó, mely a hegytető fölé emelkedik 176 méteres magasságával.

Épületkarakter

Mátraházán megjelenik egy jellegzetes épületkarakter, amely jellemző, mind a régebbi, mind az újabb épületekre egyaránt. Néhány nagyobb szállodaépületet kivéve a tömegformálásra jellemző a magastető, főként nyeregtető alkalmazása. Az épületek jellemzően vakoltak, mátrai andezit kőburkolattal díszítettek, vagy esetenként az egész falfelület kővel burkolt. Jellegzetes továbbá a faburkolat alkalmazása, mind a homlokzatokon, mind faragott díszítőelemek formájában.

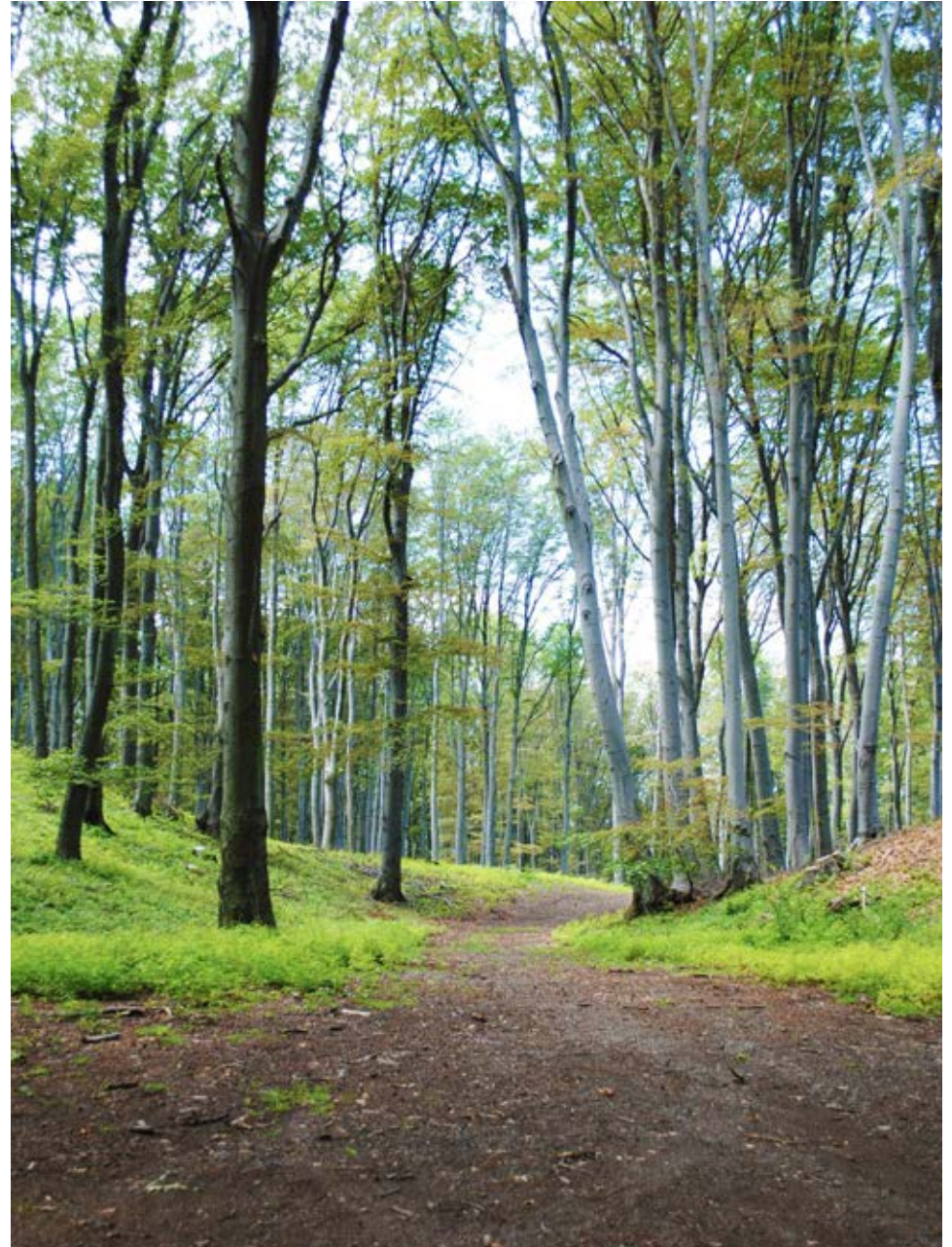
Kékestető épületei esetén szintén a hagyományos, mátrai tájra jellemző kő- és fafelületek alkalmazása dominál. Kivételt képez ez alól a TV Torony Kilátó monumentális, vasbeton, illetve felső részében acélszerkezetű épülettömege.

Közterületek, zöldterületek

A terület legmeghatározóbb eleme az erdővel borított természeti környezet, uralkodó a bükkfák jelenléte, de előfordulnak az örökzöldek is.

A közterületeken visszatérő elem a kerítések és a támfalak esetén a kőfelületek (mátrai andezit) használata. A természetközeli környezetnek köszönhetően kevés a mesterségesen kialakított közterület, azok is jellemzően parkolófelületek. A Kékestetőn található sípálya fontos téli turisztikai célpontot és sportolási lehetőséget jelent, a többi évszakban a kirándulók, túrázók számára kedvelt helyszín.

FARKASMÁLY

Gyöngyös belterületétől északra találhatóak a farkasmályi borpincék. A Külső-Mérges-patak keleti oldalán helyezkedik el az egyedülálló építészeti karakterrel rendelkező pincesor. A hegybe vájt borpincék a XVIII-XIX. századból származnak, megtalálható köztük az egyszerű, közvetlenül a pincébe nyíló változat, de jellemzően a kézzel vájt pincék előtt prэшázak kerültek kialakításra. Az előépítmények változó méretűek és kialakításúak. A nagyobb, emeletes épületek gyakran rendelkeznek fa díszítésekkel, faragott korláttal díszített erkélyekkel és további hozzáépítésekkel.

Az épületek magastetős kialakításúak, útra merőleges gerincvonalú, változó hajlásszögű nyeregtető és cserépfedés jellemzi őket. Az épületek állapotát tekintve jelentős részük felújításra vár, a kőből kirakott támfal, pedig több helyen megerősítésre szorul.

IPARI – KERESKEDELMI TERÜLETEK

Általános jellemzés

A város déli és délkeleti határterületein nagyobb kiterjedésű, összefüggő gazdasági, ipari területek találhatóak. A vegyes épületállománnyal és karakterrel rendelkező összefüggő iparterület mellett a város belső területein is találunk elszórtan kisebb, erősen heterogén karakterű kereskedelmi, ipari létesítményeket. A város gazdasági szerkezetében hangsúlyos szerepet vállaló területek, nagy növekedési és fejlődési potenciállal rendelkeznek.

Beépítettség, sűrűség

Az ipari területek épületei jellemzően szabadon álló beépítési módúak, viszonylag sűrűn, egymáshoz közel helyezkednek el. A vasút vonalától keletre eső gazdasági területeken a sűrűség részben feloldódik.

A telekosztás a déli részen szabálytalanabb, míg keleten, a Szurdokpart út mentén jellemző a korábbi keskeny és hosszúkás telekstruktúra továbbélése.

A Kenyérgyári út menti területeken, az utcavonalhoz illesztett épületeket leszámítva a szabálytalan telepítésmód a meghatározó, mely erősen heterogén összképet eredményez.

Épületkarakter

A régi épületek előregyártott beton, illetve hagyományos falazott szerkezetűek. Az új épületekre jellemző a könnyűszerkezetes, acél vagy vasbeton pillérvázás csarnok jelleg, melyek mérete nagyobb, de a funkciótól függően változó. Jellemző a lapostetős kialakítás, de az újabb épületeknél az alacsony hajlásszögű, fémfedésű szerkezet is megjelenik.

Közterületek, zöldterületek

A közúthálózat jól kiépített, az egyes épületek jól megközelíthetőek. Az utak műszaki állapota megfelelő. Közterek, közparkok nem jellemzőek.

A lakóterületekkel határos oldalon a gazdasági épületeket zárt kerítés, illetve sűrű növényzet takarja el. A telkeken belül rendszerint saját parkoló van kialakítva, és jellemzőek a nagyfelületű, burkolt közlekedési célú területek. A nagyobb összefüggő, füvesített területek telken belüli jelenléte is meghatározó, viszont fásítás nem jellemző sem a magán-, sem a közterületeken.

KÜLÖNLEGES KARAKTER

Gyöngyösön több, különleges, egyedi karaktert képező terület található. Ide sorolhatóak a kiépített, parkosított terek, a temetők területei, a szabadtéri sportpályák, az Orczy kastély területe, a kórház és az egyetemi kampusz, valamint a kékestetői sípálya

A lehatárolásra került területekről általánosságban elmondható, hogy nagykiterjedésű zöldfelületek jellemzik őket, kertes, parkos karakterűek, a kialakításuk erősen diverz. A zöldfelületek mellett a közösségi funkció, a középületek jelenléte meghatározó a karakterre jellemző területeken.

A Mátra Múzeumnak otthont adó Orczy kastély eredetileg barokk stílusú épületét a XIX. században klasszicista stílusban bővítették. Az épületet intenzíven fenntartott, kiterjedt fa- és cserjeállománnyal, illetve dísznövényekkel övezett kert veszi körbe.

Nagy területi kiterjedésű és részben zöldfelülettel övezett a kórház épülettömbje, valamint a Eszterházy Károly Egyetem Gyöngyösi Károly Róbert Campusa. Városi zöldfelületek szempontjából meghatározó a Könyves Kálmán tér parkosított területe. Ezen területek mind funkciójukban, mind jellegzetes megjelenésükben, hozzájárulnak Gyöngyös arculatának kialakításához.

NEM BEÉPÍTETT TERÜLETEK

Gyöngyös nagykiterjedésű erdős területeinek köszönhetően számos be nem épített terület szegélyezi a várost. Az erdővel borított hegyes domborzat mellett a város déli részein meghatározó a mezőgazdasági jellegű területhasználat. Meghatározó a területek beépíttlensége, ez alól kivételt jelentenek a kiszolgáló, mezőgazdasági és állattartó épületek. Be nem épített területek esetén cél a karaktert alapjaiban meghatározó beépíttlenség megőrzése a város szétterjedésének mérséklése.

5

AJÁNLÁSOK

ILLESZKEDÉS

Az összefüggő, egységes, jó minőségű városkép alakítása során komoly hangsúly helyeződik az illeszkedés kérdésére. A folyamatos megújítási és építési munkák a települések életének szerves részei, azonban az eltérő korszakban épült épületekből összeálló városi szövet egységes megjelenését nagymértékben segíti, ha bizonyos elemek, formák, anyagok és színek illeszkednek egymáshoz. A cél nem az, hogy teljesen egyforma épületekből összeálló, nyomda szerű negyedek alakuljanak ki, hanem az, hogy egymáshoz illő, folytonos, harmonikus és egységes utcaképek szövede keletkezzen.

Az illeszkedés nem általánosítható tényszerű szabályok halmazává, mindig a helyi adottságok figyelembevételével, a természeti és épített környezet alapján határozható meg. Mindig egyéni mérlegelés szerint kell eldönteni, hogy melyek azok az elemek, melyekhez hasonlunk és milyen eszközkészletet használunk. Átfogóan érdemes figyelemmel lenni átalakítás, bővítés és új építés során a környező telkek, az utca vagy városrész meghatározó funkciójára, mert alapjaiban határozza meg a tervezett épület jellegét. Fontos szempont a meglévő telkek tájolásának jellege és mérete, a tető és az utca viszonya, illetve a környező épületek utcával való kapcsolata. Az egységes utcakép, és a városrészi arculat kialakulását nagymértékben meghatározza a tervezett beépítés sűrűsége, mértéke, az épületek magassági mutatói, tagoltsága, tömegarányai és a zöldfelületeinek mérete.

Az összefüggő városi karaktert alapjaiban meghatározza a ritmikus váltakozás, az egységes megjelenés, a térstruktúra, a hasonló szín- és anyaghasználat, az arányos lépték, a megjelenő hangsúlyok, és az uralkodó utcaképi látványok. Cél, hogy elkerüljük a telepítésében eltérő, más módon tájolt, tömegében kiugró, kirívó színezéssel és anyaghasználattal rendelkező épületek elhelyezését a város szövetében, hiszen ez jelentősen megváltoztatná a környezet karakterét, megtörné az befogadó utcaképet, felborítaná a településrész egységes megjelenését. A tervezett közterületek, és új épületeket a hagyományos városkép jellegzetességeihez és karakteréhez illeszkedően kell kialakítani.

Számtalan olyan városi környezetet lehet találni, ahol az illeszkedés korántsem egyértelmű és könnyű kérdés, hiszen évtizedek folyamatos építési tevékenysége egy meglehetősen heterogén környezetet hozott létre. Ilyen esetekben támpontot nyújtanak számunkra a helyi építészeti hagyományok, a meglévő értékes épületállomány alkalmazott eszközkészlete. Ezzel párhuzamosan mindig vegyük számításba az aktuális igényeket és a korszak alapján való minőségi és igényes építészeti, tájépítészeti tervezést. Találjunk illeszkedési pontot a környező terület beépítési jellegében, keressünk utca vagy városrész szintű meghatározó elemeket, amik segítik a tervezés folyamatát és orientálják az épületünk kialakítását.

Fontos kiemelni, hogy konkrét építészeti elképzelésnél, egyedi esetekben a TAK ajánlásaitól el lehet térni települési főépítéssel (annak hiányában a területileg illetékes kormányhivatal állami főépítészével) történő egyeztetés során.

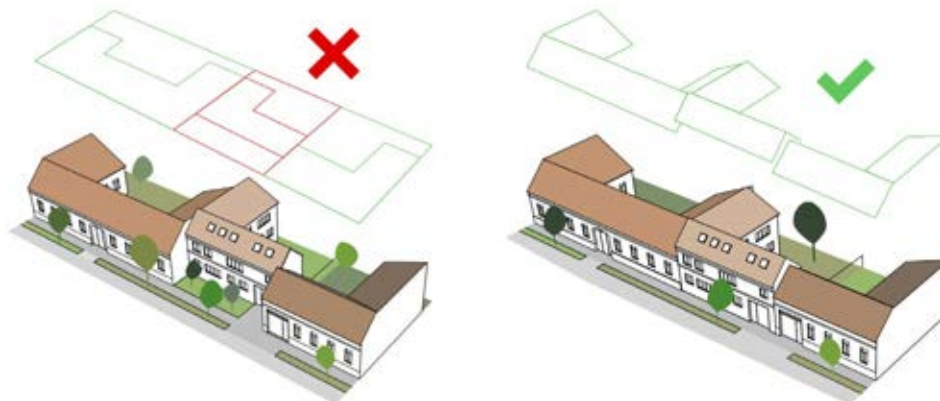

LAKÓHÁZAS KARAKTERŰ TERÜLETEK - ÁLTALÁNOS JAVASLATOK

Városszerkezet

Egy város arculatát alapvetően meghatározza a településszerkezet. Az utcák és terek ritmusa, az épített környezet jellege és minősége döntően befolyásolja a városrész karakterének jellegét. Mindig törekedjünk a környező szövethez való illeszkedésre, az épületelhelyezés, tetőidom megválasztása során vegyük figyelembe a helyi hagyományokat, azokat építsük be, törekedjünk a kortárs igények kiszolgálására.

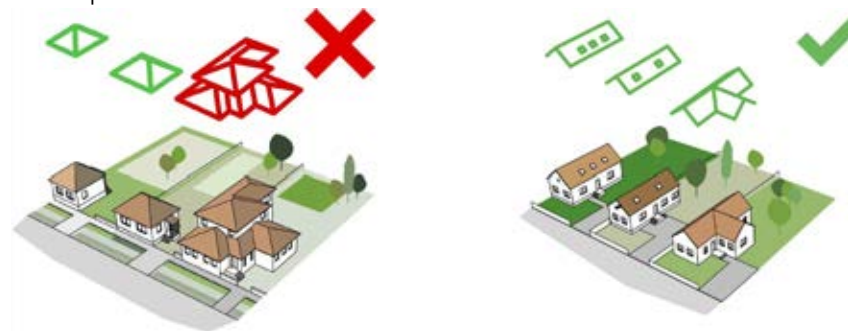
Gyöngyös városszövege számos értékes és megőrzendő területtel rendelkezik, melyek tiszteletben tartása kiemelten fontos. A helyileg védett városszerkezeti jelentőségű terület, illetve a műemléki védelem alatt álló területek esetében a megőrzés, a fenntartás, a működtetés kiemelten fontos.

Zártsorú beépítési mód esetén az építési hely a telek mindkét oldalhatáráig tart. Az építési hely területén belül az épületet új beépítés esetén a telek mindkét oldalhatárán záródó beépítéssel kell csatlakoztatni. Meglévő „hézagosan zártsorú” beépítés esetén tömör kerítés, illetve épített kapuzat készüljön. A szabályozási vonaltól hátrahúzott homlokzat, árkád, illetve az emeleten előre ugró homlokzat, zárterkély ne készüljön.

Tömegformálás

Az épületek tömegformálása alapjaiban határozza meg a település arculatát. Javasolt az egyszerű és visszafogott tömegképzés, kerüljük a túlzottan összetett, szabdalt tömegformálást. Ne alkalmazzunk tájidegen formákat, túlzó gesztusokat. A visszafogott elemek, formák hozzájárulnak a kedvező településképi kialakulásához, és nagymértékben segítik az illeszkedést. Hagyományos arányrendszerrel, kis gesztusokkal és finom tömegmozgatásokkal is kialakítható az elvárt hatású épülettömeg, mely ezáltal a környezetébe is illeszkedik. Kerüljük a túlzott sűrűség kialakítását, ne hozzunk létre túlépített telkeket, teremtsük meg az épület használatához szükséges életteret, kezeljük egységként az épületet és a hozzá kapcsolódó kertet.

Anyaghasználat és színek

A tömegformáláshoz hasonlóan, az egységes utcakép és területi karakter szempontjából törekedjünk az anyagok és színek választása esetén is a visszafogottságra és az egyszerűségre. Természetesen nem cél, hogy teljesen egyforma épületek jöjjenek létre, azonban illeszkedő eszközök alkalmazásával, harmonizáló anyag- és színhasználatnak köszönhetően rendezett utcakép és egységes városi karakter érhető el.

Színválasztás esetén törekedjünk a visszafogott, halvány árnyalatok alkalmazására, kerüljük az élénk, harsány színeket, törekedjünk a természetességre, a környező épületekkel való harmóniára. Alkalmazzunk pasztellszíneket, a fehér, tört fehér, bézs, barna színek használata javasolt, belvárosi területeken használjuk a környezetünkben előforduló színeket.

Anyaghasználat szempontjából is törekedjünk a mérsékelt, letisztult megjelenés kialakítására. Használjunk tájra jellemző, természetes anyagokat, mint például a mátrai andezitet. Kerüljük a mesterséges hatású kőburkolatokat, tájidegen anyagok alkalmazását. Ne halmozzuk az eltérő struktúrájú anyagokat, kerüljük lakóépületek esetén a túlzottan nagyméretű burkolt, aránytalan és rossz megjelenésű homlokzati felületek kialakítását. A tetőfedéshez használjunk kiseleemes, természetes színű (téglavörös, antracit) fedéseket. Kerüljük az élénk színű anyagok alkalmazását, mint például kék, zöld fémlemezek.

Több épület esetén is találunk példát mátrai andezit burkolatú lábazatkialakításra, melyek a helyi építészeti karakter fontos elemét jelenti, ezért megőrzendő, tovább örökítendő érték.

Részletezettség és díszítettség

A részletképzés során is figyeljünk a mértékletességre, az egyszerűsége.

A történeti épületek részletképzése a teljes homlokzat arányrendszere szempontjából fontos. Az alkalmazott anyaghasználat és formavilág a korszak eszközkészletének természetes része volt. Ezek megőrzése, hiteles felújítása kiemelten fontos, törekedjünk az eredeti állapot visszaállítására az egyes épületek védelme és a teljes településkép megőrzése érdekében.

A kortárs épületek kialakítása során is kiemelt szempont a részletezettség, ehhez azonban más eszközrendszer áll rendelkezésünkre. Lehetőségünk van az épület tömegének mozgatásával, a minőségi homlokzati anyagok jó arányú változtatásával, ritmusos részletkialakításokkal igényes épületek létrehozására. Használjuk az alkalmazott anyagok és szerkezetek struktúráját a részletezettség növelésére.

Kerüljük a felületi jellegű, homlokzatra ragasztott „tüzépbarokk” díszítéseket, a történetire hasonlító, de azt arányaiban nem követő épülettageozatok alkalmazását. Kerüljük a hőszigetelő anyagokból kialakított párkány és ablakkeretezéseket, sarokarmírozást. Ne használjunk ballusztrádos korlátot, történeti fejezetes oszlopokat és egyéb archaikus díszítőelemeket.

Tetőforma

A tömegformáláshoz kapcsolódóan a tető kialakítása során is kövessük a kialakult állapotot, vegyük figyelembe a szomszédos épületek tetőgerincének és az utca vonalának viszonyát. Lakóterületek épületeinek kialakítása magastetővel történjen.

Törekedjünk hagyományos tetőformák alkalmazására. Javasoljuk a 35-45° közötti, oromfalas vagy hagyományos kontyolt tetők alkalmazását, egyszerű, átlátható szerkesztésű tetőidom kialakítását. A belvárosi területeken jellemző zárt sorú, hézagosan zárt sorú beépítésmódnál kövessük a tipikusan tűzfalasan csatlakozó nyeregtetős, illetve kontyolt tetőformákat.

A zárt sorúan beépített utcaképelemek tetőformái egymáshoz illeszkedjenek, a tető fő tömegének tetőhajlásszöge legfeljebb 45°-os, a tetőgerinc iránya utcával párhuzamos legyen. Az oldalsó épületszárny a szomszédos épületek kedvezőbb benapozása érdekében, illetve városképi szempontok miatt (magas tűzfal elkerülése) nyeregtetővel épülhet, de a telekhatárra kerülő fal csak tűzfal lehet (tetőszerkezetet is átmetsző fal). A tetőhéjazat anyaga a Helyi Építési Szabályzatban foglaltaknak megfelelően cserép legyen. (HÉSZ)

Kerüljük az alacsony hajlásszögű tetőidomok alkalmazását, ne alakítsunk kis túlzó tetőfelépítményeket, ne halmozzuk a tetőablakokat, tartózkodjunk a tornyok, burjánzó tetőkibúvók alkalmazásától. Mind esztétikai, mind épületszerkezettani szempontból is javasolt az összetett, túlzottan tagolt, vápatorlódásos tetőformák kerülése, ehelyett törekedjünk az egyszerű, arányos tetőidom kialakítására.

Gépészeti elemek

Számos kiegészítő elem elhelyezése szükséges az épületeken, mint például a gépészeti szerelvények, vagy a megújuló energiaforrás szerkezetei. Fontos feladat, hogy az elhelyezés során tartsuk szem előtt a városképi szempontokat.

Kerüljük a klímaberendezések kültéri egységeinek közterületről látható helyen, homlokzati falon való elhelyezését, törekedjünk a takart helyzetű kialakításra. Panelházak esetén a klímagépeket erkélyen, a működést biztosító takart módon, az utcáról nem láthatóan helyezzük el. Azon lakások esetében, melyek nem rendelkeznek erkéllyel a homlokzatokon, egymás felett elhelyezve, egységen célszerű elhelyezni a kültéri egységeket, de megfelelő megoldást jelenthet a kültéri egység tetőn való elhelyezése is.

Kerüljük parabolaantennák elhelyezését látható homlokzati felületeken, törekedjünk a tetőn, utcáról nem látható ponton való rögzítésükre. Célszerű a napelemek, napkollektorok esetében is a közterületről nem látható módon történő elhelyezés. Magastetős épületeknél a tető lejtésével párhuzamosan kell elhelyezni a táblás, paneles berendezéseket. Kerülni kell a tető szélén és gerincén való túllógást, ehelyett törekedjünk arra, hogy a szélei igazodjanak a tetőidom gerinc- és ereszvonalához. Alkalmazzunk azonos szélességű sorokat, ne töltsük ki a tető adta háromszögletű felületek négyzetesített területét elemekkel.

Városszerkezetileg védett területek

Gyöngyös észak-nyugati városrészében megjelölt védendő városszerkezetű terület esetében a közterület hálózat megtartandó, az épületek szélessége, a homlokzati aránya, illetve az építészeti kialakításuk jellegének megőrzése szükséges. A területen csak vakolt, hagyományos építészeti eszközökkel kialakított utcai homlokzatú ház építése engedélyezhető. Az utcai homlokzatokon fa, a terület karakterének megfelelő osztással kialakított nyílászárók kivitelezhetők. A házakat cserépfedéssel kell megépíteni, a tető hajlásszöge 40-43° között változhat.

Az épületek utcavonalát, az utcán álló épületek arányait (traktusszélesség, kapuk, nyílászárók helye, lábazat), építészeti karakterét, anyaghasználatát, valamint a meglévő, zárt térfalat adó, tömör kerítést meg kell tartani. Új szakasz építésénél az utca felőli hossz 30 %-át lehet áttört kerítésként megépíteni. A közterület felől a kerítés látszó betonból nem építhető, helyette a tömör részeken nyers téglá, kőburkolat és vakolt falszakaszok épülhetnek, illetve fa vagy faburkolattal fedett kapuk beépítése szükséges.

Utólagos redőnykialakítás

Utólagos redőnykialakítások esetén cél, hogy az épület ne az egyedi megoldások változatos kollázsa legyen. Törekedni kell, hogy a homlokzat színéhez illeszkedő módon, az épület egészét egységben kezelve, visszafogott kialakításban jelenjen meg az árnyékolószerkezet. Társasházaknál az utólagosan kialakított árnyékolók esetén cél az egységes, azonos színű és szerkezetű eszközök használata. Mindig illeszkedjünk a már megvalósult elemekhez, használjunk visszafogott színeket, épületekre jellemző anyagokat.

Kapcsolatunk a közterületekhez

A településképet jelentősen befolyásolják a magánterületek azon részei, melyek vizuális kapcsolatban állnak a közterületekkel. Ezek a privát területek szerves részei az utcaképnek határhelyzetük miatt, ezért kialakításuk kiemelten fontos, ide tartozik a hulladéktárolók, az előkertek és oldalkertek, a kerítések, a parkolók, illetve a parkolóépítmények kialakítása.

Előkertek

Az előkertek az utcakép szerves részét képezik, átmentet jelentenek a közterület és a magánterület között, segítik az utca térérzetének bővítését. Az itt kialakított zöldfelület befolyásolja az épület körüli mikroklímát, és az épület belső hőmérsékletére is kiegyenlítő hatást gyakorol. Megfelelő növények alkalmazása esetén létre tudunk hozni kevés gondozást igénylő esztétikus előkertet, de fenntartásigényesebb egynyári és évelő ágyak kialakításával kellemes hangulatú kertterületet is kialakíthatunk.

Alkalmazzunk az éghajlatnak, talaj- és terepadottságoknak megfelelő növényeket, törekedjünk a többszintű (talajtakarók, cserjék és fák) növényállomány kialakítására. Fák ültetése során javasolt figyelembe venni, hogy szűk, árnyékos helyeken a nagyobb termetű növények megnyúlnak, felkopaszodnak, ezért ilyen környezetben válasszunk inkább cserjéket. Kerüljük a murvás, kavicsos burkolatok nagyarányú kialakítását, illetve a burkolt felületek méretét igyekezzük mérsékelni.

Parkolók

A gépjárműparkolás céljára kialakított burkolt gépkocsifelhajtók, garázkapuk látványa, illetve egyéb parkolóépítmények döntően befolyásolják az utcaképet. Kerüljük a közvetlenül az utcára nyíló, nagy méretű, tömör, valamint a homlokzatot uraló garázkapukat. Ezek a nagyméretű felületek megtörik az utcaképet, erősen módosítják a környezet karakterét.

Ne engedjük a burkolt felületek elharapózását, kerüljük a túlzott méretű, a teljes előkertet és kerítést elfoglaló autóbehajtó kialakítását. Nem javasolt túlzottan nagy felületű, burkolt sávok kialakítása, törekedjünk fokozottan vízáteresztő (pl. gyeprács, rácskő, gyephézagos térkő) burkolatok alkalmazására. Figyeljünk a vízelvezetésre, törekedjünk a csapadékvíz helyben tartására, tagolásképpen alakítsunk ki árnyékot adó növényzetet.

További, alternatív megoldások állnak rendelkezésre a gépkocsi tárolására, mint például fa, illetve filigrán acél szerkezetű, alacsony hajlásszögű fedett-nyitott, félnyeregteretű építmények, pergolák, növényekkel befuttatott beállók, melyek esetén mindig törekedjünk az igényes megjelenésre. Lehetőség van a kerti faállomány árnyékos, védett területei alatt is parkolófelületek kialakítására.

Kerítések

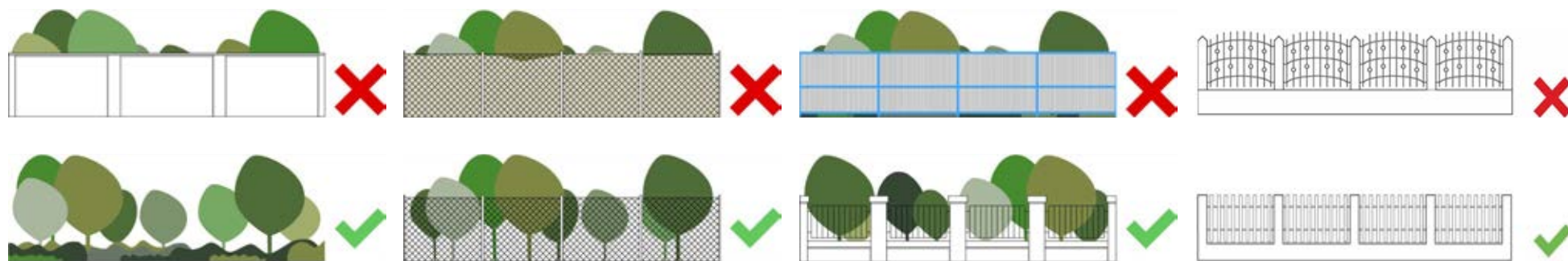
A közvetlen kapcsolatunkat az utcával a kerítésünk jelenti. Gyöngyös eltérő karakterű területein eltérő külső lehatárolás jellemző.

A zsellérközök, Püspöki területe, a Duranda illetve a belváros bizonyos területein megjelennek a fal jellegűen zárt kerítések. Javasolt a kerítések esetében a részleges áttörtség megvalósítása, könnyűszerkezetes (fém, fa táblás), zárt mezőből összeálló kialakítása a falszerű hatás mérséklésének érdekében. Ahol csak módunk van rá, alkalmazzunk növényeket területelhatárolásra.

A központi területeken kívül tömör kerítés – kukatároló, közmű-mérő helyek, garázs kialakításától eltekintve – nem létesíthető. Tömör kerítésrész legfeljebb a telek utcai frontjának maximálisan 1/3 része lehet.

A kertvárosias karakterű területeken kerüljük a falszerűen zárt, áttekintést nem engedő kerítéseket. Az átlátást gátló megoldások erősen lehatárolják és összesűkítik az utca légterét, illetve a takarás miatt az útkereszteződésekben balesetveszélyes szituációt eredményezhetnek.

A kőből vagy téglából készült, esetleg vakolt felületű tömör kerítések helyett javasolt az átlátást engedő, nyitottabb mezőközök kialakítása fából vagy fémből készült rácsozással. A tömör lábazat maximális magassága 60 cm lehet. Emellett igényes térelhatárolást jelent a kizárólag növényzettel elválasztott kert is, valamint alkalmazhatunk teljesen áttört változatokat is.

Hulladékgyűjtők elhelyezése

Kerüljük hangsúlyos hulladéktároló kialakítását, valamint az előkertet uraló megjelenést. Ha a hulladékgyűjtő az előkert vagy az oldalkert utcáról látható szakaszára kerül elhelyezésre az is az utcakép szerves részévé válik, emiatt mindig gondoskodjunk az esztétikus és megfelelő kialakításról. Célszerű egy nyitott, félnyeregteretűvel, lapostetővel vagy kis hajlású tetővel fedett, alacsony magasságú forma alkalmazása. Kialakíthatunk fa szerkezetű építményt, de a kerítéssel szerves részeként létesülő hulladéktároló is alkalmas az utcaképbe illesztésre. Lehetőség van látszó, pácolt vagy festett fafelületek, illetve igényesen megformált fémszerkezetek alkalmazására is. Nem szükségszerű a hulladéktároló teljes lezárása, lehetőség van részleges megnyitásra az oldalakon részben takaró rácsozással. A tároló kialakítása során mindig biztosítsunk kellő átszellőzést, illetve gondoljunk a hulladéktárolók mozgatásához szükséges helyigényre. Az építmények fedésére számos lehetőség kínálkozik a különböző típusú fémlemez fedések között, kerüljük a túlzottan élénk színű, rikító (kék, piros, zöld) fedéseket. A hulladéktárolók kialakítása során kerüljük a szedett-vedett, ideiglenes megjelenést, helyette alkalmazzunk egységes szerkezeti megoldásokat, és használjunk azonos jellegű anyagokat.

Magántelkek zöldfelületei

A magánkertek zöldfelületei egyéni ízlés és igények szerint alakulnak, nem szabad azonban elfelejteni, hogy részei a város zöld rendszerének, emiatt a Kézikönyv is megfogalmaz javaslatot ezek kialakítására. A javaslatok célja, hogy megakadályozzuk a zöldfelületek folyamatos csökkenését, ezáltal segítsük a településrészi karakterek megőrzését, élhető klíma kialakulását, megfelelő területhasználatot és átgondolt növényalkalmazást.

Kerüljük a burkolatok túlzott használatát!

Olyan felületeken használjunk burkolatot, ahol feltétlenül szükséges, például terasz vagy autóbeálló keréknyoma. Érdemes a vízáteresztő burkolatokat előnyben részesíteni, mint például a homokágyba rakott, vízáteresztő fugával kialakított kiselemes burkolatok, kavicságyak, stabilizált gyöngykavics, burkolat, hézag- és burkolatok, rácskő, gyeprács burkolatok.

Védjük a termőtalajt!

Gondoskodjunk a talaj tápanyag utánpótlásáról lehetőség szerint természetes anyagokkal. Ne próbáljunk változtatni a talaj természetes adottságain – például a talaj savanyúságán vagy mésztartalmán, azaz a pH-n – hiszen azok az altalaj szerkezetén, tulajdonságain alapulnak, válasszunk inkább az adottságoknak megfelelő növényeket. Indokolatlanul, megszokásból ne használjunk növényvédő szereket vagy gyomirtókat, amennyiben feltétlenül szükséges tartsuk be az előírásokban megadott mennyiséget, időpontot, várakozási időt és védőintézkedéseket. Az építési sittel szennyezett területek esetén végezzünk talajcserét annak érdekében, hogy kellő életteret biztosítsunk növényeink számára.

Tekintsünk a csapadékvízre értékként!

Törekedjünk a csapadékvíz helyben tartására, telkünkön való elszikkasztásra. A csapadékvíz tetőről vagy burkolt felületről történő összegyűjtésével megoldhatjuk a kertünk öntözését szárazabb időszakban. Az ereszcsonat alatt esőkerteket (kis mélyedés létrehozásával és megfelelő növények alkalmazásával kialakított ideiglenes vízgyűjtő, mely pár nap alatt elszikkasztja a vizet) alakíthatunk ki, melynek segítségével hozzájárulhatunk a víz kertünkben történő hasznosulásához és a gyors elvezetés megelőzéséhez. Az elvezetésre kerülő vizet az erre kialakított nyílt és zárt csapadékvíz elvezető árokba vezessük, a lefolyás feltételeinek megteremtéséhez tartsuk tisztán és megfelelő állapotban ezeket az elemeket.

Válasszunk a kert adottságainak megfelelő növényeket!

A helyi viszonyokhoz alkalmazkodott őshonos növények közül válogassunk kertünk kialakításakor, annak érdekében, hogy megkíméljük magunkat az ápolással járó felesleges többletmunkától (permetezés, öntözés). A kerten belül vegyük figyelembe a növények funkcióját (takarás, árnyékolás, díszítő szerep), ezekhez válasszunk fajokat, például a közlekedő terekbe ne ültessünk olyan egyedeket, melyek növekedésükkel zavaró hatást gyakorolnak. Mindig a növények végleges méreteivel számoljunk ültetés során. Harmonikusabb összképet kapunk, ha a tájra jellemző lombhullatók, örökzöldek köszönnek vissza kertünkben, mintha túlzottan egzotikus fajok. Érdemes szakértő segítségét kérni az éghajlati adottságoknak megfelelő egyedek kiválasztása során.

Védjük az idős fákat!

Az érett faállománnyal rendelkező magánkertekben fontos az idős egyedek ápolása, megőrzése. A szükségessé vált kivágást engedélyeztessük, tapasztalt szakemberrel végeztessük. A fák törzsét ne károsítsuk, ne tegyünk rá reklámokat. Törekedjünk a fák életterének biztosítására, ne burkoljuk őket körbe.

TÖRTÉNETI VÁROSKÖZPONT

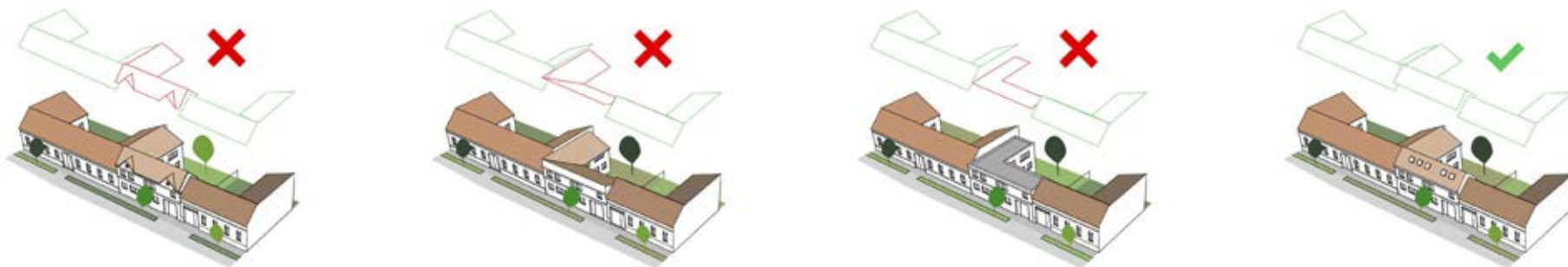
A városközpont területe településképi szempontból kiemelten kezelendő terület. Az utcák, házak jellegének, hangulatának megőrzése jelentős feladat nem csak a terület de a teljes város szempontjából egyaránt. A felújítások, illetve az új épületek építése esetén is hangsúlyos szerep jut a történeti környezethez való illeszkedésnek.

Ezen a területen kiemelten fontos az illeszkedés kérdése. A településrészre a zárt sorú, hézagosan zárt sorú beépítés a jellemző, az új építések esetén is igazodjunk ehhez az szabályozási vonalra húzott homlokzat kialakításával, fordítsunk kiemelt figyelmet az utcai kapcsolatokra. Törekedjünk a szomszéd tűzfalainak takarására, tetővonalak, ereszmagasságok csatlakozására.

Tartsuk szem előtt a környező épületek magasságához való alkalmazkodást. A karakter területén általánosságban az egy- és kétemeletes épületek a jellemzőek, míg a Fő tér körüli területek esetében a két-, illetve három szintes magasság is megjelenik. Ehhez az új építések esetében is alkalmazkodjunk az egységes és folyamatos utcakép megőrzése, kialakítása érdekében.

Zárt sorú beépítés esetén csak az utcával párhuzamos nyeregtető alakítható ki, valamint hézagosan zárt sorú beépítés esetén létesíthető kontyolt tető. A fedés anyagát a környezetéhez illeszkedő módon, kiselemes, téglavörös égetett kerámia cserépfedés, illetve a helyi hagyományokhoz alkalmazkodva korcolt fémlemezfedés felhasználásával alakítsuk ki. Alkalmazzunk 35-45° közötti tetőhajlásszöveget, ne alakítsunk ki alacsony hajlásszögű fedést, illetve lapostetőt. Kerüljük az álló tetőablakok nagyszámú alkalmazását, valamint a tetőfelépítmények, tornyok használatát. Ezalól kivételt képeznek a dokumentáltan eredeti történeti rekonstrukciók, helyi védett és műemléki megújítások.

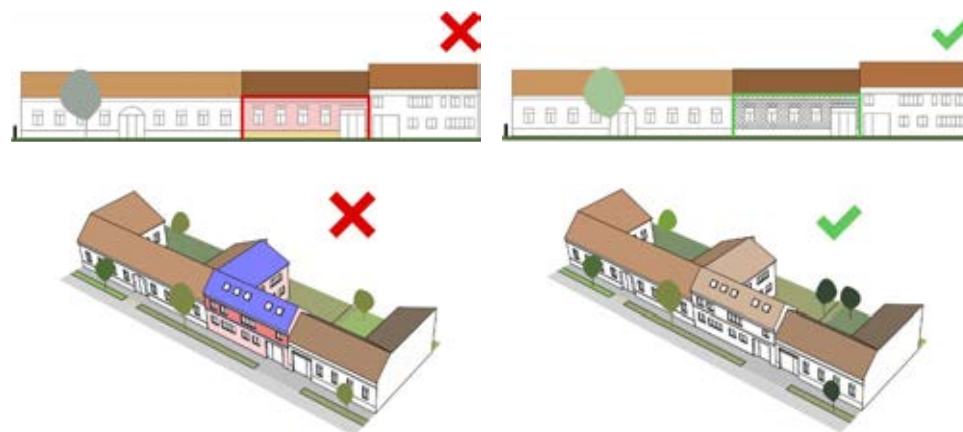

A városkép védelme érdekében az 1,0 méternél magasabb, 1 évet meghaladóan takaratlanul maradó tűzfalak, oromfalak felületét homlokzati minőségben meg kell tervezni.

A történeti épületek átalakítása, bővítése esetén tartsuk szem előtt az adott épület értékeinek megőrzését, törekedjünk az eredeti, dokumentálható állapot visszaállítására, ha van rá lehetőség akkor javasolt az eredeti részletek felújítása vagy az eredetihez hasonló anyagok, szerkezetek és megoldások alkalmazása, szakszerű pótlása.

A karakter épületeire a vakolt felületek jellemzőek, melyeket kő-, illetve téglaburkolat egészít ki néhány esetben, ezért használjuk továbbra is ezeket az anyagokat. A színek tekintetében alkalmazzunk halvány és visszafogott színezést, kerüljük az élénk és harsány felületek kialakítását, illetve a történeti épületekre emlékeztető, de aránytalan felületi díszítéseket.

A nyílászárók cseréje esetén is kiemelt figyelmet igényel a kor stílusjegyeinek, ablakkeretezéseinek és osztások megőrzése, törekedjünk a meglévő eredeti fa nyílászárók felújítására, csak abban az esetben cseréljük őket, ha állapotuk menthetetlen. Csere esetén ne használjunk műanyag nyílászárókat, kerüljük a feltűnő, külső tokkal rendelkező redőnyök beépítését. Fém színű, vékony ragasztott álosztók helyett a tokkal, szárnykerettel megegyező anyagú osztókat alkalmazzuk. Új épületek esetében az illeszkedés az arányok, szerkesztési elvek, hagyományok tiszteletben tartása alapján történjen, ne formai másolással.

A belváros területén jellemzőek a földszinti kereskedelmi és vendéglátó helyek. Az egységes utcakép kialakítása érdekében törekedjünk a közterülethez való kapcsolat igényes kialakítására, valamint az épület homlokzatához való illeszkedésre mind anyag-, mind színhasználatban. A rendezett utcakép elemi részei a földszinti funkciók, illeszkedjünk a szomszédos üzletek által alkalmazott megoldásokhoz, kerüljük a bazáros, szedett-vedett megjelenést.

Az elhelyezett reklámok, cégtáblák és hirdetémények esetén is törekedjünk a visszafogott grafika és színek használatára, méretében, arányában illeszkedjünk a homlokzathoz. Figyeljünk az utcaképi megjelenésre, illetve az összhatásra.

A történeti városközpont területén jellemző hézagosan zárt sorú beépítés esetén uralkodó a zárt falazott kerítések használata, ami hozzájárul a belváros karakterét meghatározó zárt térérzethez. Ilyen indokolt esetben alkalmazható zárt, falszerű kerítés, magasságban illeszkedjünk a kialakult gyakorlathoz. Ne használjunk rikító színeket, új kerítések kialakítása esetén törekedjünk a visszafogott formavilág alkalmazására, a hagyományos anyaghasználatra és felületképzésre.

Az utcavonallal párhuzamos homlokzati traktusokhoz jellemzően kapcsolódnak oldal, illetve hátsó szárnyak. Ezen épületszárnyak felújítása, bővítése esetében alkalmazkodjunk a kialakult állapothoz. Az épületmagasság kialakítása során ügyeljünk a benapozás biztosítására, törekedjünk a meglévő utcakép megőrzésére. Kerüljük a városi sziluettet zavaró, a jelenlegi beépítés fölé emelkedő épületszárnyak kialakítását.

KISVÁROSIS KAKTER

A városközponttól északra található területen a belvárosi karakterhez hasonlóan zárt sorú beépítés a jellemző. Felújítások és új építések esetén is alkalmazkodjunk a karakterre jellemző zárt sorú beépítési módhoz. Az épületet illesszük az utca vonalára, a homlokzati, utcai kapcsolatokra fordítsunk kiemelt figyelmet. Vegyük figyelembe a szomszédos épületek magasságát, törekedjünk az eresztvonalak illesztésére.

Az épületek gyakran bővülnek beforduló épületszárnyakkal. Esetleges hozzáépítések, fejlesztések esetén alkalmazkodjunk a meglévő tömegarányokhoz, törekedjünk az utcáról nem látható, a környező épületeket be nem árnyékoló traktusok kialakítására. Érdemes az épületformálás során a kialakuló belső udvar méretének maximalizálására törekedni.

Meglévő épületek homlokzatainak felújítása során vegyük figyelembe az adott épület eredetistílusjegyeit, törekedjünk a megőrzése és a dokumentáltan eredeti megvalósításra. Minden esetben alkalmazzunk visszafogott, halvány, egymással harmonizáló színeket a homlokzatokon és kerüljük a harsány és élénk színhasználatot.

A tetőforma esetén törekedjünk az egyszerűsége, ne legyen túlságosan összetett a tetőidom, kerüljük a tetőkibúvók, a felépítmények alkalmazását, a tető hajlásszögét tartsuk 35°-45° között. Követendő a jellemzően utcával párhuzamos gerincű nyeregtető alkalmazása. Tetőfedéshez használjunk cserép-, vagy fémlemezfedést.

A területre jellemző a vakolt homlokzatképzés, melyet kőburkolatú lábazatok, illetve vakolatdíszítések egészítenek ki. Ezen elemek, illetve a visszafogott megjelenésű vakolt felületek alkalmazása követendő példa. Alkalmazzunk mértéktartó színeket, kerüljük a rikító színezést a homlokzatokon. Törekedjünk a meglévő szerkezetek megővésére, történetileg hiteles felújításokra, rekonstrukciójukra.

ZSELLÉRKÖZÖS BEÉPÍTÉSŰ LAKÓTERÜLET

A Zsellérköz egy egyedi karakterű, homogén városszöveti egysége Gyöngyösnek. A felújítások, bővítések, esetleges új építések esetén is fontos az egyedi jelleg megtartása, a meglévő városszerkezeti karakter megőrzése mellett a kortárs igényeknek megfelelő lakókörnyezet megteremtése. A terület védelme érdekében valamennyi, a szabályozási terven jelölt, meglévő, megmaradó épület fenntartandó és jókarban tartandó.

Az illeszkedés, az egyszerűség megtartása fontos, hiszen megőrzendő ez az egyedi városi karakter, ezért minden esetben törekedünk a visszafogott, rendezett megjelenésre. A sűrűn elhelyezkedő apró telkek épületeinek megújítása során fontos, hogy megőrizzük az egyedi értékeket, hogy az egyedi történeti jelleg megmaradjon a korszerűsítés után is. Fontos cél a zsellérköz területét határoló utcaszakaszok mentén közökkel elválasztott zárt sorú telepítés megőrzése utcával párhuzamos tetőgerinccel történő tetőkialakítással.

A belső részeken a keskeny telkek sűrű beépítése, hagyományos szerkezete a meghatározó. Új épület a kialakult beépítésnek megfelelően egyedi módon helyezhető el, a telkek északi sávjában összeépülve, a déli homlokzat felé keretes jelleggel, az utca felé hézagosan zárt sorú módon alakítandó ki.

Az épületek sűrű, zárt épületállománya erősen meghatározza a beépítés lehetőségeit. Új építés, bővítés és felújítás esetén tartsuk meg a területre jellemző földszintes jelleget, a tetőtér beépítése engedélyezett. Törekedünk a tűzfalak takarására, a gerinc és a csatorna vonalának illesztésére. Kerüljük a túlzottan nagy, kiugró épületek elhelyezését.

A kialakult beépítés karakterét meg kell őrizni, az épületeket a közökkel párhuzamos nyeregtetős módon cserépfedéssel, az épületeket kőlabazattal, hagyományos falazott szerkezettel, valamint fa nyílászárókkal kell kialakítani. A tetőidom formálása esetén is törekedünk az egyszerűsége, valamint kerüljük a felépítmények, tetőkibúvók elhelyezését, a környezetbe nem illő formák alkalmazását.

A zsellérközök területén a vakolt homlokzatok jellemzőek, használjunk a homlokzati felújítások esetén halvány színeket, melyek harmonizálnak a szomszédos, szorosan elhelyezkedő épületekkel. Kerüljük az élénk, harsány színek alkalmazását.

Anyaghasználatban törekedjünk a természetességre. Ne díszítsük az épületet, ne alakítsunk ki utólagos, szedett-vedett hozzáépítéseket, törekedjünk a visszafogott, letisztult megjelenésre. Az árnyékolók elhelyezése esetén is válasszunk a homlokzathoz illeszkedő mérsékelt színeket.

A területet meghatározzák a zárt kerítések, melyek megőrzendőek, azonban a közöket összeszűkítő falszerű megjelenés helyett törekedjünk a könnyűszerkezetes kialakításra, esetleg részben áttört felületek alkalmazására. A folyamatos megújítások kapcsán egyre rendezettebbé váló közterületeken formálódó zöldsávok igényes kialakítása nagymértékben hozzájárul a teljes terület összképének javításához.

A szűk terület ellenére a lakóházak rendelkeznek kis méretű hátsókertekkel is. Ügyeljünk ezek minőségi kialakítására, a zöldfelület részarányának növelésére, minimalizáljuk a burkolt felületeket, törekedjünk a többszintű növényállomány fenntartására, fejlesszük a fa-, és a cserjeállományt.

FALUSIAS KARAKTER

A Duranda viszonylag homogén szerkezetű, jellemzően falusias jellegű terület. A gyöngyösi átlaghoz képest leromlott épületállomány jellemzi, ezért folyamatos megújítása fontos kérdés a település egésze szempontjából, amit a városközponthoz relatív közeli helyzete is tovább hangsúlyoz. A terület rehabilitációja során a kortárs igényeknek megfelelő feltételek kialakítása mellett fontos hangsúlyt helyezni az eredeti értékek megőrzésére, hiteles helyreállítására.

A beépítés többnyire oldalhatáron álló, mely az új építések során is követendő. Épületek megújítása, bővítése átalakítása során cél, hogy a környező beépítéshez illeszkedő épületek valósuljanak meg ezért tartjuk a jellemző földszintes, tetőtér-beépítéses léptéket. Ne alakítsunk ki arányában nem odaillő, a környezetéből kilógó épülettömeget. Kerüljük a telkek túlépítését, valamint a beépítetlen telekrészek nagymértékű leburkolását.

A bővítések, új építések esetén is alkalmazzunk magastetőt, cserépfedéssel lehetőleg 35° - 45° közötti tetőhajlásszöggel kialakítva. A tető formája legyen egyszerű, kerüljük az összetett, halmozott vápás kialakításokat.

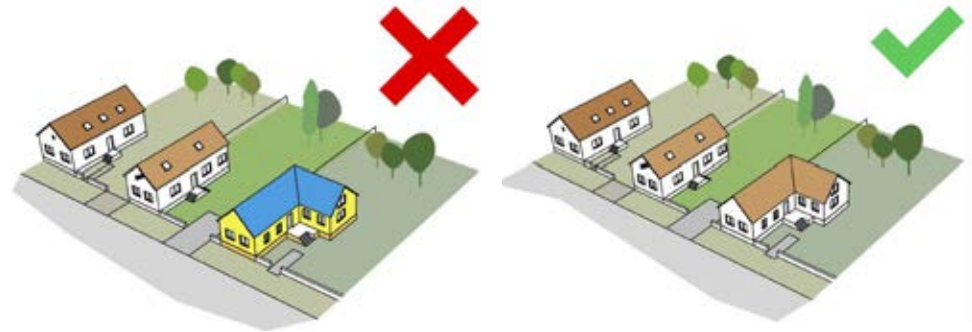

Kerüljük a hozzáépítések, utcáról látható szedett-vedett megoldások alkalmazását, illetve a nem igényes szerkezeti megoldások választását. Törekedjünk a meglévő épületállomány szakaszos megújítására, a homlokzati és tetőhéjazatok egységes, igényes kialakítására, jó állapotban tartására. Anyag és szín tekintetében fontos a természetesség, az egyszerűség, kerüljük a harsány, élénk színek alkalmazását.

Jellemző a területen a vakolt felületű, egyszerű homlokzatok alkalmazása, mely követendő példa a homlokzati felújítások esetén is. A visszafogott, halvány színekre vakolt épületeket kőburkolatú lábazattal egészíthetjük ki.

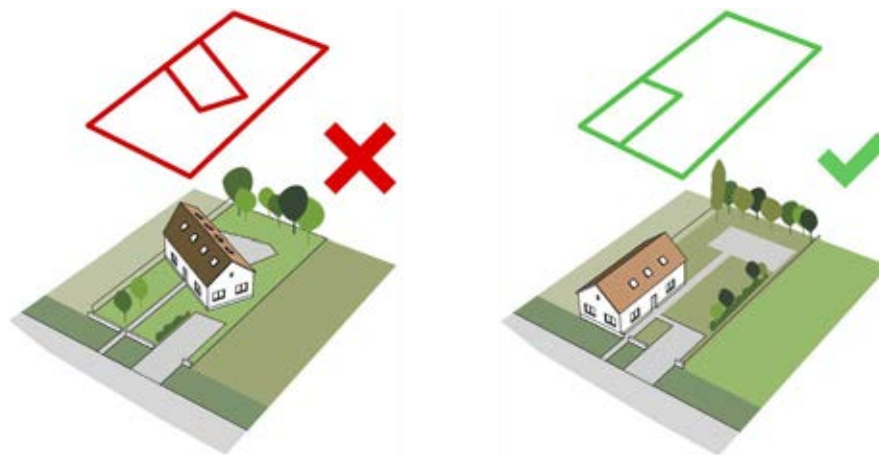
A területen jellemzőek a zárt kerítések, melyek alkalmazása az épített környezet szerves részét képezi. Törekedjünk a környezethez való illeszkedésre, könnyűszerkezetes de zárt mező kialakításával a falszerű hatás mérséklésének érdekében. Alkalmazzunk növényeket területelhatárolásra mind a az utca felé, mind a szomszédos telkek felé.

Törekedjünk kertünk igényes és rendezett kialakítására, kerüljük a gyomosodást, gazosodást. Tartsuk karban a zöldfelületeket növények ültetésével, gyepfelületek kialakításával. A kedvezőbb élettér érdekében minimalizáljuk a poros felületek méretét.

PÜSPÖKI

A Püspöki utcát egyedi, egykori egyutcás falura emlékeztető, jellege határozza meg, a viszonylag változatos épületállománya ellenére is.

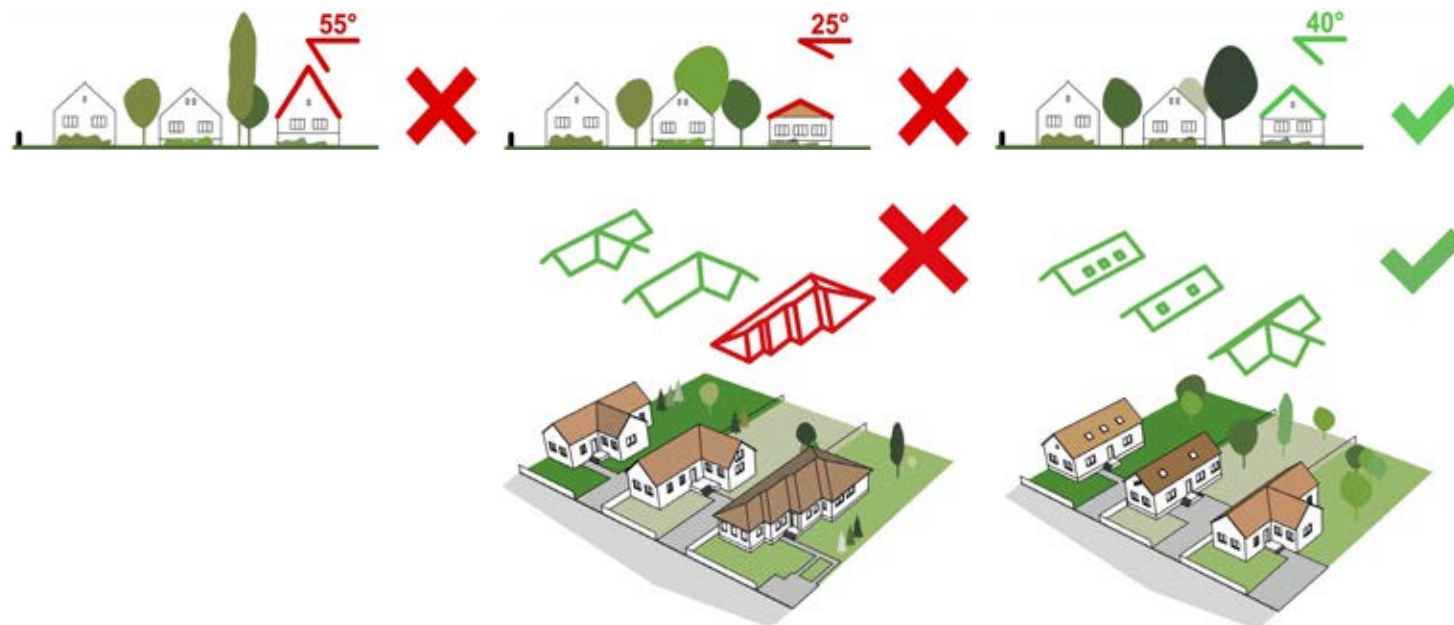

Kövessük az uralkodó, utcavonalra merőleges tetőgerinc kialakítású, oldalhatáron álló beépítési karaktert az egységes utcakép megőrzése érdekében. A tömeget ne fordítsuk el a telken belül, illesszük épületünket a szabályozási vonalra.

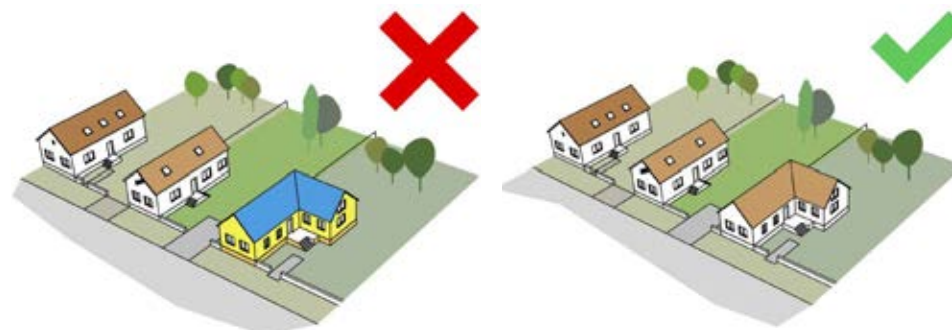
Az épületmagasság tekintetében illeszkedjünk az uralkodó földszintes, helyenként tetőtér-beépítéssel állapothoz. Kerüljük a túlzottan nagy tömegű, a környezetéből kilógó épület elhelyezését.

Alkalmazzunk magastetőt, 35°-45° közötti hajlásszöggel és kiselemes cserépfedéssel. A tetőforma esetén törekedjünk az egyszerűsége, ne legyen nagyon összetett, bonyolult a tetőidom. Kerüljük a tetőfelépítmények, túlzott tetőkibúvók alkalmazását.

A homlokzatok, illetve tetőfedések esetében is alkalmazzunk visszafogott megjelenésű színeket, kerüljük a harsány, élénk színválasztást. A vakolt felületű falak esetén alkalmazhatunk kőburkolatú lábazatot, mely szintén a területet meghatározó építészeti elemként jelenik meg.

Minden esetben törekedjünk a meglévő állapotokhoz való igazodásra, az igényes és harmonikus utcakép megőrzése érdekében. A Püspöki út menti területen meghatározóak a zárt kerítések, melyek a széles útkeresztmetszet miatt kevésbé zavarók, nem érvényesül a teret beszűkítő hatásuk. Törekedjünk tömör kerítés kialakítására az utcakép egységes megjelenése érdekében, azonban lehetőség van áttört fémkerítés kialakítására is; különösen azért, mert az út szélessége, a közterületi növényzet miatt a belátás nem jelentős.

Javasolt a falusias karakter megőrzése a területen a telekosztások és a beépítési mód szintjén. A templom és a körülvevő kőkerítés erősítés jellegű különleges hangulata védendő érték. A széles utcafront lehetőséget kínál egységes fasor kialakítására, ami élhetőbb és karakteresebb arculatot kölcsönöz a területnek. Az utcák előtti zöldfelületek burkolása kerülendő. Az épületek előtt a falusias jellegből adódóan egyedi növényalkalmazási megoldásokat találunk. A virágos cserjék alkalmazása jellemző és a jövőben is javasolt. A templom előtt található rózsza reprezentatív, kiemeli az épület szakrális jellegét.

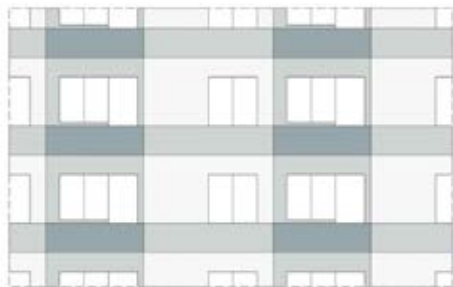
Az épületek hosszúkás telkeinek mezőgazdasági hasznosítása ma is jellemző, veteményes, gyümölcsös vegyesen jellemzi, néhol azonban már a díszkertek is megjelennek. A jövőben javasolt a kertek további megtartása, növényekkel történő beültetése. Kerülendő az épületek hátsó kertbe történő elhelyezése, valamint nagyobb beépítetlen területek burkolása.

LAKÓTELEPI KARAKTER

A település nagyobb kiterjedésű területein megtalálhatóak lakótelep jellegű beépítések. Ezek az épületek elsősorban korszerűsítésre, megújításra várnak, melyek esetében is törekedni kell az egységes, vonzó városkép kialakításának elősegítésére. Fontos a tudatosság, az épület szintű átgondoltság, az egységes, tervezett koncepció mentén való gondolkodás.

Az energetikai korszerűsítés fontos feladat, törekedjünk ház szintű terv készítésére, tervezzük meg tudatosan a külső homlokzatot, valamint a felkerülő szerkezeteket. Ne hőszigeteljünk lakóegységenként, csak teljes épület szintjén végezzük el az átgondolt fejlesztéseket, és minden esetben tartsuk szem előtt a városképi szempontokat. Az egységes megjelenés érdekében kerüljük az egyedi ötlettől vezérelt megoldásokat, melyek jelentősen befolyásolják az épület megjelenését, törekedjünk épületszintű egység megvalósítására.

A színválasztás kérdése kiemelten fontos a nagy felületű homlokzatok esetén. Kerüljük a harsány, élénk színek túlzó mértékű, nagyfelületű használatát, alkalmazzunk visszafogott, halvány árnyalatokat, illetve ezek kombinációit. Jó eszköz lehet az épületek szerkezetét, tömegviszonyait lekövető homlokzati tagolás az adott szín különböző árnyalatait alkalmazva. Erősebb, telítettebb színeket hangsúlyteremtésre, kiemelésre használjunk, alkalmazzuk arányos, ízléses módon őket.

Egységes koncepció nélkül az eltérő időben megvalósuló kisebb homlokzati beavatkozások esetén alkalmazkodjunk a már korábban megvalósult elemekhez, például a mellettünk lévőhöz hasonlóan válasszunk fehér redőnyt, illeszkedjünk az erkély beépítéssel a korlátosztáshoz.

Az erkélykialakítás kiemelten fontos, hiszen az épület külső homlokzatát döntően meghatározza. Kerüljük a heterogén, lényegesen eltérő színű és anyagú kiegészítő elemek használatát, harsány, és különböző színű festések alkalmazását.

Az erkélybeépítés a lakótelepi épületek elkerülhetetlen eleme. Kerüljük az eltérő anyaghasználatot, a harsány és elütő színeket, ehelyett törekedjünk az illeszkedésre, hiszen egy rosszul megválasztott anyag vagy szín jelentősen befolyásolhatja az épület külső összhatását. Alkalmazzunk azonos szerkezeti megoldásokat, burkolat- és üvegosztást.

Szintén fontos tényező a kiegészítő elemek egységességére való törekvés. Törekedjünk az antennák tetőre történő szerelésére, azonos jellegű és színű utólagos árnyékoló használatára, elkerülve azt, hogy valahol zsalutábla, valahol redőny legyen.

Településkép szempontjából fontos a kültéri klímaberendezések elhelyezésének a kérdése. Ezek lehetőleg nem látható helyen, takart módon, lakásonként egységesen kerüljenek kialakításra, ha van lehetőség, akkor az erkélyen, ha nincs, akkor a homlokzaton rendezetten elhelyezve. A cél egy homogén, egységes összkép kialakítása, a városképbe illeszkedés segítése, elkerülve azt, hogy az épületünk sok-sok egyénileg megvalósított ad-hoc részlet kollázsa legyen.

Az erkélyeket sok esetben tárolóként is szolgálnak, mindig tartsuk rendezetten, hiszen közvetlenül hozzájárul az épület homlokzati képéhez.

A lakótelepi terület Déli Kálvária-part lakótelepi területének déli oldalán épülnek új társasházi lakások, a lakótelephez hasonló léptékben. Kerüljük a túlzottan sűrű beépítések kialakítását, törekedjünk igényes közterületi kapcsolatok megteremtésére, a burkolt felületek lehetőségeihez mértén helytakarékos kialakítására. Az épületek egyaránt lehetnek lapos- és magastetősök is. A magastető hajlásszöge maximálisan 40°-os lehet. A tető – a terepviszonyokból adódó rálátás okán – ötödik homlokzatként kezelendő. Az elaprózott tetőfelépítmények, a tetősíkból kiemelkedő kisméretű ablakok, tornyok építése kerülendő.

A karakter teljes területre vonatkozó tervezés során kertészeti és tereprendezési terv szükséges a zöldfelületek kialakításához. A természetes terep lejtési viszonyait, valamint a telekhatártól mért 0,5 m-es sávban a szintjét megváltoztatni nem szabad.

KERTVÁROSIAS LAKÓTERÜLET

A város több területén megjelenő, nagyterjedésű kertvárosias lakóterületet erősen heterogén épületállomány alkotja, ami kiemelten fontossá teszi az illeszkedés kérdését. Az egységes településkép megőrzésének és erősítésének érdekében törekedjük a kialakult karakterjellemzők követésére, igazodjunk az egyes területeket meghatározó beépítési típusok jellemzőihez.

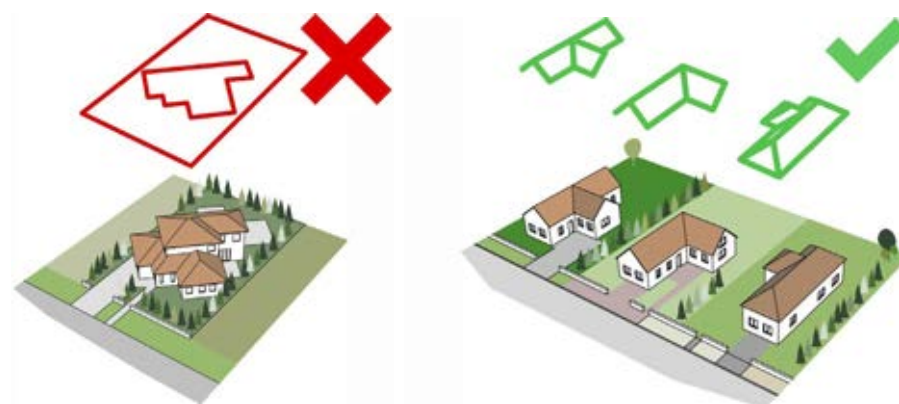
Törekedjünk az adott utcára, környékre jellemző beépítés lekövetésére. Az új épületek esetében elsődleges szempont a környékre jellemző és a teljes utcaképet meghatározó arculathoz való illeszkedés magasságban, léptékben, telepítésben és tájolásban. Ne építsünk környezetéből kirívó épületet, ne hozzunk létre oda nem illő sűrűséget. A karakteren belül vegyesen találunk oldalhatáron álló és szabadon álló épületeket, illeszkedjünk a környezetünkben jellemző, illetve a telek lehetőségeihez mérten legkedvezőbb beépítésmódhoz.

A településkép egységéhez hozzájárul, ha követjük a környező telkek épületeinek, illetve az utcára jellemző homlokzatmagasságot. Illeszkedjünk a szomszédos épületekhez, ne építsünk földszintes, tetőtér-beépítéses vagy emeletes épületet meghaladó házakat az utcakép egységessége és a karakter léptékének megőrzése érdekében.

Az épülettömeg kialakításánál törekedjünk a minimálisan tagolt alaprajzi formálásra, valamint az egyszerű tetőforma kialakítására, ami egyrészt szerkezetileg is kedvezőbb, másrészt nagyban megkönnyíti az illeszkedés lehetőségeit. Tömegformálásban törekedjünk az egyszerűségekre, kerüljük a tömeg nagy mértékű tagolását, az összetett formákat. Épületünket ne forgassuk el a telken belül, ne helyezzük el az utca vonalával szöget bezáróan.

A karakterhez igazodva alkalmazzunk magastetős tetőkialakítást, melynek hajlásszögét tartjuk 35° - 45° között. Ne alkalmazzunk nagyon összetett formákat, kerüljük a vápák torlódását és a tetőfelépítmények túlburjánzását. Az ereszcatorna kialakítása esetén is alkalmazzunk egyszerű levezetést, mely visszafogott megjelenéshez vezet. A tetőkön használjunk kiselemes fedéseket, melyek esetén a környezetbe illő, nem harsány szín alkalmazandó. A téglá- illetve, antracit színű cserép, valamint Gyöngyös hagyományaihoz illeszkedően fémlemez fedés használata javasolt. Utóbbi esetben kerüljük a kirívó színek alkalmazását, mint a kék, zöld, piros, alkalmazzunk fém színű, illetve sötét árnyalatú héjalást.

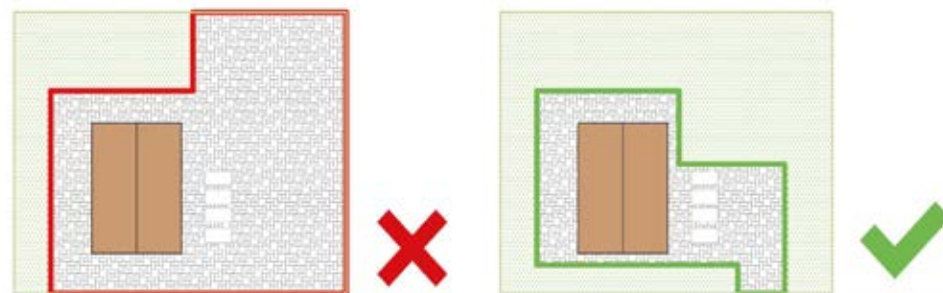

A tájra jellemző mátrai andezit, illetve egyéb kőburkolatok alkalmazása lábazatok (hőtechnikai követelmények betartása mellett), kerítések esetén követendő példa, hozzájárul a terület egységes megjelenéséhez, valamint a terület egyedi karakterének megőrzéséhez.

A kerítések kialakítása esetén alkalmazkodjunk az utcakarakterhez. Kerüljük a teljesen zárt, falszerű kerítések kialakítását, törekedjünk legalább a részben áttört, áttetsző megoldások választására, esetleg áttört felületekkel tagolt kialakításra.

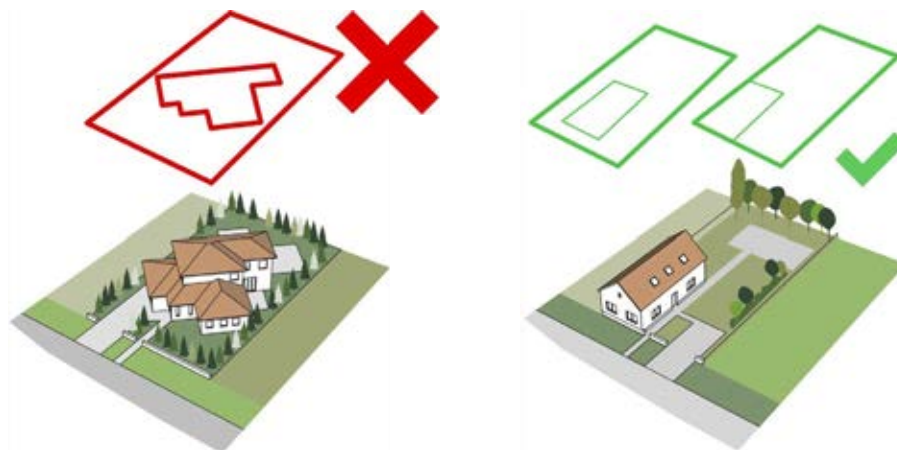
A kertek esetén törekedjünk a burkolt felületek minimalizálására a klimatikus és környezeti hatások javítása érdekében. Válasszunk vízáteresztő térburkolatot, és igyekezzünk a csapadékvíz visszatartására és helyben hasznosítására. Ilyenek például a homokágyba rakott, vízáteresztő fugával kialakított kiselemes burkolatok, a kavicságyak, a stabilizált gyöngykavics, a rácskő, a hézagos burkolatok, a gyeprács illetve a gyepfelületek is. A kertünkben törekedjünk őshonos növények ültetésére, melyek a helyi adottságokat kedvelik.

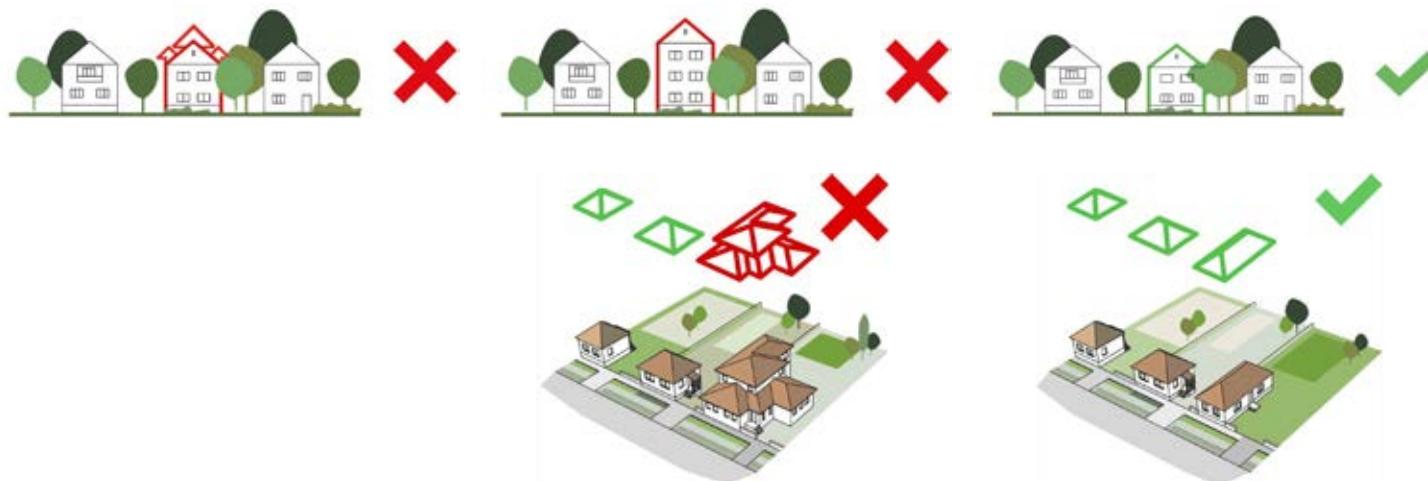
ÚJ CSALÁDI HÁZAS KARAKTER

Gyöngyös új, folyamatosan bővülő családi házas területén az épületállomány változatos és heterogén. Ebben a dinamikusan bővülő karakterben is cél az egységes, igényes, és harmonikus városi arculat megteremtése.

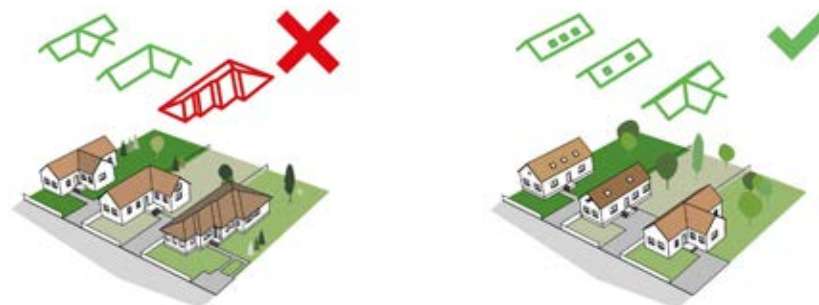
Kövessük a kialakult beépítést, tartsuk az oldalhatáron álló jelleget. Illeszkedjünk a meglévő beépítésekhez, alakítsunk ki előkertet, tartsuk a már megépült homlokzatok vonalát az épületünk telepítése során, és ne forgassuk el a tömegét. Az épületek kialakításánál igazodni kell a településrészben kialakult tömeg-, illetve tetőforma képzéshez, valamint a terepadottságokhoz.

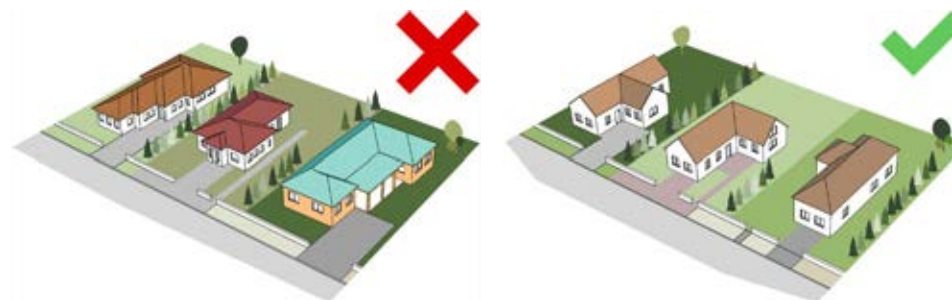
A tömegformálásban törekedjünk az egyszerű kialakításra, ne hozunk létre bonyolult, összetett formákat. Az épületek szintszámaikkal is alkalmazkodjanak a környező házakhoz, az utcára jellemző beépítési magasság megtartása hozzájárul az egységes településkép kialakításához. A területen az épületek alápincézett, földszint és tetőtér beépítésűek lehetnek, ehhez igazodjunk. Meghatározó a pince, félszint mély pince kialakítása.

Az épületek egyaránt lehetnek lapos- és magastetősek is, de utóbbi hajlásszöge maximálisan 40°-os lehet. Törekedjünk minél egyszerűbb tetőforma kialakítására, kerüljük a vápák torlódását, a túlzó felépítmények, tornyok, tetőkibúvók alkalmazását. Az esztétikai és illeszkedési szempontok mellett épületszerkezetileg és építéskivitelezési szempontból sem kedvező egy túlzottan osztott tetőidom kialakítása. Mindig törekedjünk visszafogott, feltűnésmentes, minimális tördelésű, egyszerű levezetésű ereszcatornák kiépítésére, ne alkalmazzunk mediterrán jellegű tömeg- és tetőformálást. Íves, manzard vagy manzard jellegű tető csak az utcaképi illeszkedésnek figyelembevételével és az önkormányzati tervtanács javaslata alapján létesíthető. Tetőfelépítmény, tetőablak a tetőfelület maximum 20 %-án építhető, ez alól kivételt képeznek a napelemek, illetve, napkollektorok.

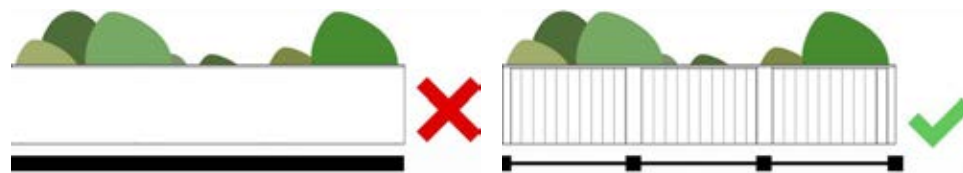

Szín- és anyaghasználatban is igyekezzünk a természetes hatás kialakítására. Használjunk egymással harmonizáló, mérsékelt színeket, mind a tetőfedés, mind a homlokzat esetén. Kerüljük a túlzottan kirívó, rikító színeket, törekedjünk a természetesnek ható színárnyalatok alkalmazására. Nem megengedett a kék, zöld, sárga színű héjazatok alkalmazása.

A területen a meglévő hagyományok alapján van gyakorlat tömör és áttört kerítés kialakítására egyaránt.

Tömör kerítések esetén törekedjünk a környezethez való illeszkedésre. Javasolt a kerítések áttörtségének javítása, könnyűszerkezetes, de zárt mező kialakítása a falszerű hatás mérséklésének érdekében, de alkalmazhatunk növényeket is területelhatárolásra.

Áttört kerítések kialakítására javasolt a tömör – leggyakrabban téglából vagy kőből falazott – oszlopokkal és lábazattal rendelkező kerítés építése, átlátható, fekete vagy sötétbarna színű fém vagy fa anyagú kerítésmező kialakításával. A tömör részek felületképzésére javasoltak a vakolt vagy kőburkolatos felületek kialakítása. A területen a kerítések kialakításakor illeszkedjünk az anyag, színárnyalat, lábazat, mintázat tekintetében. A kerítés teljes magassága 1,60 méter, melyből a tömör lábazat magassága legfeljebb 0,40 méter lehet.

Önálló óriásplakát hordozó felület nem létesíthető, óriásplakát vagy nagyobb méretű háló, fólia csak ideiglenesen, építési terület lehatárolásaként, védőszerkezeteként alkalmazható.

A terület jelentős fejlődési potenciállal rendelkezik. A jelenleg beépítetlen területen (a szabályozási tervhez igazodva) cél egy földszintes, tetőtér-beépítést megengedő, kertvárosias családi házas karakter kialakítása, oldalhatáron álló, előkertes épületekkel. A jelenleg zöldmezős területen megvalósuló új épületek esetén kiemelten fontos a tömegformálásra, anyag és színhasználatra, valamint a kert kialakításra vonatkozó javaslatok figyelembe vétele annak érdekében, hogy egy új, egységes megjelenésű, kellemes hangulatú területrész alakulhasson ki.

SORHÁZAS BEÉPÍTÉSŰ LAKÓTERÜLET

Az elszórtan elhelyezkedő, sziget szerűen megjelenő sorházas beépítések épülettömegei rendkívül homogén képet mutatnak egy adott beépítési egységen belül, melyre jellemző az azonos megjelenésű épületek ritmikus ismétlődése.

Sorház karakter esetén kiemelten fontos az egységesség, hiszen a nagy sűrűség miatt nem az egyes épületek, hanem a közös látvány a meghatározó. Az épületek együttese határozza meg a térfalat, utcaképet, ezért kiemelten fontos, hogy ügyeljünk az épületek egységes kialakítására, mely azonban nem vonja maga után egyértelműen az azonos épületek egyforma ismétlődését.

Törekedjünk az egyszerű tömegformálásra, kövessük a szomszédos épületek arányait. Alkalmazzunk magastetőt kiselemes cserép- vagy palafedéssel. A tetőformálás során kerüljük az összetett tetőidomot, a tornyok, tetőkibúvók alkalmazását. A sorházas épületek jellemzően földszintes, egyemeletes kialakításúak, új építések, bővítések esetén is kövessük ezt a magasságot, ne bővítsük újabb szint ráépítésével az épületet.

Anyag-, illetve színhasználat tekintetében is törekedjünk a visszafogott megjelenésre. Alkalmazzunk fehér, illetve halvány tónusú színeket, a szomszédos házzal harmonizáló vakolatot, mérsékelt díszítést (pl. kő burkolatú lábazat), kerüljük a túlzottan telített színek használatát. Ne alkalmazzunk tájidegen formákat, kerüljük a „mediterrán” megjelenést.

Törekedjünk az azonos anyaghasználatra, a meglévő részletek megtartására. Erkélyes épületek esetén, igyekezzünk az egységes, a szomszédos épületekkel megegyező anyagú, illetve harmonizáló színű korlátok kialakítására. Kerüljük a színük megváltoztatását, csak azonos elemre cseréljük őket.

Új sorházak építésénél törekedjünk arra, hogy a házak megfelelő méretű hátsókerttel valósuljanak meg. Az épületeket lehetőleg fedett kocsibeállóval, garázzsal alakítsuk ki. Az épületek előtti előkertek teljes leburkolása helyett javasolt igényes zöldfelületek létesítése.

A vonzó utcakép megtartásához fontos, hogy ne alakítsunk ki szedett-vedett hozzáépítéseket, törekedjünk az egységes megjelenés fenntartására. Az ad-hoc beavatkozások elkerülése hozzájárul a visszafogott, illeszkedő utcaképi megjelenéshez.

A szomszédos telkek hátsó oldalai mentén ne alakítsunk ki magas, falszerűen zárt lehatárolásokat, hiszen ezzel nagymértékben rontjuk a benapozási és átszelőési tulajdonságokat. Alkalmazzunk fákat, sövényeket takarásra, esetleg alacsonyabb sövényvel kialakított, illetve áttört kerítéseket.

A sorházas útszakaszok esetén az épületek egysége mellett az utcakép egységes megjelenése is fontos, ezért javasolt őshonos fasor telepítése a közterületre abban az esetben is, ha korábban nem volt ott egységes fasor, ennek megvalósítása, fenntartása elsődlegesen az önkormányzat feladatkörébe tartozik.

MÁTRAI KISÜDÜLŐS KARAKTER

Gyöngyös országos jelentőségű tájképvédelmi övezetébe tartozik Mátrafüred, illetve Sástó területe. Kiemelkedő kiránduló és rekreációs területek, így főként az üdülők jelenléte a jellemző. Ezek a szabadon álló épületek speciális esetek, változatos karakterrel rendelkeznek, így az illeszkedés szerepe átfogalmazódik, a bővítések, új építések egyedibb elbírálást igényelnek.

A területre a kisméretű, legfeljebb egy-két szintes épületek jellemzőek, de találunk több földszintes épületet is. Új építések, bővítések során ennek figyelembe vételével alakítsuk ki az épülettömeget. Az épületünk magasságát igazítsuk a környezetében előforduló épületekéhez, ne építsünk túl magas egységeket. Minden esetben tartsuk szem előtt a tájképi illeszkedést, és kerüljük a túlzottan kilógó, nagyméretű épületek megvalósítását. Ne alakítsunk ki bonyolult, összetett tetőket, ráépítéseket. Alkalmazzunk magastetőt természetes pala vagy cserépfedéssel. Minden esetben örekedjünk az egyszerűsége, a helyi karakter megőrzésére.

A mátrai területeken meghatározó a terep lejtése, ami nagyban befolyásolja az épületek kialakítását is. Nagy szintkülönbség esetén törekedjünk a terephez való illeszkedésre, kerüljük a nagy támfalakkal, a mélyebben lévő utcához többszintes homlokzattal csatlakozó épületeket, mert ezek kilógnak az általánosan jellemző építési karakterből, több méteres támfalszerű felületek jönnek létre, ezzel rontva az összképet.

Illesszük az épületet terepre vagy osszuk meg a szükséges bevágást annak érdekében, hogy ne alakuljanak ki túlméretezett támfalak. Kerüljük az aránytalanul nagy terepalakítási munkákat és a túlzottan nagy terepbevágások és rézsűk kialakítását, előzzük meg a nagymennyiségű földmozgatásokat.

Törekedjünk a visszafogott, tájba illő megjelenésre. A vakolt felületek esetén kerüljük az élénk, durva színeket, anyaghasználatban törekedjünk a természetes hatás elérésére. Alkalmazzunk a tájra jellemző kőburkolatot (pl. mátrai andezit) lábazatok, homlokzatképzések, kerítések, támfalak kialakítása során, illetve fából készült elemeket is használhatunk a homlokzatokhoz és kerítésmezőkhöz. Törekedjünk az anyag struktúrájának vizuális megjelenítésére, alkalmazzunk látszó erezetű, lazúrozott felületeket.

A mátrai andezit burkolat alkalmazása a homlokzaton a mátrai kisüdülös karakter egyedi jellegzetessége, kortárs szellemű alkalmazása követendő példa. Törekedjünk fa nyílászárók használatára, ablakkeretek esetén a sötétzöld, sötétszürke, fehér festés az elterjedt és bevált gyakorlat. Kerüljük a túlzottan élénk színek alkalmazását, a természeti környezet harmonikus színei miatt ez kiemelten kirívó hatást kelt tovább ne alkalmazzunk túlzottan tört tömegformálást, „tüzépbarokk” díszítőelemeket.

Fontos, hogy a terület értékes faállománnyal, természeti értékekkel rendelkezik, melyek kiemelt figyelmet érdemelnek minden egyes építészeti, tájépítészeti beavatkozás során, ennek tiszteletben tartása tehát minden beavatkozás esetén kulcskérdés. Őrizzük meg a területen az erdős természeti környezet uralkodó szerepét.

MÁTRAI KARAKTER

Mátraháza és Kékestető a mátrai kisüdülő karakterhez hasonlóan országos jelentőségű tájképvédelmi övezetbe tartozik. Kiemelt az értékes fa- és növényállománya, melyek megőrzése, védelme kiemelt fontosságú a beavatkozások során. A lehatárolt karakter területén országos jelentőségű gyógyüdülőhelyek, kirándulóhelyek, jelentős sportterületek találhatók.

A terület helyi és országosan is kiemelkedő jelentősége miatt valamennyi építési, bővítési és átalakítási tevékenység speciálisan kezelendő, egyedi elbírálás alá kell vetni a terület védelme érdekében.

A karakter épületei jellemzően elszórtan helyezkednek el az erdős természeti környezetben elbújva, közútról nem vagy csak részlegesen látható módon. Törekedjünk ennek a laza, rejtett beépítési karakternek a megőrzésére, ne alakítsunk ki kirívó, nagyméretű épületeket.

Az építészeti beavatkozások, felújítások során fontos, hogy hagyományos, a tájra jellemző természetes anyagokat, színeket alkalmazzuk. Ezek jellemzően a kőburkolatok, kőből rakott támfalak és kerítések, illetve a természetes pácolt vagy festett fafelületek, melyek mindegyike követendő példaként szolgál.

Az épületek tömegformálásában is törekedjünk az egyszerűbb, természettel összhangban álló hatásra. Alkalmazzunk visszafogott színhasználatot, magastetős kialakítást, használjunk cserép-, és palafedést. Kerüljük a zöld környezetből harsányan kitűnő, élénk színek használatát, hangsúlyozzuk az egységes településképet, táji környezet megtartását.

Az épületek kialakításánál az alábbi építési anyagok használatát szükséges kötelező jelleggel figyelembe venni.

Lábazatképzés esetén alkalmazhatunk kő, műkő, vagy a térségben használatos egyéb igényes anyagokat, fém nem használható.

Falfelületek esetében a vakolt, vagy falburkolattal ellátott, téglá, mészhomok téglá, illetve kőburkolat, vagy ezek kombinációja javasolt plasztikus, igényesen tagolt homlokzatképzéssel, a helyi építési hagyományoknak, építési tradícióknak megfelelően. Nem alkalmazható fém, vagy eternit jellegű homlokzat-burkolat, mázas kerámia-burkolat (csempe), függönyfal-szerűen alkalmazott nagy felületű üveg és látható fémszerkezet.

A tetőfedés anyaga lehet cserép, illetve pala, amennyiben a meglévő környezethez illeszkedik. Nem alkalmazható fém tetőhéjalás, kivétel a nem teljes felületen kialakított rézlemez-, horgany-, illetve cinkfedés az egyes tetőrészeket kiegészítő fedéseként. Semmilyen esetben nem alkalmazható hullámpala, műanyag hullámlemez, műanyag síklemez és TEGOLA (bitumenes zsindelyfedés).

Tetőtérbeépítés a területen nem engedélyezhető. A jellemző tetőfelületen a különböző felépítmények, eltérő tetőhajlásszögű kiegészítések, tetőablakok és egyéb nyílások, melyek megbontják az egységes tetőfelületet, nem haladhatják meg az ossztető-felület 10%-át.

Az üdülőterületen lévő zöldfelületi faállomány megővésére fokozott gondot kell fordítani. Fa kivágását engedélyezni csak kertépítészeti szakvélemény alapján lehet, kizárólag abban az esetben, ha a fa állapota leromlott vagy környezetére nézve veszélyes (balesetveszély), és minden esetben a pótlását biztosítani kell. A zöldfelület rendezéséhez kertépítészeti terv készítenő, melyet a természetvédelmi hatóság egyetértő véleményezése szükséges.

A szanatórium területén található természetközeli vegetációt, erdős területeket parkerdő jellegű területként kell kezelni. A meglévő növényállományt meg kell őrizni, de a területükön sétányok, sétautak, pihenőhelyek, kerti bútorok elhelyezhetők.

A szabályozási terven jelölt parkolókat fásítottan kell kialakítani, mely során kizárólag a környező erdőkben található fő- és elegyfajok alkalmazhatók.

FARKASMÁLY

Farkasmály egyedülálló karakterét az egykoron jelentős, a borkultúrához köthető szerepének köszönheti. Jelentősége mára sokat csökkent, de kedvező adottságai, hangulata miatt érdemes lenne a területet újra intenzívebb használatba vonni.

Az itt található kézzel vájt pincék és a hozzájuk csatlakozó prэшházak nagyobb részt felújításra szorulnak. Az esetleges felújítások során fontos a hely identitásának és történeti értékeinek megőrzése.

Ne építsünk a területre az ott lévőknél jóval nagyobb tömegű vagy magasságú épületeket. Az itt lévő prэшházak többnyire emeletes kialakításúak, egyszerű négyzetes alaprajzú egységekként csatlakoznak a pincékhez.

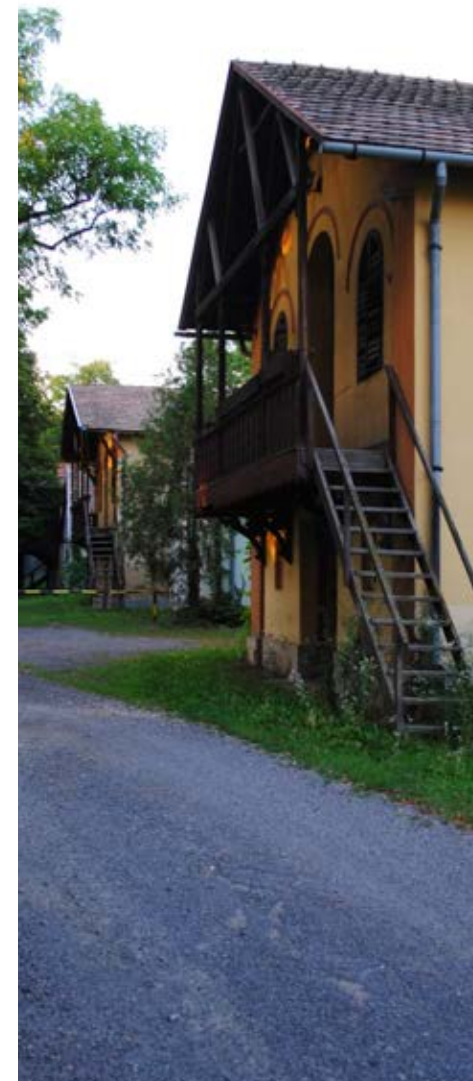
Alkalmazkodjunk a környezethez, fontos a terület egységes hangulatának, értékeinek megőrzése. Ne alkalmazzunk a felújítások során tájidegen anyagokat, eszközöket. A prэшházak esetén gyakori a fa díszítések, faragott korlátok, fa zsugáterek alkalmazása, melyek felújítása cseréje esetén is fordítsunk kiemelt figyelmet az egykori értékek megtartására.

Ne alkalmazzunk élénk színű, egymással nem harmonizáló színeket a homlokzati megújítások esetén. Törekedjünk a meglévő szerkezetek megújítására, csere esetén azonos anyagú és formájú szerkezetekkel pótoljuk a régieket. Ne használjunk tájidegen, mesterséges anyagokat, kerüljük a pincesor előtti kertek túlzott, épületet elnyomó zsúfoltságát, mérsékeljük a burkolt felületek arányát. Kerüljük el a túlzottan nagyméretű új épületek kialakítását, az épülettömeg uralkodó megjelenését.

Törekedjünk a területet meghatározó természeti környezet rendezett kialakítására. Javasolt a meglévő növényállomány megőrzése mellett az átjárhatóság és az épületek megközelíthetőségének megteremtése.

Speciálisan a Gyöngyös-Farkasmály pincesor és környékének zöldfelületeire vonatkozóan a Külső-Mérges patak jobb partjánál közpark számára, ligeterdő létesítését szolgáló tisztásokkal, keménylombos fafajok telepítésével, és legfeljebb 20 %-os cserjetelepítéssel.

A meglévő értékes, koros díszfák védelmét a patak bal partja mentén biztosítani szükséges. A hegyvidéki patak puhafás ártéri facsoportjainak védelme és továbbfejlesztése keménylombos fafajok alkalmazásával, és ne cserjetelepítéssel történjen a pincesor látványának biztosítása és környezetvédelmi okok miatt. A pincesor fölötti védőerdőben rézsúmgökötésre alkalmas keménylombos fafajokat és cserjéket szükséges telepíteni.

IPARI – KERESKEDELMI TERÜLETEK

Gyöngyös város területén található nagyméretű ipari, gazdasági területek erősen heterogén képet mutatnak, eltérő beépítések jellemzik. Az ipari épületek funkcióvezérelt kialakítása mellett is törekedjünk az igényes és minőségi kialakítására.

A homlokzat, illetve tető burkolatánál alkalmazhatunk beton kéregpanel és fémfegyverzetű szendvicspanel szerkezeteket, illetve egyéb fémlemez burkolatokat. Könnyűszerkezetes burkolatok esetén arányos és esztétikus keretek között, hangsúlyteremtő jelleggel alkalmazzunk feltűnő, rikító színeket, nagykiterjedésű felületek esetén válasszunk visszafogott, a környezetéhez illeszkedő színeket.

Amennyiben van rá lehetőség, különösen a sűrűn telepített épületek esetén, alakítsunk ki extenzív zöldtetőt, az épület hőháztartásának javítása érdekében. Magastetők helyett alkalmazzunk kevésbé feltűnő és kevésbé nagy, összefüggő felületet eredményező lapos vagy alacsony hajlásszögű tetőket.

Törekedjünk az igényes, minőségi anyaghasználatra és színválasztásra, mint például a fehér, törtfehér, szürke, vagy az ezüstszürke. A monoton hasábszerű forma megtörése érdekében, mozgassuk meg az épület tömegét, ha a funkció és a megközelítési feltételek lehetővé teszik. A magastető kialakítása esetében kerüljük az élénk színek (pl. kék, piros, zöld), valamint a hullám- és szürke pala alkalmazását, ehelyett alkalmazzunk fehér vagy szürke árnyalatú fémlemez fedést. Még a melléképületek, hozzátoldások esetén se használjunk műanyag hullámlemez, hullámpala fedést.

A lakóterületet szegélyező helyzete miatt, a Kenyérgyári út menti ipari területek esetében fontos az utca vonalára illesztett telepítés, illetve előkert megvalósítása. Javasolt a meglévőhöz illeszkedő, áttört kerítés kialakítása.

Kerüljük az épületek homlokzatán nagy reklámfelületek, hirdetések, reklámok elhelyezését, mert ez nagymértékben rontja a városképet.

Gazdasági tevékenység határain javasolt növényzet telepítése, melynek célja, hogy pufferzónák jöjjenek létre, ami felfogja például a port, emellett zajszigetelő hatásúak és természetes lehatárolást jelentenek a mezőgazdasági vagy lakóterületek esetén.

A bevezető utak fásítása, fasor kialakítása legalább olyan fontos feladat, mint az üzemek környékének zöldítése. Nagymértékben javítja az útvonalak összképét, segíti azerősen heterogén környezetének humanizálását. Az alkalmazott növényfajok esetében a tág tűrőkéesség és az alacsony kezelési költség mellett a környezet őshonos flórájára jellemző fajok kiválasztása említendő elsődleges szempontként.

A közutak építési területén, a műszaki lehetőségekkel összhangban legalább egyoldali zóldsávot, út menti fasorokat kell telepíteni. A zóldfelületek kialakításánál a termőhelyi adottságoknak megfelelő, elsősorban honos fafajok alkalmazandók.

A kialakított parkolók fásítása kiemelten kezelendő annak érdekében, hogy elkerüljük a teljesen árnyékmentes, nagyterületű burkolt felületek létrehozását. A nagykiterjedésű parkolófelületek esetében szükséges négy parkolóhelyenként egy nagy lombkoronájú fa ültetése. Kerüljük a teljesen kopár, sivár közlekedési felületek kialakítását, ültessünk négy parkolóhelynél sűrűbben is fákat. Törekedjünk nagyobb, összefüggő zóldfelületek kialakítására, kerüljük a szétdarabolt, kis kiterjedésű körbeburkolt felületekből összeálló zóldfelületek kialakítását.

Ipari területen a minimálisan kialakítandó zóldfelület legalább 85%-át háromszintű növényzettel kell betelepíteni termett talajon az előírásának megfelelően „gyep + 40 db cserje/150m² + 1 db nagy lombkoronájú fa/150 m²”.

A délnyugati szolgáltató és kereskedelmi centrum területén a tájfasítás mezőgazdasági területeket tagoló fásított mesgyéket, valamint a meglévő vonalas létesítményeket kíséő fasorait, erdősávjait védeni szükséges és fenntartásukról gondoskodni kell. Az engedély alapján kivágott, elpusztult, továbbá engedély nélkül eltávolított fásszárú növényállomány pótlásáról lombtérfogat-egyenérték mellett kell gondoskodni.

NEM BEÉPÍTETT TERÜLETEK

A nem beépített területek esetén cél a karaktert alapjaiban meghatározó beépíttlenség meőőrzése a város szétterjedésének mérséklése.

Védett Természeti Területek és Fokozottan Védett Természeti Területek, Tájképvédelmi övezetek, ökológia hálózat területei esetében kiemelt cél a természeti állapotának megtartása, javítása, a településképet meghatározó településkarakterek minőségének meőővása. Ezért minden építési tevékenység esetén erre kell törekedni. Kiemelten figyeljünk oda a kilátás- és a rálátásvédelem biztosítására.

mezőgazdasági területekre vonatkozóan javasolt az épületek tetőgerincét a tereplejtés irányával párhuzamosan tájolni. Emellett a tájképi illeszkedés elősegítése érdekében a tető hajlásszögét tartsuk 38 – 44 fok között, a tetőformája nyeregtes legyen. A tájba illesztés érdekében az épületek, építmények takarására honos fa- és cserjefajok telepítése javasolt, a rálátási irányba nyitott telekhatárok mentén.

A meglévő és az esetlegesen tervezett felszíni infrastruktúra hálózatok kialakítása és fejlesztése során tartsuk szem előtt a tájképvédelmi szempontokat.

UTCÁK, KÖZTEREK, KÖZPARKOK

A közterületek a városi élet helyszínei. A város folyamatos alakulásának lenyomatai, arányaikban, karakterükben tükröződik a város fejlődésének dinamikáját. Kialakításuk hosszú távon befolyásolja a városképet, emiatt gondos tervezés nyomán alakulnak. A legújabb városépítészeti irányelvek a gyalogos és kerékpáros forgalom előtérbe helyezését szorgalmazzák, mert ezeknek a közlekedési módok biztonságos feltételeinek kialakítása az élhető város megteremtésének egyik kulcsa. A közterületeken történő beavatkozásokat a következő szempontok figyelembevételével javasoljuk:

Közterületek: A közterület határai a legtöbb esetben a térfalat alkotó épülethomlokzatok, melyek meghatározzák a terek hangulatát, térarányait, és fény-árnyék viszonyaira is hatással vannak. Törekedjünk a térfalak emberi léptékének megtartására, és az épített környezetbe való illesztésére. Új homlokzati felületek kialakításakor kövessük a környező épületek karakterjegyeit, például ereszmagasság, tetőkialakítás, színek, kerítések. Kerüljük a feltűnő, utcaszinten elűtő elemeket. A kereskedelmi célú épületeknél a reklámokat illesszük az épület homlokzati tagolásához és a karakterhez, alkalmazzunk elegáns cégereket, inkább dísznövényekkel emeljük ki a bejáratot, mint feltűnő táblákkal, színekkel.

Törekedjünk az eltérő helyeken és felületeken megjelenő burkolatok egységesítésére, mind az anyag-használat, mind a méret és a rakásmód tekintetében. Közterületekhez történő csatlakozás (például autó-kihajtó kialakítása) során a burkolatot ugyanazon minőségű anyagból pótoljuk, különösfigyelmet fordítva a csatlakozások igényes kialakítására. A kövezések alkalmazásakor használjuk a már meglévő rakásmintát. A közterületeken található kőből készült támfalak, kisebb kőburkolatú építmények megőrzendő értékek, hozzájárulnak az egységes és rendezett városképhez. Ne feledjük valamennyi közterületet érintő építési tevékenység engedélyköteles tevékenység, csak a tulajdonos (Gyöngyös Város Önkormányzat) hozzájárulásával és a szükséges engedélyek birtokában végezhető. A faltól falig burkolt közterületek – utcák, terek, valamint a közhasználatú udvarok – kialakítását egységes burkolati terv alapján kell kialakítani. A burkolati terven a burkolat anyagát, mintáját, a felszíni vízelvezetés módját, növényzetét, bútortatát és közvilágítását kell bemutatni.

Utcabútor: A közterületek bútorai erősen meghatározzák a terek, utcák, parkok karakterét, hangulatát. Törekedjünk az utcabútorok egységes alkalmazására. Fontos, hogy az utcabútorok esetén kövessük a már meglévő jó példákat, alkalmazzuk egy utcabútor család típusait, vagy jellegében hasonló megoldásokat a különböző elemek esetén. Az egységesség fontos a padok, hulladéktárolók, lámpaoszlopok, kerékpártárolók, virágládák, hirdetőtáblák, buszmegállók esetében az átfogó városi összkép kialakítása során. Egységes típus alkalmazása nem csak esztétikai, de fenntartói szempontból is előnyös, hiszen működtetésük mellett javításuk, és pótlásuk is olcsóbb. Cél, hogy azonos helyszínek esetén lehetőleg azonos megjelenésű utcabútorokat válasszunk. Az anyaghasználat és a bútorcsalád megfelelő kiválasztása során egyszerűen és olcsón fenntartható, de időtálló megoldásokat válasszunk. A világítás kialakításakor törekedjünk az energiatakarékos technológiák (pl.: LED) alkalmazására. Az utcaszegélyek kialakításakor kerüljük a bonyolult csatlakozásokat, hegyesszögben kialakított zöldfelületeket, mert ezek sokkal sérülékenyebbek.

Zöldfelületek: A városi területeken kiemelten fontos a zöldfelületek jelenléte, esztétikai szerepük mellett pozitív hatással bírnak a városi klímára, az ott élők közérzetére, egészségi állapotára. Vigyázzunk a városi zöldterületekre, őrizzük meg természeti értékeinket.

Övjük a városi területek idős fáit, értékes fasorait. Az egységesség szempontjait vegyük figyelembe a fasorok pótlása során törekedjünk azonos fajtát választani, de vegyük figyelembe a legújabb nemesítések eredményeként elérhető ellenállóbb, környezeti adottságokat jobban tűrő fajok választékát is döntésünkénél. Fontos, hogy kártevő és kórokozómentes, ökológiailag megfelelő, fafajokat alkalmazzunk. Utcai fajok esetén kiemelten fontos, hogy ne legyenek balesetveszélyesek, illetve ne szemeteljenek. Fák telepítésénél kerülni kell a gyorsan öregedő, törékeny, allergiakeltő fafajokat. A kiválasztás során előnyben kell részesíteni a szennyezett levegőt, sózást, a ritkább csapadékutánpótlást tűrő és őshonos hazai fafajokat. A fákat egységes, átfogó koncepció szerint ültessük, és a meglévő fasorokat pedig szakértő bevonását követően pótoljuk, ennek elvégzése a fenntartó feladata.

A közterületi növény kiültetések esetén szintén olyan fajokat válasszunk, melyek a környezeti terheléseknek, emberi rongálásoknak és kártevőknek, betegségeknek ellenállók, bírják a szélsőséges éghajlati hatásokat. A klimatikus és talajadottságoknak megfelelő, lehetőleg évelő fajokat alkalmazzunk, továbbá tervezetten alakítsuk a növényágyásokat. Kiválasztásuk és ápolásuk szakértelmet kíván. Törekedjünk, a többszintű növényállomány létrehozására, cserjék, cserjesorok telepítésével.

Az építkezések, közterület megújítások alkalmával, az arra érdemes fákat őrizzük meg, megfelelő előzetes növényvédelmi intézkedésekkel minimalizáljuk a fákon ejtendő sérülések esélyét. Mindig alkalmazzunk kalodát a törzs körül. A gyökérzet környékén tervezett földmunkák előtt faápoló szakember közreműködésével végezzük a gyökérmetszést. A burkolatba helyezett faverem köré tervezzünk a taposás elleni védőrácsot, ha szükséges alkalmazzunk vízáteresztő stabilizált gyöngykvacs burkolatot a törzs körül.

Az infrastruktúra védelmében tett növénytelepítési beavatkozásokat (közlekedési úrszelvény kialakítása, közművezetékek tervezése, légvezetékek területének szabadon hagyása, parkolóhelyek kialakítása) is faápoló szakember közreműködésével végezzük.

Városunk sűrűn beépített területeinek élhetőségét nagyban befolyásolják a pihenési célú zöldfelületek. A zöldterületek kialakítása során teremtsük meg azok minél sokoldalúbb használatának lehetőségeit játszóterek, sportolásra alkalmas eszközök, kutya futtatásra alkalmas részek, pihenésre, rekreációra szolgáló pontok telepítésével. Ösztönözzük a lakosságot a zöld környezetben történő időtöltésre.

Közpark területének legalább 60%-át növényzettel fedetten kell kialakítani és fenntartani. Közpark, zöldfelülettel rendelkező köz- és magánintézmények kertjeinek kialakítása, illetve rekonstrukciója csak kertépítészeti terv, vagy kertészeti szakvélemény alapján történjen.

Közterületen fák kivágása esetén azok pótlásáról annak kell gondoskodnia, akinek érdekében a fakivágás történt. Kötelező a fák pótlása, akkor is, ha a fakivágást a fa egészségi állapota, balesetveszély elhárítása, közegészségügyi szempontok, vagy növény-egészségügyi szempontok indokolják.

Soha ne rongáljuk, csonkoljuk meg a közterületi növényzetet, kerüljük az üresen álló fahelyek burkolását, a meglévő fák túl szoros körülépítését vagy körbeburkolását hiszen a növénynek szüksége van élettérre. Védjük a meglévő növényállomány törzsét, gyökérzetét, lombkoronáját. Egy fa annál értékesebb, minél idősebb, ezért a város identitásának megőrzése érdekében a meglévő faállományt ennek megfelelően kell kezelni és védeni.

Utcahálózat: A főutak mentén javasolt szegélykövek alkalmazása, valamint törekedni kell az esővíz-elvezetést zárt rendszerrel történő megújítására kiemelten felújítási vagy új építési beruházások keretében, amennyiben ez lehetséges. Az alacsonyabb rendű utaknál elhagyható a szegélykő alkalmazása, azonban törekedni kell minden út szilárd burkolattal történő ellátására. A nyíltárkos vízvezetés is alkalmas megoldás alsóbb rendű utak esetén, azonban a vízvezető árkok karban tartásáról gondoskodni kell.

GYÖNGYÖS FŐ TERE

Gyöngyös főterének megújítása kiemelt feladat. Ennek célja a város központjában elhelyezkedő tér funkciójának gazdagítása, sokoldalú városi tér erősítése. A meglévő értékek megőrzésével párhuzamosan a kortárs igényeknek megfelelő városi tér fejlesztése.

A funkcionális megújítás során cél a rendezvénytér funkció feltételeinek fejlesztésével egy teljes évben használható térstruktúra felállítása, annak érdekében, hogy egy széles körben használható, sokféle igénynek megfelelő térrendszer alakuljon ki.

Fejlesztési javaslatok:

- A tér fejlesztése során fontos a térburkolatok egységesítése, minőségi fejlesztése. Emellett szem előtt kell tartani a burkolatok vízáteresztő tulajdonságának javítását. Belvárosi szinten törekedjünk azonos stílusú és jellegű utcabútorok és köztéri berendezések alkalmazására.
- A tér sokoldalú használata érdekében a szükséges rendezvény infrastruktúra kortárs igényeknek megfelelő kialakítása javasolt, emellett valamennyi ezt támogató infrastruktúra kiépítése szükséges környezetbe illeszkedő módon.
- A térre néző homlokzatok igényes és minőségi megújítása nagymértékben hozzájárul a tér arculatának javításához ezért fontos fejlesztési javaslat az épületállomány megújításának elősegítése ösztönző intézkedésekkel.
- A tér gazdag faállománya döntően meghatározza a Fő tér karakterét, ennek megóvása, minőségi fejlesztése kiemelten fontos. A fák élettartalmát jelentősen befolyásolják annak életkörülményei, törekedjünk megfelelő élettér biztosítására, igényes fenntartására. Javasolt a tér zöldfelületeinek erősítése.
- Kitekerhető napellenzők, esővédők esetén törekedjünk az egységességre, alkalmazzunk kevésbé fakuló natúr színeket, illeszkedjünk az utcaképbe az árnyékoló elem kiválasztásakor.

ALKALMAZHATÓ BURKOLATOK

FEJLESZTÉSI JAVASLATOK

A Fő tér esetében a teraszok elhelyezésének szabályai:

- Közterület-használati megállapodás szükséges terasz létesítése esetén
- Vendéglátó teraszok az egységek előtti két fasor között húzódó, kb. 6 m szélességű sávban helyezhetők el.
- Az egységek homlokzati falsíkja előtti 1,5-2 m széles sávban mobil, naponta kihelyezendő bútorzat lehet.
- A gyalogos forgalom számára legalább 3 m széles sávot kell biztosítani
- A vendéglátó terasz szélessége nem lehet nagyobb az egység homlokzatának szélességénél, kivétel, ahol ez nem megvalósítható
- A teraszok elhelyezésnél a fák, illetve fix berendezési tárgyak helyét figyelembe kell venni
- A vendéglátó teraszok elhelyezése a Tervtanács illetve a főépítész szakmai állásfoglalásához kötött, ez a közterülethasználati megállapodások mellékletét képezi
- Szezonon kívüli időszakban a teraszok téliesíthetők, az egységes megjelenés érdekében ehhez a város „típusterveket” készített.
- A függőleges térelhatároló elemek teljes felületen nyithatóak, áttört szerkezetűek, víztiszta, átlátható anyagúak, kis keresztmet-szetű tartószerkezeti elemekkel.

Mátraháza és Mátrafüred kertjei, közterületei, erdei

A Mátra jelentős része természetvédelmi terület, emiatt különös figyelmet kell fordítani az meglévő növényvilág fenntartására és növények telepítésére magánkertekben, és közterületeken egyaránt. Kertépítészeti terv alapján telepítsünk növényeket, melyet előzőleg természetvédelmi szakhatóság véleményezett. Az intézmény-kerteket őrizzuk meg parkerdő jellegű területként, ápoljuk az idős faállományt.

A fásítás során a környező erdőkben található fő- és elegyfajokat alkalmazzunk, mint a bükk, a gyertyán, a magas kőris, a kocsánytalan tölgy, a nagylevelű hár, a vadcsereznye, a madárberkenye, a korai juhar, illetve a közönséges nyír.

Óvjuk az erdőt, tartsuk be a természeti környezet megóvására vonatkozó iránymutatásokat. Védjük az erdő természetes tájképi adottságait, reklámtábla, reklámépítmény erdőterületen nem helyezhető el.

HIRDETÉSEK, REKLÁMTÁBLÁK

Jelen leírás Gyöngyös Város Önkormányzata Képviselő-testületének 45/2005. (X.24.) önkormányzati rendelete „A reklámhordozók és hirdetmények elhelyezésének, közzétételének szabályozásáról és engedélyezéséről” alapján készült.

Gyöngyös területén reklám, reklámhordozó és hirdetmény csak a város történeti hagyományainak, építészeti értékeinek, idegenforgalmi nevezetességeinek védelme, valamint a városarculatmegőrzésének figyelembe vételével, a városképi, közlekedési, vagyonbiztonsági szempontokat mérlegelve helyezhető el közterületeken és a közterületekről látszó helyszíneken.

Gyöngyös város területe közterületi hirdetések elhelyezése szempontjából 2 övezetre tagoldóik:

- I. övezet: Városközpont területe, a Koháry utca, Kossuth Lajos utca, Szent Bertalan utca, Eszperantó utca, Batthyány tér, Puskin utca, Alkotmány utca által határolt terület. Az I. övezetbe tartoznak az övezetet határoló közterületek térfalai és az azokról nyíló ingatlanok is.
- II. övezet: A város teljes közigazgatási területe az I. övezet területét leszámítva.

A 45/2005. (X.24.) önk. Rend. szabályozza Gyöngyös város közterületén a reklámhordozók elhelyezését. Ennek értelmében közterület-használati szerződés nélkül elhelyezhető:

- Üzletenként egy bejárat esetén, sarki üzlethelyiség esetén homlokzatonként, 1 db maximum 0,5 m²-es cégtábla, illetve 1 darab maximum 2 m²-es címtábla. A reklámeszköz felülete maximum 12 cm-re állhat ki a fal síkjából.
- Emellett 2 darab cégér, mely maximálisan 80 cm magas, 80 cm széles és 50 cm mély lehet.
- Az üzletek falán (kirakatüvegen) a reklám vagy hirdetés felülete nem haladhatja meg a teljes felület 40 %-át.
- Ezen méretek túllépése esetén közterület-használati szerződést kell kötni és közterület-használati díjat kell fizetni.
- Cégtábla és címtábla kialakítása során illeszkedjünk a homlokzathoz arányban, színben, kialakításban. Kerüljük a táblaszerű cégtáblákat, boltfeliratokat, a szükséges feliratokat önálló betűkből, szerelt vagy festett módon javasoljuk elhelyezni. Világító feliratok esetén törekedjünk a környezetbe illeszkedő fény kiválasztására, ne alkalmazzunk vibráló, villogó, direkt fényeket, ne használjunk futófényeket. A felirat világításához szükséges eszközöket, kábeleket rejtett, nem látható módon kell kialakítani.
- A reklámhordozókat úgy kell elhelyezni, hogy azok ne akadályozzák a közterület és a szomszédos ingatlanok, épületek, építmények rendeltetésszerű használatát, illetve a közterület fenntartási munkáit.

- Nem létesíthető reklámhordozó közterületen álló és védett fák, emlékműveken és köztéri műalkotásokon és környezetükben, műemlék és helyi védelem alatt álló épületeken, csobogókon, ivó-kutakon, szökőkutakon, virágágyásokban, játszótéri eszközökön, köztemetők kerítésein, közmű berendezéseken (kivéve kandeláberek). Emellett közparkok, védett természeti területek és úttartozékok rögzített helyszínén csak információs tábla létesíthető.
- Az építkezési reklámhálót és az építési terület takarására szolgáló egyéb reklámhordozót csak az építés idején lehet alkalmazni, az építmény használatba vétele után el kell távolítani.
- Plakát kizárólag plakát elhelyezésére szolgáló reklámberendezésen helyezhető el.
- Az elhelyezett reklámok, hirdetések, cégérek és cégfeliratok (összefoglalva reklámeszközök) esetén kiemelt követelmény a meglévő épített és természeti környezetbe, valamint a településképbbe való illeszkedés.
- Az épületen, építményen elhelyezett reklámeszköznek minden esetben igazodnia kell az épület karakteréhez, színezéséhez, arányrendszeréhez, kiemelt kérdés a homlokzat és az elhelyezésre kerülő reklám összhangja.
- Reklámeszközök elhelyezése során vegyük figyelembe a homlokzatképbe illeszkedést, törekedjünk a homlokzati és utcakép szintű egységes megjelenésre. Kiemelten figyeljünk a betűméretre, az anyaghasználatra, a színválasztásra, az elhelyezési magasságra, az alkalmazott vászon árnyékolók színvilágára, valamint a kiegészítő elemekre mint, a megállítók, az üzlet elé kihelyezett árutárolók és gondolák egységes megjelenése. Kerüljük a bazáros, mindenhol áruval beborított üzletek össze-vissza hatását.
- Tartsuk szem előtt a homlokzat egységét. Törekedjünk arra, hogy ne takarja el semmilyen reklámfelület az épület díszítő tagozatait, az összképet meghatározó részleteit, a homlokzati szakaszt eredeti állapotában kell megőrizni. Kváder, vakolat architektúra, burkolat, díszítő tagozat reklámeszköz kihelyezése érdekében nem bontható el, a rögzítő szerkezetek helyei az elbontást követően helyreállítandóak.

- Az I. övezeten belül tilos bármilyen jármű (pl. kerékpár, utánfutó, teherautó platója) kifejezett hirdetőfelületi célú, mobil vagy fixen rögzített reklámként, illetve járműreklámként való tárolása, kivételt képez ez alól az autófóliázás és -festés reklámhordozóként történő felhasználása.
- A Városház központ területén nem helyezhető el óriásplakát, önálló tartószerkezetű (lábon álló) vagy lámpaoszlopra szerelt reklám-berendezés, valamint kereskedelmi-szolgáltató célú építmény, pavilon.
- Az I. övezetben 2,5 m²-t meghaladó reklámfelületű óriásplakát tábla nem alakítható ki, mely 504 cm x 238 cm (és hármas összekapcsolása), valamint 690 cm x 360 cm méretű. A II. övezetben ugyanezekből a méretű reklámhordozókból legfeljebb 100 darab létesíthető. Belső világítású hirdetőtáblából az I. és II. övezetben összesen 20 darab létesíthető.
- Óriásplakát-táblát tilos elő- vagy oldalkertben létesíteni. Csoportos elhelyezésnél
- közút melletti szakaszon legfeljebb 3 darab helyezhető el, társasházak falán pedig a teljes méret nem haladhatja meg az összesfelfelület 10%-át. A sorban kihelyezett óriásplakát-táblák között legalább 40 méter távolságnak kell lenni.
- Kandeláberek esetében kétoldalú hirdetőtábla létesíthető azonos magasságban, melyre oszloponként 2 darab reklám helyezhető el a város területén összesen 150 db mennyiségben.
- Üzletenként 2 darab megállítótábla helyezhető el, melyek összes felülete nem haladhatja meg az 1 m² -t.
- Közterület felett átfeszített transzparens az I. övezetben csak kivételes jelentőségű, országos, városi jelentőségű rendezvényekkel kapcsolatosan létesíthető, a rendezvény időtartamára, illetve legfeljebb egy héttel, önkormányzati rendezvény esetén a Polgármester által engedélyezett időtartammal azt megelőzően. Az átfeszítések között legalább 50 cm távolságnak kell lennie.
- A reklámhordozókat folyamatosan karban kell tartani, mely a tulajdonos és a közzétevő felelősége. Nagymértékben rontják a városképet a rossz állapotú, málló, romos megjelenésű, szedett-vedett kialakítású reklámfelületek elszaporodása.
- Reklámfelület mindig csak hirdetmény aktualitásának idején legyen kint. Kerüljük a közterület telezsúfolását, nem aktuális reklámokkal, hirdetésekkel, mert jelentősen terheli a közterületek látványát, és rontja a településképet. Az idejétmúlt, aktualitását veszített hirdetményt 15 napon belül el kell távolítani.

TERÜLETI JELLEGŰ JAVASLATOK - MÁTRAJAI TERÜLETEK

- Mátraháza, Kékes területén annak kiemelt jellege miatt minden reklámozási és hirdetési tevékenység egyedi elbírás alá tartozik.
- Rikító színű hirdetések és reklámok nem alkalmazhatóak
- Mátrafüred, Sástó területén javasoljuk, hogy erre a célra kialakított felületen legyen elhelyezhető reklám

- Közterület felett átfeszített transzparens a Mátrai területeken csak kivételes jelentőségű, országos, városi jelentőségű rendezvényekkel kapcsolatosan létesíthető, a rendezvény időtartamára, illetve legfeljebb egy héttel, önkormányzati rendezvény esetén a Polgármester által engedélyezett időtartammal azt megelőzően.

TERÜLETI JELLEGŰ JAVASLATOK - BELVÁROS

- Gyöngyös város Főtere esetében az elfogadott kitelepülési szabályok szerint lehet teraszt létesíteni (Fő tér fejezetrész)
- Műemléki környezetben terasz létesítése Örökségvédelmi bejelentés köteles tevékenység.
- Kitelepülések, teraszok kialakítása esetén alkalmazzunk filigrán szerkezeteket, kerüljük a túlzottan zömök építmények létesítését.
- Kitekerhető napellenzők, esővédők esetén ne alkalmazzunk rikító színeket, törekedjünk a natúr színek használatára, illeszkedjünk az utcaképbe illő árnyékoló elem kiválasztásához. A szerkezetek lelógó függőleges részein maximum 30 cm magasságú cégfelirat helyezhető el.
- Kerüljük a táblaszerű cégtáblákat, boltfeliratokat, a szükséges feliratokat önálló betűkből, szerelt vagy festett módon javasoljuk elhelyezni. Világító feliratok esetén törekedjünk a környezetbe illeszkedő fény kiválasztására, ne alkalmazzunk vibráló, villogó, fényeket, ne használjunk futófényeket.
- Helyi védettséget élvező épületek esetén a címfestett feliratok alkalmazását a homlokzat védelme érdekében kerülni kell.
- Kötelező a közterületen elhelyezett reklámok, terasz és egyéb építmények újszerű karbantartása
- Kerüljük a rikító színű hirdetéseket és reklámokat.

6

JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA

ÉPÜLTEK, ÉPÍTÉSZETI RÉSZLETEK
KÖZTERÜLETEK, ZÖLDFELÜLETEK

ÉPÜLETEK, RÉSZLETEK

buszmegálló, Mátraháza, példa a Mátrai karakter alkalmazására

felújított oktatási intézmény, szerkezet, anyag és formaörző megújítás
126

JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA / ÉPÜLETEK, RÉSZLETEK

új üdülőépület Mátraházán, igényes részletekkel és anyaghasználattal megvalósított épület

kortárs családi ház; jó tömegarányú és anyag- és színhasználat épület

kőburkolat alkalmazása felújított épületen

városszövetbe illeszkedő belvárosi társasház, igényes anyaghasználattal

Igényesen felújított történeti homlokzat

128

JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA / ÉPÜLETEK, RÉSZLETEK

homlokzati kőburkolat

kerítés kialakítása

igényes példa lakótelepi homlokzatszínezésre színezése

zárt kerítés kialakítása

történeti homlokzat megőrzése, igényes felújítás, visszafogott színhasználat

igényesen felújított történeti homlokzat, hangsúlykiemelő színezés

anyaghasználat

130

JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA / ÉPÜLETEK, RÉSZLETEK

történeti homlokzat megőrzése

7

JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA

SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK, REKLÁMHORDOZÓK
EGYÉB MŰSZAKI BERENDEZÉSEK

SAJÁTOS ÉPÍTMÉNYFAJTÁK

Homlokzati portál kialakítása

hagyományos anyaghasználat belvárosi kiosk épületen

homlokzati felirat kialakítása

összekötő épületrész (lakótelep)

kilátótorony

TV-torony kilátó

toronyépület

HIVATKOZÁS

Felhasznált források:

- <http://www.gyongyos-matra.hu/info/latnivalok/muzeumok-kiallitasok/ferences-rendhaz-es-muemlekkonyvtar.html>
- <http://muemlekem.hu>
- <http://gyongyos.hu>
- <http://matrainfo.hu>
- <http://epulettar.hu/projekt/rusz-haz-gyongyos>
- <http://mek.oszk.hu/11400/11485/11485.pdf>
- Helyi építési szabályzat

IMPRESSZUM

GYÖNGYÖS VÁROS TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV

GYÖNGYÖS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA RÉSZÉRŐL

Németi László

Gyöngyös Város Főépítésze

Kiss Tiborné

Városfejlesztési igazgató helyettes

KÉSZÍTETTE:

PRO-ARCH Építész Stúdió BT.
R. Takács Eszter

Építész, Településtervező

HÉTFA Elemző Központ Kft.
Dr. Csige András

Ügyvezető

Szendrei Zsolt

Építész, Urbanista

Ivánics Vera

Tájépítész

Obertik József

Elemző

Bakó Bettina

Építészhallgató, gyakornok

Marosi Péter

Építészhallgató, gyakornok

SAJÁT FÉNYKÉPEKET KÉSZÍTETTE

Szendrei Zsolt

Ivánics Vera

Bakó Bettina

Marosi Péter

Gyöngyös , 2017.11..10.